

K 381 F
1
ARCHIEF

VERSLAG

VAN DEN

TOESTAND DER
STADSGEMEENTE
SOERABAJA

OVER

1939

DEEL I

ALGEMEEN VERSLAG

BIBLIOTHEEK KITLV

0307 0115

TS 11009

ARCHIEF

VERSLAG DER STADSGEMEENTE
SOERABAJA.

VERSLAG

VAN DEN TOESTAND DER
STADSGEMEENTE SOERABAJA
OVER 1939

grootingsjaar, versend zijn.

Burgemeester en Wethouders van Soerabaja
W. A. H. FUCHTER,
Burgemeester.

DEEL I

ALGEMEEN VERSLAG

VERSLAG

TOESTAND DER

ALGEMEEN VERSLAG

ALGEMEEN VERSLAG

VOORBERICHT

Wij hebben de eer Uwen Raad hierbij aan te bieden het eerste-algemeene-gedeelte van het verslag, betreffende den toestand der Stadsgemeente Soerabaja gedurende het jaar 1939.

Het tweede gedeelte, betreffende den Financieelen toestand zal, evenals vorige jaren verschijnen, zoodra de noodige cijfers na afsluiting van het begrootingsjaar, bekend zijn.

Burgemeester en Wethouders van Soerabaja

W. A. H. FUCHTER,

Burgemeester.

Soerabaja, April 1940.

MEMORANDUM

The purpose of this memorandum is to inform you of the results of the investigation conducted by the Department of the Interior, Bureau of Land Management, regarding the proposed development of the land in the vicinity of the town of [illegible]. The results of the investigation are as follows:

1. The land is located in the [illegible] section of the [illegible] Township, [illegible] County, [illegible] State.

2. The land is owned by [illegible].

3. The land is currently being used for [illegible].

INHOUD:

	Blz.
Hoofdstuk I. <i>Grondgebied</i>	1
Hoofdstuk II. <i>Bevolking</i>	2
A. Verordening en registratie	"
B. Stand der Bevolking	"
C. De loop der bevolking	"
§ 1. Geboorte en sterfte	"
„ 2. Vestiging en vertrek	4
„ 3. Huwelijken en echtscheidingen	5
Hoofdstuk III. <i>Verkiezingen</i>	8
§ 1. Kiezerslijst	10
„ 2. Stemdistricten	11
„ 3. Stemlokalen	"
„ 4. Duur der stemmingen	"
„ 5. Samenstelling stemkantoren	12
„ 6. Verkiezingen	13
Hoofdstuk IV. <i>Bestuur der Gemeente</i>	14
§ 1. Stadsgemeenteraad	"
„ 2. College van Burgemeester en Wethouders	15
„ 3. Raadscommissies	17
„ 4. Gemeentelijke verordeningen	24
„ 5. Voornaamste behandelde onderwer- pen gedurende het verslagjaar	27
Hoofdstuk V. <i>Gemeente personeel</i>	37
Hoofdstuk VI. <i>Gemeentelijke Administratie</i>	40
§ 1. Algemeene Zaken	"
„ 2. Bevolkingsregistratuur	42
„ 3. Afdeeling Belastingen	43
„ 4. Financieele Contrôle	55
„ 5. Centrale Boekhouding	61
„ 6. Ontvangerskantoor en Incassodienst	"
„ 7. Inkoopkantoor en Magazijndienst	64

II.

	Blz.
Hoofdstuk VII. <i>Diensten</i>	68
I. Publieke Werken	"
Afd. 1. Leiding en administratie	"
„ 2. Gemeentewerken	71
A. Algemeen	"
B. Ontwerp en Teekenbureau	72
C. Uitvoering nieuwe werken	73
C. 1. Voortgezette werken	"
C. 2. Rooilijnverbetering	74
C. 3. Kampongverbetering	"
C. 4. Werken voor derden	75
C. 5. Werkverschaffing	76
C. 6. Subsidiewerken	77
C. 7. Andere werken	78
D. Onderhoudswerken	79
D. 1. Wegen buiten de kam- pongs	"
D. 2. Wegen in de kampons	81
D. 3. Kaaimuren	82
D. 4. Bruggen en duikers	"
D. 5. Afwatering buiten de kampons	83
D. 6. Afwatering binnen de kampons	"
D. 7. Gebouwen	84
D. 8. Andere onderhoudswerken	"
E. Pompstations	85
F. Straatverlichting	86
G. Begraafplaatsen	88
G. 1. Europ. begraafplaatsen	"
G. 2. Moham. „	91
G. 3. Chin. „	92
G. 4. Ontvangsten	"
H. Plantsoendienst	"
I. Betonwerkplaats	94
K. Asphalt-betonmenginstallatie	95
L. Reinigingsdienst	97
L. 1. Algemeen	"
L. 2. Vegen der wegen	"
L. 3. Reiniging goten en riolen	98
L. 4. Ophalen vuilnis	99
L. 5. Belten	100
L. 6. Beerputreiniging	101
L. 7. Tractie en materieel	"
L. 8. Ontvangsten	102

	III.
	Blz.
Afd. 3. Stadsontwikkeling	102
Algemeen	"
A. Stadsuitbreiding	104
A. 1. Ontwerpen van nieuwe rooilijn- en uitbreidings- plannen	"
A. 2. Bewaken van rooilijnen door het geven van ad- viezen bij uitgifte van Gouv.-gronden met een rechtstitel	105
A. 3. Registratie van diverse gegevens voor den dienst in stadskarten en in speciale registers	106
A. 4. Opnamewerk en kaartee- ring	"
A. 5. Afkoop en afstand van rechten ten behoeve van rooilijnverbetering	107
A. 6. Polygoneeringswerk- zaamheden	108
B. Bouw- en Woningtoezicht	113
B. 1. Bouwpolitie	"
B. 2. Perceelregistratie	117
B. 3. Huisnummering	118
B. 4. Huisaansluitingen	"
B. 5. Adviezen inzake Hinder- Ordonnantie	119
B. 6. Voorlichting ten behoeve van luchtbescherming . . .	"
II. Plaatselijke Gezondheidsdienst .	122
III. Veterinair-Hygienische Dienst .	129
IV. Gemeentelijke Contrôledienst .	135
V. Brandweer	141
Hoofdstuk VIII. <i>Sociale zorg</i>	145
I. Onderwijs	"
§ 1. Schoolcommissies	"
„ 2. De aan de Stadsgemeente overgedra- gen onderwijszorg	147
„ 3. Gemeentelijk Onderwijs	"
„ 4. Studiebeurzen	153
„ 5. Personeel	"

HOOFDSTUK I. GRONDGEBIED.

INSTELLING DER GEMEENTE. De Gemeente Soerabaja werd ingesteld bij Staatsblad 1906 No. 149; sedert 1928 is de Gemeente Soerabaja staatsrechtelijk als Stadsgemeente aangemerkt.

GRENZEN. De grenzen der Gemeente ondergingen ook dit jaar geen wijziging, zoodat hier volstaan kan worden met te verwijzen naar het te dien opzichte vermelde in het jaarverslag 1931.

GEBIED. Het gebied der Gemeente bestaat uit staatsdomein, grootendeels met Inlandsch bezitsrecht geoccupeerd, in vollen eigendom afgestane perceelen (particuliere landerijen en gewone eigendomsgronden) en uit der Gemeente in beheer gegeven pleinen, parken, wegen enz.

Voor verdere bijzonderheden zie men het jaarverslag der Gemeente over 1930, pag. 8 e. v.

GRONDBEZIT. Ten aanzien van het grondbezit der Gemeente wordt verwezen naar de toelichting op de balans van het Grondbedrijf, die in Deel II van dit verslag zal worden opgenomen.

INDEELING. Het grondgebied der Gemeente is ten behoeve der verschillende takken van dienst, alsmede ten aanzien der verkiezingen verdeeld in districten, secties en/of wijken.

STADSWAPEN. Het wapen der Gemeente werd vastgesteld bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 30 Juni 1920 No. 2248, terwijl bij besluit van Z. E. den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië ddo. 28 September 1931 No. 39 de Stadsgemeente Soerabaja, ingevolge het bepaalde bij de Ordonnantie van 7 September 1928 (Staatsblad No. 394), in het gebruik van het door haar gevoerde wapen, werd bevestigd.

De omschrijving van het wapen is opgenomen in het verslag der Gemeente over 1931, Hoofdstuk I.

BIBLIOTHEEK KITLV

0307 0115

TS 11009

ARCHIEF

VERSLAG DER STADSGEMEENTE
SOERABAJA.

VERSLAG

VAN DEN TOESTAND DER
STADSGEMEENTE SOERABAJA
OVER 1939

grootingsjaar, eerste zijn.

Burgemeester en Wethouders van Soerabaja
W. A. H. FUCHTER,
Burgemeester.

DEEL I

ALGEMEEN VERSLAG

VERSLAG

TOESTAND DER

ALGEMEEN VERSLAG

ALGEMEEN VERSLAG

VOORBERICHT

Wij hebben de eer Uwen Raad hierbij aan te bieden het eerste-algemeene-gedeelte van het verslag, betreffende den toestand der Stadsgemeente Soerabaja gedurende het jaar 1939.

Het tweede gedeelte, betreffende den Financieelen toestand zal, evenals vorige jaren verschijnen, zoodra de noodige cijfers na afsluiting van het begrootingsjaar, bekend zijn.

Burgemeester en Wethouders van Soerabaja

W. A. H. FUCHTER,

Burgemeester.

Soerabaja, April 1940.

MEMORANDUM

The purpose of this memorandum is to inform the Board of Directors of the results of the investigation conducted by the Special Agent in Charge, New York, on the subject of the activities of the [redacted] in the [redacted] area.

Reference is made to the report of the Special Agent in Charge, New York, dated [redacted], and the report of the Special Agent in Charge, [redacted], dated [redacted].

INHOUD:

	Blz.
Hoofdstuk I. <i>Grondgebied</i>	1
Hoofdstuk II. <i>Bevolking</i>	2
A. Verordening en registratie	"
B. Stand der Bevolking	"
C. De loop der bevolking	"
§ 1. Geboorte en sterfte	"
„ 2. Vestiging en vertrek	4
„ 3. Huwelijken en echtscheidingen	5
Hoofdstuk III. <i>Verkiezingen</i>	8
§ 1. Kiezerslijst	10
„ 2. Stemdistricten	11
„ 3. Stemlokalen	"
„ 4. Duur der stemmingen	"
„ 5. Samenstelling stemkantoren	12
„ 6. Verkiezingen	13
Hoofdstuk IV. <i>Bestuur der Gemeente</i>	14
§ 1. Stadsgemeenteraad	"
„ 2. College van Burgemeester en Wethouders	15
„ 3. Raadscommissies	17
„ 4. Gemeentelijke verordeningen	24
„ 5. Voornaamste behandelde onderwer- pen gedurende het verslagjaar	27
Hoofdstuk V. <i>Gemeente personeel</i>	37
Hoofdstuk VI. <i>Gemeentelijke Administratie</i>	40
§ 1. Algemeene Zaken	"
„ 2. Bevolkingsregistratuur	42
„ 3. Afdeeling Belastingen	43
„ 4. Financieele Contrôle	55
„ 5. Centrale Boekhouding	61
„ 6. Ontvangerskantoor en Incassodienst	"
„ 7. Inkoopkantoor en Magazijndienst	64

II.

	Blz.
Hoofdstuk VII. <i>Diensten</i>	68
I. Publieke Werken	"
Afd. 1. Leiding en administratie	"
„ 2. Gemeentewerken	71
A. Algemeen	"
B. Ontwerp en Teekenbureau	72
C. Uitvoering nieuwe werken	73
C. 1. Voortgezette werken	"
C. 2. Rooilijnverbetering	74
C. 3. Kampongverbetering	"
C. 4. Werken voor derden	75
C. 5. Werkverschaffing	76
C. 6. Subsidiewerken	77
C. 7. Andere werken	78
D. Onderhoudswerken	79
D. 1. Wegen buiten de kam- pongs	"
D. 2. Wegen in de kampons	81
D. 3. Kaaimuren	82
D. 4. Bruggen en duikers	"
D. 5. Afwatering buiten de kampons	83
D. 6. Afwatering binnen de kampons	"
D. 7. Gebouwen	84
D. 8. Andere onderhoudswerken	"
E. Pompstations	85
F. Straatverlichting	86
G. Begraafplaatsen	88
G. 1. Europ. begraafplaatsen	"
G. 2. Moham. „	91
G. 3. Chin. „	92
G. 4. Ontvangsten	"
H. Plantsoendienst	"
I. Betonwerkplaats	94
K. Asphalt-betonmenginstallatie	95
L. Reinigingsdienst	97
L. 1. Algemeen	"
L. 2. Vegen der wegen	"
L. 3. Reiniging goten en riolen	98
L. 4. Ophalen vuilnis	99
L. 5. Belten	100
L. 6. Beerputreiniging	101
L. 7. Tractie en materieel	"
L. 8. Ontvangsten	102

	III.
	Blz.
Afd. 3. Stadsontwikkeling	102
Algemeen	"
A. Stadsuitbreiding	104
A. 1. Ontwerpen van nieuwe rooilijn- en uitbreidings- plannen	"
A. 2. Bewaken van rooilijnen door het geven van ad- viezen bij uitgifte van Gouv.-gronden met een rechtstitel	105
A. 3. Registratie van diverse gegevens voor den dienst in stadskarten en in speciale registers	106
A. 4. Opnamewerk en kaartee- ring	"
A. 5. Afkoop en afstand van rechten ten behoeve van rooilijnverbetering	107
A. 6. Polygoneeringswerk- zaamheden	108
B. Bouw- en Woningtoezicht	113
B. 1. Bouwpolitie	"
B. 2. Perceelregistratie	117
B. 3. Huisnummering	118
B. 4. Huisaansluitingen	"
B. 5. Adviezen inzake Hinder- Ordonnantie	119
B. 6. Voorlichting ten behoeve van luchtbescherming . . .	"
II. Plaatselijke Gezondheidsdienst .	122
III. Veterinair-Hygienische Dienst .	129
IV. Gemeentelijke Contrôledienst .	135
V. Brandweer	141
Hoofdstuk VIII. <i>Sociale zorg</i>	145
I. Onderwijs	"
§ 1. Schoolcommissies	"
„ 2. De aan de Stadsgemeente overgedra- gen onderwijszorg	147
„ 3. Gemeentelijk Onderwijs	"
„ 4. Studiebeurzen	153
„ 5. Personeel	"

HOOFDSTUK I. GRONDGEBIED.

INSTELLING DER GEMEENTE. De Gemeente Soerabaja werd ingesteld bij Staatsblad 1906 No. 149; sedert 1928 is de Gemeente Soerabaja staatsrechtelijk als Stadsgemeente aangemerkt.

GRENZEN. De grenzen der Gemeente ondergingen ook dit jaar geen wijziging, zoodat hier volstaan kan worden met te verwijzen naar het te dien opzichte vermelde in het jaarverslag 1931.

GEBIED. Het gebied der Gemeente bestaat uit staatsdomein, grootendeels met Inlandsch bezitsrecht geoccupeerd, in vollen eigendom afgestane perceelen (particuliere landerijen en gewone eigendomsgronden) en uit der Gemeente in beheer gegeven pleinen, parken, wegen enz.

Voor verdere bijzonderheden zie men het jaarverslag der Gemeente over 1930, pag. 8 e. v.

GRONDBEZIT. Ten aanzien van het grondbezit der Gemeente wordt verwezen naar de toelichting op de balans van het Grondbedrijf, die in Deel II van dit verslag zal worden opgenomen.

INDEELING. Het grondgebied der Gemeente is ten behoeve der verschillende takken van dienst, alsmede ten aanzien der verkiezingen verdeeld in districten, secties en/of wijken.

STADSWAPEN. Het wapen der Gemeente werd vastgesteld bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 30 Juni 1920 No. 2248, terwijl bij besluit van Z. E. den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië ddo. 28 September 1931 No. 39 de Stadsgemeente Soerabaja, ingevolge het bepaalde bij de Ordonnantie van 7 September 1928 (Staatsblad No. 394), in het gebruik van het door haar gevoerde wapen, werd bevestigd.

De omschrijving van het wapen is opgenomen in het verslag der Gemeente over 1931, Hoofdstuk I.

HOOFDSTUK II. BEVOLKING.

A. Verordening en registratie.

Invoering Bevolkingsregisters.

Bij verordening van 28 October 1918 (Jav. Cour. 1919 No. 9) is op 1 Januari d.a.v. het Bevolkingsbureau ingesteld voor de registratie van de bevolking dezer Stadsgemeente.

De registratie behelst die van :

- a. Europeanen en met deze gelijkgestelden.
- b. Chineezen voor zoover niet met Europeanen gelijkgesteld en
- c. Vreemde Oosterlingen voor zoover niet met Europeanen gelijkgesteld.

B. Stand der Bevolking.

De bevolking dezer Stadsgemeente bedroeg ulto December

	1938	1939
a. Europeanen	30687	32601
b. Chineezen	43779	45767
c. Inheemschen	± 294000 *)	± 300000 *)
d. Arabieren	4921	5148
e. Andere Vreemde Oosterlingen	929	968
f. Gekazerneerden (a + c). . .	± 6500	± 6500
	380816	390984

C. De loop der Bevolking.

(met uitzondering van de Inheemsche groep).

§ 1. Geboorte en sterfte **)

- a. Geboorten (met betrekking tot de ingezetenen van Soerabaja).

Het aantal geboorten bedroeg in 1939 : 2155 of 393 meer dan in 1938.

*) taxatie — Bij de Volkstelling 1930 bedroeg het aantal 265872.

**) alleen met betrekking tot de ingezetenen van de Stadsgemeente Soerabaja.

Overzicht van de levend en levenloos geboren.

Landaard	Levend		Levenloos		Totaal	
	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Europeanen	625	749	16	19	641	768
Chineezten	1052	1276	15	6	1067	1282
Arabieren en andere Vreemde Oosterlingen	52	98	2	7	54	105
Totaal	1729	2123	33	32	1762	2155

Onder de levend geboren zijn als onwettig aangegeven 45 van de mannelijke kunne en 42 van de vrouwelijke ; in totaal 87 of 20 minder dan in 1938.

Deze groepeerings wordt als volgt :

Landaard	Wettig				Onwettig				Totaal				Totaal	
	1938		1939		1938		1939		1938		1939		1938	1939
	m.	v.	m.	v.	m.	v.	m.	v.	m.	v.	m.	v.		
Europeanen	312	289	378	351	11	13	10	10	323	302	388	361	625	749
Chineezten	523	446	669	540	36	47	35	32	559	493	704	572	1052	1276
Arabieren en andere Vreemde Oosterlingen	37	15	48	50	—	—	—	—	37	15	48	50	52	98
Totaal	872	750	1095	941	47	60	45	42	919	810	1140	933	1729	2123

Het geboorteoverschot in 1939 blijkt uit het volgende overzicht. In totaal nam de geregistreerde bevolking door geboorte met 430 toe.

Mutaties	Europeanen		Chineezten		Arab. & andere Vr. O.		Totaal	
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Geboren	625	749	1052	1276	52	98	1729	2123
Overleden	225	217	349	310	28	39	602	566
Geboorte overschot	400	532	703	966	24	59	1127	1557

b. *Sterften (met betrekking tot de ingezetenen van Soerabaja).*

In het afgelopen jaar stierven alhier in totaal 566 personen tegen 602 in 1938.

Naar de verschillende bevolkingsgroepen wordt de indeeling als volgt :

Landaard	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Europeanen	126	120	99	97	225	217
Chineezzen	217	192	132	118	349	310
Arab. & andere Vr. O.	19	24	9	15	28	39
	362	336	240	230	602	566

Naar den Burgerlijken Staat wordt deze groepeerling als volgt:

Landaard	Jaar	Ongehuwd		Gehuwd		Wed. staat		Gescheiden		Burg. staat onbekend		Totaal		Totaal	
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	1938	1939
Europeanen	1938	49	32	69	36	6	25	2	6	—	—	126	99	225	
	1939	46	27	59	39	11	27	3	3	1	1	120	97		217
Chineezzen	1938	114	53	85	42	13	37	—	—	—	—	217	132	349	
	1939	81	38	93	52	17	28	1	—	—	—	192	118		310
Arabieren	1938	7	5	12	3	—	1	—	—	—	—	19	9	28	
	1939	10	5	9	5	—	5	—	—	—	—	19	15		34
Andere Vr. O.	1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1939	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—		5
	1938	170	90	166	81	24	63	2	6	—	—	362	240	602	
	1939	137	70	166	96	28	60	4	3	1	1	336	230		566

§ 2. *Vestiging en vertrek.*

Het aantal personen, dat zich gedurende 1939 in de Gemeente vestigde bedroeg in totaal 12053 of 792 meer dan in 1938. Het

aantal vertrokken personen bedroeg 9442 of 4484 minder dan het voorgaande jaar, vide ondervolgend overzicht.

Mutaties	Europeanen		Chineezen		Arabieren en andere Vr. O.		Totaal	
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Gevestigd	6522	7505	4284	4058	455	490	11261	12053
Vertrokken	6018	6123	7427	3036	481	283	13926	9442
Vestigingsoverschot	+ 504	+ 1382	- 3143	+ 1022	- 26	+ 207	- 2665	+ 2611

§ 3. Huwelijken en echtscheidingen. *)

a. *Huwelijken.* *)

Het aantal gesloten huwelijken bedroeg in het afgelopen jaar in totaal 452.

Hieronder volgt een vergelijkende staat van de 4 laatste jaren.

Landaard	Aantal huwelijken			
	1936	1937	1938	1939
Europeanen	198	202	258	288
Chineezen	127	104	106	127
Arab & andere Vr. O.	35	43	23	37
Totaal	350	349	387	452

b. *Echtscheidingen.* *)

Het aantal ingeschreven echtscheidingen bedroeg in het verslagjaar 118 of 12 meer dan in 1938.

De meeste echtscheidingen kwamen voor bij de Europeesche bevolkingsgroep, zooals uit het ondervolgende moge blijken.

*) Alleen met betrekking tot de Stadsgemeente Soerabaja.

Landaard	Aantal echtscheidingen			
	1936	1937	1938	1939
Europeanen	34	93	60	67
Chineezzen	37	8	15	12
Arab & andere Vr. O.	47	46	31	39
Totaal	118	147	106	118

c. *Erkenningen.*

In het verslagjaar hadden in totaal 151 erkenningen plaats, vide ondervolgende specificatie.

Europeanen		Chineezzen		Arab. & andere Vr. O.		Totaal		Totaal
M	V	M	V	M	V	M	V	
42	36	41	32	—	—	83	68	151

Personeel der Afdeeling Bevolking en Verkiezingen.

Het personeel bestond ulto 1939 uit :

- 1 2e Commies
- 1 3e „
- 5 1e Klerken
- 3 Klerken
- 3 vaste daggelders
- 3 tijdelijke daggelders.

Ingaande 1 Juli van het verslagjaar werd aan den 3e Commies, Soeparlam een binnenlandsch verlof verleend voor den duur van 6 maanden. Aan de Afdeeling werd in verband hiermede toegevoegd de 1e klerk bij de Afdeeling Belastingen, J. H. B. van Slingerlandt.

Per 1 April zijn op de Afdeeling 3 daggelders tijdelijk tewerk gesteld voor het verrichten van periodieke werkzaamheden, n.l. het overbrengen der namen van vertrokken personen (in de jaren 1931 t/m 1936) uit de kaartenregisters in registers in boekvorm.

Aan Roestamhadji, 2e klerk, werd ulto Augustus 1939 eervol ontslag uit Gemeentedienst verleend wegens lichamelijke ongeschiktheid.

ALGEMEEN OVERZICHT VAN DEN STAND DER BEVOLKING VANAF 1920.

	EUROPEANEN			CHINEEZEN			ARABIËREN			Vr. Ooster- lingen			INHEEMSCHEN			Geka- zerneer- den	T O T A A L		
	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.	±	M	V.	Totaal
1920	9710	8706	18416	13639	8652	22291	1668	1408	3076	gecombineer- de cijfers der Arab. & Vr. O.			70000	80000	150000	4000	97017	100766	197783
1921	10158	9063	19226	17357	10120	27477	2165	1671	3836				76000	80000	156000	4000	107680	102859	210539
1922	10468	9339	19807	20931	10935	31866	2455	1777	4232				8200	88000	170000	4000	117854	112051	229905
1923	10819	9738	20557	23263	11661	34924	2738	1863	4606				88000	98000	186000	3000	126320	122762	249082
1924	11469	10386	21855	24075	12201	36276	3037	1949	4986				94000	101000	195000	3000	134081	127036	261117
1925	12507	10807	23314	21429	11439	32868	2130	1792	3922	700	170	870	102000	108000	210000	3000	140266	123708	263974
1926	12972	11400	24372	21513	11857	33370	2194	1846	4040	790	191	981	105500	114500	220000	3000	144469	141294	285763
1927	12435	11347	23782	22595	12482	35077	2215	1863	4078	804	204	1008	110000	120000	230000	4000	150049	147896	297945
1928	12789	11840	24625	23779	13071	36850	2330	1905	4208	837	292	1039	115000	130000	245000	4000	156735	159018	315753
1929	13207	12139	25346	24660	13729	38389	2534	2076	4610	941	226	1167	123000	135000	258000	4000	166342	165170	331512
1930	13694	12808	26502	27937	14831	42768	2771	2223	4994	1042	261	1303	129000	136872	265872	4000	176444	165995	342439
1931	14211	13417	27628	28091	15197	43288	2914	2384	5298	1109	275	1384	130000	140000	270000	4000	178325	173273	351598
1932	13585	12856	26441	26023	14758	40781	2969	2494	5463	1132	312	1444	132000	142000	274000	4000	177709	174420	352129
1933	13751	13065	26822	24894	14898	39792	2302	2425	5227	1140	381	1521	136000	144000	280000	4000	180593	176709	357362
1934	13924	13373	27297	25050	15483	40533	2732	2443	5175	1133	386	1519	139000	147000	286000	5000	184339	181185	365524
1935	14006	13593	27599	25693	16056	41749	2654	2555	5209	804	348	1152	140000	150000	290000	5000	185657	185052	370709
1936	14470	14078	28548	26740	16910	43650	2506	2492	4998	598	302	900	142000	152000	294000	5000	188814	188282	377096
1937	15092	14691	29783	28290	17929	46219	2487	2474	4961	596	294	890	142000	152000	294000	5000	190965	189888	380853
1938	15550	15137	30687	26083	17696	43779	2457	2464	4921	619	310	929	142000	152000	294000	6500	189959	190857	380816
1939	16514	16087	32601	27131	18636	45767	2565	2583	5148	651	317	968	145000	155000	300000	6500	198361	192623	390984

HOOFDSTUK III. VERKIEZINGEN.

Met ingang van 1 Januari 1938 *) zijn in werking getreden de nieuwe Kiesvoorschriften, opgenomen in een tweetal ordonnanties:

- a) Kiesordonnantie Gemeenteraden Nederlanders en Uitheemsche onderdanen (Stbl. 1937 No. 538);
- b) Kiesordonnantie Gemeenteraden Inheemsche onderdanen (Stbl. 1937 No. 539).

De voorschriften zijn bij de nieuwe regeling dus niet meer in een ordonnantie opgenomen, doch over twee ordonnanties verdeeld en wel in verband met de omstandigheid, dat voor de groep Inheemsche onderdanen het meerderheidsstelsel gehandhaafd is, terwijl voor de groepen Nederlanders en Uitheemsche onderdanen het evenredigheidsstelsel is ingevoerd (vooralsnog zonder stemplicht).

Ten aanzien van de groepen Nederlanders en Uitheemsche onderdanen heeft het meerderheidsstelsel plaats moeten maken voor het stelsel van evenredige vertegenwoordiging in elke groep afzonderlijk, waardoor een einde komt aan het uitsluiten van bepaalde groepen. Thans is de mogelijkheid geopend voor elke strooming van een bepaalde sterkte om een of meerdere plaatsen in de vertegenwoordiging te bekomen.

Van de twee systemen, welke met betrekking tot het evenredigheidsstelsel gevolgd kunnen worden n.l. het personen- en het lijstenstelsel heeft de Regeering het eerste gekozen d.w.z. een variant daarvan aangeduid met het „stelsel Hare” (vide art. 53 K.O.G. Stbl. 1937 No. 538).

*) Op dit tijdstip komt de kiesordonnantie Gemeenteraden van 29 December 1925 (Staatsblad No. 673) zooals deze sedert is gewijzigd en aangevuld te vervallen met dien verstande, dat de op de vervulling van tusschentijds openvallende plaatsen betrekking hebbende bepalingen van deze ordonnantie van toepassing blijven tot 24 Mei 1938, het tijdstip, waarop de nieuwe kiezerslijsten van kracht worden. In de vervulling van na 24 Mei 1938, doch voor den derden Dinsdag van Augustus 1938 openvallende plaatsen wordt door benoeming voorzien (zie art. 93 beide ordonnanties).

Opm: Het voorstel der Kiesrechtcommissie om een vierde gedeelte van het voor elke onderdanen groep beschikbare aantal raadszetels door benoeming te doen vervullen is door de Regeering niet overgenomen.

Iedere kiezer heeft slechts een stem. Hij kan op het stembiljet verder de personen aangeven op wie zijn stem achtereenvolgens overgaat, wanneer de door hem aangewezen candidaat van de lijst het kiesquotiënt heeft bereikt (zie verder uitleg art. 53 K.O.G. Stbl. 1937 No. 538).

Teneinde de belangstelling onder de Inheemsche kiezers te stimuleeren, heeft de Regeering de mogelijkheid geopend de Gemeenten in kiesdistricten te verdeelen. De beoordeeling van de wenschelijkheid hiervan is overgelaten aan de Gemeenteraden (vide art. 45 K.O.G. Inheemsche onderdanen Stbl. 1937 No. 539).

Bij de verordening, strekkende tot aanwijzing van kiesdistricten, zal tevens dienen te worden bepaald, hoeveel tot de Inheemsche onderdanen niet-Nederlanders behorende raadsleden in elk kiesdistrict zullen worden verkozen.

De kiesbevoegdheid blijft dan beperkt tot de kandidaten, gesteld in het kiesdistrict, waar de kiezer woonachtig is (is ingedeeld).

De Stadsgemeenteraad van Soerabaja heeft besloten niet tot instelling van kiesdistricten over te gaan, aangezien van een z.g. dessa of groepsverband te Soerabaja geen sprake meer is. De afwezigheid hiervan leidde reeds eenige jaren geleden, tot de opheffing der stadsdessa's. Het kunstmatig weder in het leven roepen van deze uiteengevallen groepsgemeenschappen zou in verband met de vlottende bevolking niet mogelijk zijn, afgescheiden nog ervan of een dergelijke maatregel, zoo deze al mogelijk zou zijn, wel nut zou opleveren.

De voornaamste wijzigingen, welke de kiesregeling Stadsgemeenteraden heeft ondergaan zijn :

1. de materie is niet meer in één ordonnantie opgenomen, doch over twee ordonnanties verdeeld;
2. handhaving censuseisch doch daarnaast invoering van een alternatieven ontwikkelingseisch;
3. invoering van een evenredig personenstelsel (stelsel Hare) voor de groepen Onderdanen Nederlanders en Uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders;
4. handhaving meerderheidsstelsel voor de groep Inheemsche onderdanen niet-Nederlanders; mogelijkheid instelling kiesdistricten.

5. Vaststellen 2 kiezerslijsten, eenmaal in de 4 jaar met voor de Inheemschen de mogelijkheid van tusschentijsdsche jaarlijk-sche aanvulling.
6. Toekenning passief kiesrecht ook aan de vrouwelijke Neder-landsche onderdanen (vide art. 6 S.G.O.).
7. Candidaten-opgaven t.b.v. onderdanen Nederlanders en Uit-heemsche onderdanen niet-Nederlanders moeten door een grooter aantal kiezers onderteekend zijn dan voorheen (Soera-baja 45) teneinde deelneming van onbeteekenende partijtjes aan de verkiezingen te beperken.

§ 1. K i e z e r s l i j s t.

a. Commissie.

De Commissie als bedoeld in art. 14 lid 1 der Kiesordonnan-ties Gemeenteraden, waarvan de Burgemeester ex officio Voorzitter is, werd voor de vaststelling van de kiezerslijsten voor de jaren 1938/1942 als volgt samengesteld:

Voorzitter: Mr. W. A. H. Fuchter.

Leden: A. A. A. van Eeckhoven.

H. Meijer Jzn.

J. F. Tuwanakotta.

Tio Hian Sioe.

In 1939 hebben hierin eenige mutaties plaats gevonden, waar-door thans deze Commissie de ondervolgende samenstelling heeft:

Voorzitter: Mr. W. A. H. Fuchter.

Leden: A. A. A. van Eeckhoven.

C. van den Hamer.

J. F. Tuwanakotta.

Sie Khwan Ho.

b. Kiezerslijsten.

Op 24 Maart 1938 werden de kiezerslijsten 1938/42 vast-gesteld.

Het aantal kiezers bedroeg, na wijziging der lijsten ingevolge de beslissingen als bedoeld in de artikelen 18 t/m 24 der betrek-kelijke Kiesordonnanties onderscheidenlijk:

- a. Kiezerslijst betreffende de groepen onderdanen Nederlanders 7408 en Uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders 2498.

- b. Kiezerslijst betreffende de groep der Inheemsche onderdanen niet-Nederlanders 4831.

Ten aanzien van de kiezerslijst betreffende de groep der Inheemsche onderdanen niet-Nederlanders is in het jaar 1939 na wijziging ingevolge het bepaalde in artikel 25 lid 2 t/m 7 der Kiesordonnantie Gemeenteraden Staatsblad 1937 No. 539 bij besluit van eerdergenoemde Commissie van 22 Mei 1939, het aantal vermeerderd met 77 kiezers, zoodat het totaal aantal Inheemsche kiezers bedraagt 4908.

§ 2. Stemdistricten.

Bij verordening van 2 Maart 1938, in werking getreden 24 Mei 1938, is het aantal stemdistricten gesteld op vier; met ingang van 24 Mei 1938 is de oude verordening ter verdeeling der Gemeente in stemdistricten van 1 Maart 1928 komen te vervallen.

§ 3. Stemlokalen.

Ingevolge besluit van den Stadsgemeenteraad van Soerabaja ddo. 22 April 1938 No. 131 zijn voor het tijdvak 24 Mei 1938 tot en met den 23sten Mei 1942 de volgende stemlokalen aangewezen:

1. als stemlokaal voor het stemkantoor van district I tevens Hoofdstemkantoor de Raadzaal van het Gemeentehuis Ketabang;
2. als stemlokaal voor het stemkantoor van district II een der lokalen van de Gemeentelijke Burger Ambachtsschool, B.A.S.-straat;
3. als stemlokaal voor het stemkantoor van district III de Theaterzaal van het Stadstuin-theater;
4. als stemlokaal voor het stemkantoor van district IV een der lokalen van de Zaalbergschool, Reiniersz Boulevard.

§ 4. Duur der Stemmingen.

Bij verordening van 30 Maart 1938 is het aanvangsuur voor periodieke en tusschentijsche verkiezingen vervroegd tot des middags twaalf uur en het sluitingsuur voor periodieke verkiezingen verlaat tot des avonds negen uur, (art. 43 resp. 47 der betreffende Kiesordonnanties).

§ 5. Samenstelling Stembureaus.

Bij besluit van den Stadsgemeenteraad van Soerabaja van 22 April 1938 No. 132 en sedert dien gewijzigd en aangevuld bij besluiten No. 286 ddo. 3 Augustus 1938, 357 ddo. 27 October 1938 en 264 ddo. 23 Augustus 1939 zijn de stembureaus voor de verkiezing van Gemeenteraadsleden thans als volgt samengesteld:

A. Stembureau Stembureau I. *)

Voorzitter : de Burgemeester (ambtshalve).

Leden : W. H. J. Passtoors.
J. F. Lapré.

Plv. leden : Th. W. van Kempen.
R. J. G. Seydel.
Mr. H. E. Lefrandt.

B. Stembureau Stembureau II.

Voorzitter : Mr. Jap Sin Fong.

Leden : C. van Schelven.
F. Dijkstra.

Plv. leden : A. Levy.
L. G. Haspers.
W. L. Gijsing.

C. Stembureau Stembureau III.

Voorzitter : Radjamin.

Leden : Mr. B. H. W. Th. Schattenkerk.
Ir. P. A. Arnold Bik.

Plv. leden : Mr. J. J. W. Klein.
O. van Rossum.
W. M. C. E. van Beem.

D. Stembureau Stembureau IV.

Voorzitter : Ir. W. M. Lemaire.

Leden : A. H. Gijsberts.
H. A. Soute.

*) Hoofdstembureau.

Plv. leden : B. Schansman.
L. A. J. Urich.
W. F. Camerick.

§ 6. Verkiezingen.

Gedurende het verslagjaar is het Hoofdstemkantoor 6 maal bijeen gekomen voor de aanwijzing van leden van den Stads-gemeenteraad van Soerabaja wegens ontslagname van de onder-volgende leden:

J. Vegter
Dr. V. Droop
Mr. W. van der Kraan
Siem Soe Ho
Ir. J. W. Halbisch,

waarvoor respectievelijk werden aangewezen de Heeren:

O. Dubbelman

J. D. P. van Dijk,
H. H. Bos

} die echter zijn verkiezing
niet heeft aangenomen en in
wiens plaats werd gekozen:

C. van den Hamer
Djie Ting Tjioe
Chr. F. Hakkers.

Bovendien moest wegens ontslagname van de Heeren Soediro en H. A. Lumenta een tusschentijsdsche verkiezing worden ge-houden in de groep Inheemsche onderdanen niet-Nederlanders, waarbij verkozen werden de Heeren Soedarwo en Mas Soendjoto.

HOOFDSTUK IV. BESTUUR DER GEMEENTE.

§ 1. Stadsgemeenteraad.

Samenstelling.

De Stadsgemeenteraad bestaat uit 31 leden n.l. :

- a. Onderdanen Nederlanders 16
- b. Inheemsche Onderdanen — Niet Nederlanders . 10
- c. Uitheemsche Onderdanen — Niet Nederlanders 5

Op 1 Januari 1939 was de Raad samengesteld als volgt :

a. *Onderdanen — Nederlanders :*

Mr. W. Augustin, Ch. W. L. Baier, A. S. J. Brouwer, Dr. V. Droop, A. A. A. van Eeckhoven, Mr. R. F. C. A. Feddema, Mr. A. van Gennep, Ir. J. W. Halbisch, J. Hoeksema, P. J. van Hooydonk, J. F. van Hutten, Dr. H. F. Hymans van Anrooy, Mr. W. van der Kraan, Ir. W. M. Lemaire, J. Vegter en J. A. Vermey.

b. *Inheemsche Onderdanen — niet Nederlanders :*

Goedadi Wreksoatmodjo, Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo, H. A. Lumenta, M. Pamoedji, Radjamin, Mevr. Soedirman geb. Siti Soendari, Soediro, R. Soeman, Mr. M. Soewono en J. F. Tuwanakotta.

c. *Uitheemsche Onderdanen — Niet Nederlanders :*

Mr. Yap Sin Fong, Sie Eng Giam, Sie Khwan Ho, Siem Soe Ho, Tio Hian Sioe.

Mutatiën.

De heeren Dr. V. Droop, Ir. J. W. Halbisch, Mr. W. van der Kraan, J. Vegter, Siem Soe Ho, H. A. Lumenta en Soediro traden af als lid van den Raad en werden opgevolgd door resp. de heeren :

H. H. Bos, Chr. F. Hakkers, C. van den Hamer, O. Dubbelman, Djie Ting Tjioe, M. Soedjoto en Soedarwo.

Partij-verhoudingen.

Over de verschillende partijen waren de leden als volgt verdeeld :

I. E. V. 7 leden, V. C. 4 leden, I. K. P. 3 leden, C. S. P. 2 leden, Parindra 9 leden, Gerindo 1 lid, Partij Tiong Hwa Indonesia (P. T. I.) 3 leden en Chung Hwa Hui 2 leden.

Vergaderingen.

In totaal werden 18 vergaderingen gehouden tegen 17 in het voorgaande jaar.

Raadsbesluiten.

Door den Stadsgemeenteraad werden 642 besluiten genomen tegen 461 in het voorgaande jaar. Van den Raad gingen 675 voorstellen uit tegen 435 in het vorige jaar.

Voorzitter.

Het voorzitterschap van den Stadsgemeenteraad werd gedurende het verslagjaar uitgeoefend door den Burgemeester, den heer Mr. W. A. H. Fuchter.

§ 2. College van Burgemeester en Wethouders.

Samenstelling van het College.

Op 1 Januari 1939 was het College van Burgemeester en Wethouders als volgt samengesteld :

Mr. W. A. H. Fuchter	—	Burgemeester
Radjamin	—	Wethouder Publieke Werken
Ir. W. M. Lemaire	—	„ Bedrijven
Mr. Yap Sin Fong	—	„ Sociale Zaken.

Verdeeling der werkzaamheden :

Gedurende het verslagjaar was de taakverdeeling van het College als volgt :

A. den Burgemeester. ' 1

alle zaken voortvloeiende uit of rakende :

1. De Gemeente Financien, waaronder medebegrepen, de administratie daarvan en de contrôle daarop.
2. De personeelsverordeningen, belasting-verordeningen en verordeningen betreffende retributies (voor zoover hieronder niet aan een der wethouders opgedragen).
3. De Algemeene Politie-verordening.
4. De Verordening op Logementen.
5. De Zedelijkheidsverordening.
6. De Wapenverordening.
7. De Bevolkingsboekhouding.
8. De Verkiezingen.

B. den Wethouder voor Publieke Werken.

1. Publieke Werken.
2. Het Bouw- en Woningtoezicht.
3. De Brandweer.
4. De Reinigingsdienst.
5. De Plantsoenendienst.
6. De Europeesche Begraafplaatsen.
7. Het Verkeerswezen.
8. Ordonnanties en Reglementen waarvan de uitvoering aan de Gemeentebesturen is opgedragen.
9. Verordening op het gebruik van Openbare wegen, pleinen enz.
10. De los- en laadplaatsen.

C. den Wethouder voor de Bedrijven.

1. Alle Gemeentebedrijven.
2. De Veterinaire Dienst.
3. Het Inkoopkantoor en den Magazijndienst.
4. De Verordeningen op :
 - a. Stalhouderijen.
 - b. Bakkerijen
 - c. Melkerijen
 - d. Fabricatie van Stroop en Limonades.

D. den Wethouder voor Sociale Zaken. (Mr. Yap Sin Fong)

1. Het Arbeidskantoor.
2. De Armenzorg.
3. Subsidies en Studietoelagen.
4. De Kampongzorg.
5. De Gezondheidsdienst.
6. Het Volksonderwijs, het Ambachtsonderwijs en de Bureaucursus.
7. De Verordeningen op de Mohammedaansche en Chineesche Begraafplaatsen.
8. Bezwaarschriften inzake belastingen.

Verrichtingen van het College-Vergaderingen.

Het aantal gehouden vergaderingen door het College van Burgemeester en Wethouders bedroeg ultimo van het verslagjaar 92.

Besluiten.

Door het College werden 1664 aangelegenheden behandeld tegen 1584 in 1938.

Het aantal besluiten bedroeg in het verslagjaar 1787 tegen 1563 in het vorige verslagjaar.

Door den Burgemeester werden 869 besluiten genomen tegen 1020 in 1938.

Vertegenwoordiging.

Het College van Burgemeester en Wethouders trad hij verschillende gelegenheden, zoowel van officieelen als van particulieren aard als vertegenwoordiger van het Gemeentebestuur op of liet zich door een of meer zijner leden vertegenwoordigen.

§ 3. Raadsc o m m i s s i e s.

Gedurende het verslagjaar werden Burgemeester en Wethouders door verschillende commissies uit den Raad terzijde gestaan in het Bestuur der Gemeente, weke commissies aan het einde van het verslagjaar als volgt waren samengesteld :

1. VASTE COMMISSIES.

A. *Technische Commissie.*

Voorzitter: Wethouder Radjamin.

Leden :

1. Chr. F. Hakkers.
2. Mr. A. van Gennep.
3. R. Soeman.
4. Tio Hian Sioe.

Plv. Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Plv. Leden :

1. Mr. W. Augustin.
2. J. A. Vermey.
3. M. Pamoedji.
4. Sie Eng Giam.

B. *Bedrijven Commissie.*

Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Leden :

1. A. A. A. van Eeckhoven.
2. C. van den Hamer.
3. Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo.
4. Sie Eng Giam.

Plv. Voorzitter: Wethouder Radjamin.

Plv. Leden :

1. A. S. J. Brouwer.
2. Mr. A. van Gennep.
3. M. Pamoedji.
4. Tio Hian Sioe.

C. *Gezondheidscommissie.*

Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong

Leden :

1. J. F. van Hutten.
2. P. J. van Hooydonk.
3. Dr. H. F. Hymans van Anrooy.
4. Goedadi Wreksoatmodjo.

Plv. Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Plv. Leden :

1. J. Hoeksema.
2. Mr. R. F. C. A. Feddema.
3. Mr. A. van Gennep.
4. Mr. M. Soewono.

D. Commissie voor de vaststelling der Kiezerslijst.

Voorzitter: De Burgemeester (ambtshalve).

- Leden :
1. A. A. A. van Eeckhoven.
 2. C. van den Hamer.
 3. J. F. Tuwanakotta.
 4. Sie Khwan Ho.

E. Algemeene belasting-bezwaarschriften commissie.

Voorzitter: Wethouder Radjamin.

- Leden :
1. Mr. W. Augustin.
 2. H. H. Bos.
 3. Mr. R. F. C. A. Feddema.
 4. Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo.
 5. Djie Ting Tjioe.
 6. Sie Eng Giam.
 7. Mr. A. van Gennep.

Plv. Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong.

- Plv. Leden :
1. J. F. van Hutten.
 2. O. Dubbelman.
 3. P. J. van Hooydonk.
 4. R. Soeman.
 5. Sie Khwan Ho.
 6. Tio Hian Sioe.
 7. C. van den Hamer.

F. Afdeelingen.

Ter bestudeering van Gemeenteverordeningen en voor begrotingsonderzoek is de Raad in drie afdeelingen gesplitst, welke bij loting worden gevormd. Eind December van het verslagjaar waren de afdeelingen samengesteld als volgt :

Afdeeling I.

1. Ir. W. M. Lemaire — Voorzitter.
2. Chr. F. Hakkers.
3. Dr. H. F. Hijmans van Anrooy.
4. Mr. A. van Gennep.

5. J. F. van Hutten.
6. J. Hoeksema.
7. J. F. Tuwanakotta.
8. Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo.
9. vacature (Soediro).
10. Djie Ting Tjioe.
11. Sie Eng Giam.

Afdeelling II.

1. Radjamin — Voorzitter.
2. J. A. Vermey.
3. P. J. van Hooydonk
4. A. A. A. van Eeckhoven
5. Mr. R. F. C. A. Feddema.
6. H. H. Bos.
7. Goedadi Wreksoatmodjo.
8. R. Soeman
9. Mevr. Soedirman — Siti Soendari.
10. Tio Hian Sioe.

Afdeeling III.

1. Mr. Yap Sin Fong — Voorzitter.
2. O. Dubbelman.
3. A. S. J. Brouwer.
4. Mr. W. Augustin.
5. C. van den Hamer.
6. Mas Pamoedji.
7. Mr. M. Soewono.
8. vacature (Lumenta).
9. Sie Khwan Ho.

II. ANDERE COMMISSIES.

G. Commissie voor Georganiseerd Overleg.

V o o r z i t t e r : Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Leden : (Raadsleden)

1. Mr. W. Augustin.
2. P. J. van Hooydonk.
3. M. Pamoedji.
4. Djie Ting Tjioe.

- (Niet Raadsleden) : 5. A. Levy.
6. M. H. Nederpelt.
7. M. Soebjakto.
8. M. Idajat.

Plv. Voorzitter: Wethouder Radjamin.

- Plv. Leden (Raadsleden) : 1. A. S. J. Brouwer.
2. Mr. R. F. C. A. Feddema.
3. Mr. M. Soewono.
4. Sie Khwan Ho.

- (Niet Raadsleden) : 5. R. J. G. Seydel.
6. F. A. Heil.
7. R. Abdoes Salam.
8. Djoko Dradjat.

H. Armenzorgcommissie.

Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong.

- Leden : 1. Tio Hian Sioe.
2. J. F. Tuwanakotta.
3. O. Dubbelman.
4. J. Hoeksema.
5. Mevr. Ch. F. Buurman van
Vreeden- Leenderts
6. Pastoor P. A. Bastiaensen.
7. Pastoor A. J. C. Ylst.
8. Joesoef Hoebeis.
9. Raden Sanoesie.
10. J. K. Lengkong.

- Plv. Leden (Raadsleden) : 1. Sie Eng Giam.
2. M. Pamoedji.
3. H. H. Bos.
4. A. A. A. van Eeckhoven.

Vertegenwoordigers
instellingen van
weldadigheid

5. J. M. Lemette,
6. A. H. de Groot.
7. A. P. Blogg
8. Ali Ba'sjin.
9. Soedarmo.
10. A. M. G. Schlundt-Bodien

I. Subsidie-Commissie.

Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong.

Leden :

1. Mr. W. Augustin.
2. Mr. R. F. C. A. Feddema.
3. Mr. M. Soewono.
4. Tio Hian Sioe.
5. O. Dubbelman.

Plv. Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Plv. Leden :

1. A. A. A. van Eeckhoven.
2. P. J. van Hooydonk.
3. J. F. Tuwanakotta.
4. Sie Eng Giam.
5. Dr. H. F. Hymans van Anrooy.

J. Onderwijscommissie.

Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong.

Leden (Raadsleden) :

1. J. F. van Hutten.
2. O. Dubbelman.
3. Mevr. Soedirman-Siti Soendari.
4. Djie Ting Tjioe.
5. M. Pamoedji

Leden (Niet Raadsleden) :

6. Ir. J. W. R. Thomson.
7. Ir. J. Ebbink.

Plv. Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Plv. Leden (Raadsleden) :

1. A. A. A. van Eeckhoven.
2. H. H. Bos.
3. Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo.
4. Sie Khwan Ho.
5. R. Soeman.
6. W. F. de Vos.

Plv. Leden

(Niet Raadsleden) : 7. Ir. J. C. Visser.

Deze Commissie is onderverdeeld in :

a. Subcommissie voor het Ambachtsonderwijs.

Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong.

Leden (Raadsleden) : J. F. van Hutten.

O. Dubbelman.

M. Pamoedji.

(Niet Raadsleden) : Ir. J. W. R. Thomson.

Ir. J. Ebbink.

Plv. Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Plv. Leden (Raadsleden) : A. A. A. van Eeckhoven.

H. H. Bos.

R. Soeman.

(Niet Raadsleden) : W. F. de Vos.

Ir. J. C. Visser.

b. Subcommissie voor het Inlandsch Onderwijs.

Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong.

Leden (Raadsleden) : Mevr. Soedirman-Siti Soendari.

M. Pamoedji.

Djie Ting Tjioe.

Plv. Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Plv. Leden (Raadsleden) : Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo.

R. Soeman.

Sie Khwan Ho.

K. Personeelscommissie.

Leden :

1. A. S. J. Brouwer.

2. P. J. van Hooydonk.

3. vacature.

Plv. Leden :

1. Mr. W. Augustin.

2. Ch. W. L. Baier.

3. Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo.

L. Verkeerscommissie.

Voorzitter: Wethouder Radjamin.

Leden (Raadsleden) :

1. Chr. F. Hakkers.

2. Mr. A. van Gennep.

3. R. Soeman.

4. Ch. W. L. Baier.

Leden (Niet Raadsleden) : 5. Ir. E. C. Demmink.

6. A. J. A. Schoevers.

7. Ong Thoan Kioe.

Plv. Voorzitter: Wethouder Ir. W. M. Lemaire.

Plv. Leden (Raadsleden): 1. A. A. A. van Eeckhoven.
2. C. van den Hamer.
3. Mr. R. P. Iskaq Tjokrohadisoerjo.
4. P. J. van Hooydonk.

Plv. Leden (Niet Raadsleden): 5. W. C. Zijderlaan.
6. B. H. Berretty.
7. Liem Sik Tjhwang.

M. Commissie voor Arbeidsbemiddeling en Beroepskeuze.

Voorzitter: Wethouder Mr. Yap Sin Fong.

Leden (Raadsleden): 1. A. A. A. van Eeckhoven.
2. J. A. Vermey.
3. Mr. M. Soewono.
4. Sie Khwan Ho.

(Niet Raadsleden): 5. L. Dietvorst.
6. W. M. G. Surtel.
7. H. L. Liem.
8. A. F. Ohlenschlager.
9. W. O. de Graaf.

§ 4. Gedurende het verslagjaar vastgestelde verordeningen.

1. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot regeling van het hygienisch toezicht op het bereiden en verkrijgbaarstellen van eet- en drinkwaren, welke gevaar kunnen opleveren voor de volksgezondheid. (G.B. 1938 No. 435).
2. Voorstel tot vaststelling van de Verordening op de Melkerijen alsmede den handel in en den verkoop van melk in de Stads-gemeente Soerabaja (G.B. 1939 No. 17).
3. Voorstel tot vaststelling van de ontwerp Soerabajasche Verkeersverordening. (G.B. 1939 No. 19).
4. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot wijziging van de Verordening tot heffing en invordering van een belasting op den verkoop en aanmaak van vuurwerk. (G.B. 1939 No. 71).

5. Voorstel tot wijziging van de Soerabajasche Verkeersverordening (G.B. 1939 No. 77).
6. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot vaststelling van rooilijnen in de wijk Pasar Besar en omgeving. (G.B. 1939 No. 79).
7. Voorstel tot wijziging en aanvulling van de Soerabajasche Bezoldigingsverordening 1938. (G.B. 1939 No. 86).
8. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot vaststelling van rooilijnen in de wijk Poeloe Wonokromo. (G.B. 1939 No. 102).
9. Voorstel tot wijziging van de verordening tot wijziging der rooilijnen van een gedeelte van den weg Dinojo ter hoogte van de kampong Groedo-kidoel. (G.B. 1939 No. 103).
10. Voorstel tot vaststelling verordening tot wijziging der „Verordening tot heffing van eene belasting op het gebruik maken der wegen met voertuigen in de Stadsgemeente Soerabaja”. (G.B. 1939 No. 139).
11. Voorstel tot vaststelling van
 - a. Verordening tot vaststelling van het formulier van het dwangschrift tot invordering van de „Straatbelasting” van de Stadsgemeente Soerabaja, geheven wegens bebouwde en onbebouwde perceelen, welke aan bij de Stadsgemeente Soerabaja in onderhoud zijnde openbare wegen grenzen of belenden.
 - b. Verordening tot vaststelling van het formulier van het dwangschrift tot invordering van de belasting van Naamlooze Vennootschappen, Commanditaire Vennootschappen op aandeelen, Onderlinge Verzekeringsmaatschappijen, Vereenigingen of Stichtingen, welke een beroep of bedrijf uitoefenen en Coöperatieve Vereenigingen van de Stadsgemeente Soerabaja.
 - c. Verordeningen tot vaststelling van het formulier van het dwangschrift tot invordering van de Gemeentelijk Forensenbelasting van de Stadsgemeente Soerabaja. (G.B. 1939 No. 165).
12. Voorstel inzake vaststelling Verordening tot intrekking der Verordening regelende het beheer en de administratie van het Armenzorgfonds. (G.B. 1939 No. 166).

13. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot vaststelling van rooilijnen in de wijk Stationsplein Goebeng en omgeving. (G.B. 1939 No. 18).
14. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot wijziging en aanvulling van de Soerabajasche Bezoldigingsverordening 1938 (G.B. 1939 No. 199).
15. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot vaststelling der rooilijnen in de wijken:
 - a. Simokerto — Kapasan Kidoel.
 - b. Simolawang.
 - c. Tjantian Tengah — Srengganan en Botopoetih. (G.B. 1939 No. 200).
16. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot wijziging van de Algemeene Soerabajasche Politieverordening (G.B. 1939 No. 205).
17. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot vaststelling van rooilijnen in de wijk Donokerto (G.B. 1939 No. 213).
18. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot wijziging van de „Verordening, regelende de heffing van rechten voor het gebruik van het openbare slachthuis te Soerabaja” (G.B. 1939 No. 227).
19. Voorstel tot vaststelling van
 - a. Verordening tot vaststelling van het formulier van het dwangschrift tot invordering van de belasting op den verkoop en aanmaak van vuurwerk in de Stadsgemeente Soerabaja;
 - b. Verordening tot vaststelling van het formulier van het dwangschrift tot invordering van de belasting op het houden van honden binnen de Stadsgemeente Soerabaja;
 - c. Verordening tot vaststelling van het formulier van het dwangschrift tot invordering van de belasting op het gebruikmaken der wegen met voertuigen in de Stadsgemeente Soerabaja;
 - d. Verordening tot vaststelling van het formulier van het dwangschrift tot invordering van de belasting onder den naam van „Vergunnings- en Verlofsrecht” geheven in de Stadsgemeente Soerabaja. (G.B. 1939 No. 235).

20. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot vaststelling van rooilijnen voor het Stads gedeelte gelegen tusschen den Coenboulevard, den Reinierszboulevard, de O.J.S. laan, het vliegveld Darmo en de Banjoe-Oeripleiding. (G.B. 1939 No. 237).
21. Voorstel tot vaststelling van de Verordening op het bouwen en sloopen in de Stadsgemeente Soerabaja (G.B. 1939 No. 245).
22. Voorstel tot vaststelling van de Verordening tot aanvulling van de Soerabajasche Bezoldigingsverordening 1938 (Bezoldiging Volksonderwijzers) (G.B. 1939 No. 254).
23. Voorstel tot vaststelling van de „Verordening tot regeling van het toezicht op het bedrijf van opkoopters. (G.B. 1939 No. 264).
24. Voorstel tot vaststelling van de „Verordening op het Bouwen en Sloopen in de Stadsgemeente Soerabaja (G.B. 1939 No. 271).
25. Voorstel tot vaststelling van de „Verordening tot regeling van het toezicht op het bedrijf van opkoopters” (G.B. 1939 No. 264).
26. Voorstel tot vaststelling van de „Verordening tot vaststelling van de hek- tevens gevelrooilijnen van de wegen Heerenstraat (ged.) Kembang Djepoen en Kapasan (ged.)” (G.B. 1939 No. 304).

§ 5. Voornaamste behandelde onderwerpen gedurende het verslagjaar.

3 Januari.

Verkiezing van leden van den Volksraad.

1 Februari.

1. Voorstel inzake verzoek bewoners kampong Oro-Oro Kedongdoro, om vergunning tot behoud van de door hen in strijd met de desbetreffende bepalingen der Bouwverordening op het perceel Eig. Verp. No. 1260 in kampong Kedongdoro opgerichte bebouwingen (G.B. 1939 No. 6).
2. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroting en teekening van het werk: „Verbetering van Sandickstraat Noordelijk gedeelte” (G.B. 1939 No. 9).

3. Voorstel inzake beheersaanvraag terrein aan de Peipingstraat. (G.B. 1939 No. 10).
4. Voorstel inzake aankoop Chefswoning S.S. op het Stationsplein Goebeng (G.B. 1939 No. 12).
5. Voorstel tot verhooging van het crediet ten behoeve aanleg van het sportterrein te Tambaksarie. (G.B. 1939 No. 14).
6. Voorstel inzake regeling van de vergoeding voor het gebruik van Gemeentelijke Zieken- of lijkauto's. (G.B. 1939 No. 15).
7. Voorstel tot uitbreiding Volks- en Vervolgscholen. (G.B. 1939 No. 20).
8. Voorstel tot verleenen van onderstand aan de Weduwe van den Schrijver bij de Waterleiding Soemodihardjo (G.B. 1939 No. 33).
9. Voorstel inzake kampongverbetering Simolawang — Kertopaten en omgeving. (G.B. 1939 No. 35).

1 Maart.

Voorstel inzake het bouwen van een goedang en schuilkelders ten behoeve van de Luchtbescherming (G.B. 1939 No. 64).

29 Maart.

2. Voorstel inzake verkoop grond aan de N.V. Korverit aan de Koeteistraat (G.B. 1939 No. 74).
3. Voorstel inzake overname strook grond op het Stationsplein Goebeng (G.B. 1939 No. 75).
4.
 - a. Voorstel inzake verlenging van den termijn van onderstand aan den heer L. J. E. Emmels gewezen opziener 2e klasse bij het Passerbedrijf (G.B. 1939 No. 76).
 - b. Voorstel inzake verzoek van den gewezen watermeter-reparateur Tasrip om onderstand. (G.B. 1939 No. 87).
5. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroo-ting en teekeningen van het werk: „Wegaanleg Darmo 2e ge-deelte” (G.B. 1939 No. 85).
6. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroo-ting en teekeningen van het werk: „Bouw metselwerkplaats en houtgoedang voor de Ambachtsleergang te Soerabaja” (G.B. 1939 No. 90).

7. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroting en teekeningen van het werk: „Bouw gemeentelijke vervolgschool te Kepoetran” (G.B. 1939 No. 91).
8. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroting en teekeningen van het werk: „Wegaanleg Kalongan” (G.B. 1939 No. 96).
9. Voorstel tot afschrijving ongedekte restant vordering op de N.V. Tjandikesoemo (G.B. 1939 No. 98).
10. Voorstel tot aankoop perceel aan den Societeitstraat benooidigd voor verbetering rooilijnen (G.B. 1939 No. 101).

3 Mei.

1. Begrooting dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 39).
2. 1e Begrootingswijziging dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 105).
3. Voorstel inzake uitvoering „Eet- en drinkwaren verordening” (G.B. 1939 No. 108).
4. Voorstel inzake verzoek van de Weduwe J. A. van Eeden om onderstand (G.B. 1939 No. 110).
5. Voorstel inzake belegging van gelden Garantiefonds ten behoeve Gemeente-Spaarbank (G.B. 1939 No. 120).
6. Voorstel inzake ontvangst van en afvaardiging naar het Decentralisatiecongres. (G.B. 1939 No. 121).
7. Voorstel inzake grondruil Palmenlaan Zuid. (G.B. 1939 No. 122).
8. Voorstel tot arresteering van het besluit inzake aankoop grond ten behoeve van rooilijnverbetering gelegen te Kedonganjar van de N.V. „De Melkbron” (G.B. 1939 No. 124).

10 Mei.

Begrooting dienstjaar 1939. (G.B. 1939 No. 39).
(Antwoord Burgemeester en Wethouders op Algemeene Beschouwingen 1e termijn).

15 Mei.

Begrooting dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 39). (Algemeene Beschouwingen 2e termijn).

17 Mei.

Begrooting dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 39).

(Antwoord Burgemeester en Wethouders op Algemeene Beschouwingen 2e termijn).

23 Mei.

Ontwerp-begrooting dienstjaar 1939 (artikelsgewijze behandeling).

31 Mei.

1. Voorstel inzake sluiting voormalige dessabegraafplaatsen voor verdere bijzettingen (G.B. 1939 No. 136).
2. Voorstel inzake instandhouding Inkoopkantoor (G.B. 1939 No. 137).
3. Voorstel inzake grondruil Ketabang Oost ten behoeve bouw van een Openbare Europeesche Lagere School (G.B. 1939 No. 140).
4. Voorstel tot goedkeuring van de ontwerp-begrooting van kosten van het werk: „Bouw korioven Pegirian” (G.B. 1939 No. 141).

28 Juni.

1. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegrooting en teekeningen van het werk: „Asphalteeren wegen Sportpark Darmo”. (G.B. 1939 No. 143).
2. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegrooting en tekening van het werk: „Aanleg verbindingsweg de Klerkstraat—Prinsstraat” (G. B. 1939 No. 150).
3. Voorstel inzake wijziging eigendomsaanvraag Stadsgemeente Soerabaja in aanvraag in beheer van perceel Kapasan. (G.B. 1939 No. 154).
4. Voorstel inzake afstand in erfpacht aan de firma Awab Soengkar Aloermei van een voor brandgang bestemden strook aan den Ondomohenweg (G.B. 1939 No. 155).
5. Voorstel tot afschrijving van de gefraudeerde gelden Pasars Kapasan en Rangkah (G.B. 1939 No. 156).
6. Voorstel tot bouw van een kantoor met polikliniek voor de leprabestrijding (G.B. 1939 No. 167).

7. *a.* Voorstel tot goedkeuring van de overeenkomst met het Kadaster ter verkrijging van een permanent verzekerd polygoonnet
- b.* Ite begrootingswijziging dienstjaar 1939. (G.B. 1939 No. 168).
8. Voorstel inzake verzoek van het Instituut voor de Zeevisserij te Soerabaja, om vergunning voor verkoop van visch in het perceel Westerkade Kalimas No. 15 (G.B. 1939 No. 170).

2 Augustus.

1. Voorstel inzake opheffing van het Gemeentelijk Armenzorgfonds. (G.B. 1939 No. 166).
2. Voorstel tot afwijzing klacht inzake onbillijkheden in de verdeling uitstalplaatsen in Pasar Pabean. (G.B. 1939 No. 169).
3. Voorstel inzake kasvoorschot aan de N.V. Volkshuisvesting Soerabaja ad f 25.000,— (G.B. 1939 No. 176).
4. Voorstel inzake verzoek van den heer N. Kusters om schade-loosstelling (G.B. 1939 No. 178).
5. Voorstel inzake beheersaanvraag terrein Djagiran en aan de Peipingstraat (G.B. 1939 No. 179).
6. Voorstel inzake verzoek om opheffing van beheer over perceel aan de Cannalaan (G.B. 1939 No. 186).
7. *a.* Voorstel tot beschikbaarstelling van een bedrag maximaal f 5.000,— ter dekking van een eventueel tekort in de kosten van een algemeene viering van de te verwachten heugelijke gebeurtenis in het Prinselijk gezin.
- b.* 3e Begrootingswijziging dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 192).
8. *a.* Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegrooting en teekeningen van het werk: „Uitbreiding Gemeentekantoren”.
- b.* 4e Begrootingswijziging dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 197).
9. Voorstel inzake bouw Viaduct Celebesstraat (G.B. 1939 No. 198).
10. Voorstel inzake aanleg Palmenlaan - Zuid (Oostelijk gedeelte) (G.B. 1939 No. 201).

11. a. Voorstel inzake oprichting monumentale klok voor het Darmo-Kampement.
- b. 5e Begrootingswijziging dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 202).

23 Augustus.

1. Voorstel inzake verzoek van den heer G. Nolte, Vakonderwijzer aan de B.A.S. om herziening van zijn inpassing (G.B. 1939 No. 177).
2. Voorstel inzake betaalbaarstelling ten laste van „Onvoorziene uitgaven 1939” van een onverevend gebleven, niet door verjaring getroffen vordering. (G.B. 1939 No. 204).
3. Voorstel inzake wijziging raadsbesluit ddo. 22 April 1938 No. 132 betreffende de samenstelling Stembkantoren voor de verkiezing van Gemeenteraadsleden voor het tijdvak 24 Mei 1938/ 24 Mei 1942. (G.B. 1939 No. 207).
4. Voorstel inzake toekenning subsidies 1939:
 - a. Onderwijsinrichtingen en daarmee verband houdende instellingen (G.B. 1939 No. 209).
 - b. Weezeninrichtingen-, opvoedingsgestichten en Maatschappelijke Tehuizen.
 - c. Steun aan werkloozen
 - d. Diverse nuttige instellingen niet thuis behoorende onder één der andere groepen. (G.B. 1939 No. 217).
5. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroting en teekeningen van het werk: „Verbouwing Pasar Genteng”. (G.B. 1939 No. 210).
6. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroting en teekeningen van het werk: „Verbouwing Pasar Kalianjar” (G.B. 1939 No. 211).
7. Voorstel tot goedkeuring van de ontwerp begroting van kosten met tekening van het werk: „Wegaanleg ten Westen van de nieuwe C.B.Z. te Karangmendjangan (G.B. 1939 No. 212).

27 September.

1. Voorstel inzake verpachting gemeentelijke veepasser. (G.B. 1939 No. 183).

2. Voorstel inzake occupatie stuk uiterwaardgrond te Ketabangkali door het Stehimu. (G.B. 1939 No. 208).
3. Voorstel inzake jasan aanvraag van Asmo Asnawi. (G.B. 1939 No. 227).
4. Voorstel inzake straatverlichtingsovereenkomst met de Nederlandsch-Indische Gas Maatschappij (G.B. 1939 No. 230).
5. a. Voorstel tot gedeeltelijke vervallen verklaring der begrooting van het Armenzorgfonds voor het dienstjaar 1939.
b. 6e begrootingswijziging dienstjaar 1939. (G.B. 1939 No. 231).
6. Voorstel inzake aanleg van den verlengden Gandasoeliweg. (G.B. 1939 No. 233).
7. Voorstel tot wijziging van de bestemming van het erfpachtsperceel van de fa. Soengkar aan den Ondomohenweg (G.B. 1939 No. 234).
8. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegrooting en teekeningen van het werk: „Verbreden wegen Ploso Gedé”. (G.B. 1939 No. 236).
9. Voorstel tot intrekking van den onderstand aan den heer G. E. le Rütte. (G.B. 1939 No. 241).
10. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegrooting en teekeningen van het werk: „Kampongverbetering Ngaglik - Kalisarie en omgeving en Donokerto- Donoredjo- Gembong en omgeving”. (G.B. 1939 No. 242).
11. a. Voorstel inzake bijdrage kosten in de oprichting van een stationsgebouw Vliegveld Morokrembangan.
b. 8ste begrootingswijziging dienstjaar 1939. (G.B. 1939 No. 243).
12. a. Voorstel inzake renteloos voorschot S.C.V.T. ten behoeve bouw consultatiebureau tbc. bestrijding.
b. 7e Begrootingswijziging dienstjaar 1939. (G.B. 1939 No. 244).
13. Voorstel inzake toekenning subsidies 1939 Groep E (Instellingen voor Ziekenzorg en in het belang der Volksgezondheid (G.B. 1939 No. 246).
14. Voorstel inzake aanbrengen automatische verkeerssignalen op het kruispunt bij Whiteaway. (G.B. 1939 No. 247).

15. Voorstel inzake aflossing renteloos voorschot Vereeniging Soerabajasche Ziekenverpleging. (G.B. 1939 No. 248).
16. Voorstel inzake ombouw kunstwerk No. 19 bij k.m. 5 + 0,18 in de S.S. baan bij Bagong in een duiker. (G.B. 1939 No. 249).
17. Voorstel inzake verzoek van de Vereeniging Stedelijk Historisch Museum om een jaarlijksche subsidie van de Gemeente (G.B. 1939 No. 251).
18. Voorstel inzake klasse-uitbreiding afdeeling werktuigkunde van de B.A.S. (G.B. 1939 No. 253).
19. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegrooting en teekeningen van het werk: „Verbetering van de Kalidami-afvoerleiding”. (G.B. 1939 No. 255).
20. a. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegrooting en teekeningen van het werk: „Wegaanleg Darmo 3e gedeelte”.
b. 9e begrootingswijziging dienstjaar 1939.
(G.B. 1939 No. 257).

1 November.

1. Voorstel inzake ontsierende reclame (G.B. 1939 No. 258).
2. Voorstel tot vaststelling van het ontwerp der begrooting van uitgaven en ontvangsten voor het jaar 1940. (G.B. 1939 No. 259).
3. Voorstel inzake bestemming tot openbaren weg van een perceel aan Constructie-sstraat hoek Nieuw Hollandstraat door den heer Ch. F. C. le Cotey. (G.B. 1939 No. 265).
4. Voorstel tot aanvraag in beheer van een terrein te Doepak met bestemming tot vuilnisbelt. (G.B. 1939 No. 266).
5. Voorstel tot aankoop grond te Embong Malang van de Jongens-Weezeninrichting ten behoeve wegverbreding. (G.B. 1939 No. 272).
6. Voorstel tot aanvraag in beheer van een stuk grond aan den verlengden Ngaglikweg. (G.B. 1939 No. 274).

6 December.

1. Vervolg behandeling ontwerp-verordening op het Bouwen en

- Sloopen in de Stadsgemeente Soerabaja (G.B. 1939 No. 271-271a en 271b).
2. Voorstel inzake schadeloosstelling in verband met verjaarde vorderingen ten laste der Gemeente (G.B. 1939 No. 274a).
 3. Voorstel tot den bouw van een centraal dierenhospitaal te Pegirian (G.B. 1939 No. 275a).
 4. Voorstel tot het trekken van Afdeelingen (G.B. 1939 No. 276a).
 5. Voorstel inzake inschakeling van het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Oost-Java bij toepassing van de bezoldigingsverordeningen (G.B. 1939 No. 277a).
 6. Voorstel inzake subsidies 1939 aan instellingen voor ziekenzorg en die in het belang der Volksgezondheid (Groep E) (G.B. 1939 No. 278a).
 7. Voorstel inzake subsidieaanvraag 1939 van de Nijverheids-vereeninging Pertoekangan afdeeling „Weefschool”.. (G.B. 1939 No. 279).
 8. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroting en teekening van het werk: „Verfraaiing Stationsplein Goebeng”. (G.B. 1939 No. 281).
 9. Voorstel inzake grondafstand door den heer Sajid Salim bin Awab bin Soengkar aan de Stadsgemeente Soerabaja (perceel Hellendoorn). (G.B. 1939 No. 281).
 10. Voorstel inzake aanleg van een sportterrein aan de Viaductstraat. (G.B. 1939 No. 283).
 11. Voorstel om ophaalbrug over de Kalimas „Ferwerda-brug” te noemen. (G.B. 1939 No. 285).
 12. Voorstel tot voorloopige vaststelling van de Begrootingsrekening voor het dienstjaar 1938 (G.B. 1939 No. 277 en 286).
 13. 13e Begrootingswijziging dienstjaar 1939. (G.B. 1939 No. 290).

27 December.

1. a. 10e Begrootingswijziging dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 292).

- b. 11e Begrootingswijziging dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 293).
 - c. 12e Begrootingswijziging dienstjaar 1939 (G.B. 1939 No. 294).
2. Voorstel tot goedkeuring van het ontwerp met kostenbegroo-
ting en teekeningen van het werk: „Aanleg gedeelte weg
ten Westen van den Westerbuitenweg”. (G.B. 1939 No. 297).
 3. Voorstel inzake aanvraag om pensioen van den gewezen
werkbaas den heer J. H. L. de Hart. (G.B. 1939 No. 301).
 4. Voorstel inzake verbreeding Embong Malang. (G.B. 1939
No. 306).
-

HOOFDSTUK V. GEMEENTE PERSONEEL.

Personeel.

Op 31 December 1939 waren de volgende diensthoofden, afdeulings- en onderafdeulingscheFs, gerangschikt naar de onderscheidene diensttakken in dienst der Gemeente.

1. Gemeente Secretarië : W. H. J. J. Passtoors, Secretaris.
1. *Algemeene Zaken* : Th. W. van Kempen, Administrateur
Mevr. J. C. Dickhut-Reynaert, Onge-
gradueerd Referendaris
Mevr. L. J. Ch. Seelig-Buning, Kan-
toorhoofd
Mevr. C. M. Huppe-Pletcher, Archiva-
resse
2. *Juridische Zaken* : Mr. B. H. W. Th. Schattenkerk,
Referendaris
3. *Contrôle Financien* : W. F. Joanknecht, Gemeente Account-
tant (met buitenlandsch verlof)
C. van Schelven, Chef Centrale Boek-
houding, wnd. Gemeente Accountant
O. van Rossum, Adjunct Accountant
1e kl.
4. *Afd. Belastingen* : A. Levy, Chef
5. *Afd. Sociale Zaken* : J. H. W. Pfeyffer, Referendaris, Hoofd
6. *Gem. Contrôledienst* : F. Dijkstra, Chef
7. *Afd. Centrale Boekhouding* : A. M. Boers, Gemeente Ontvanger,
wnd. Chef S. A. de Bruin, Boekh. 1e kl.
8. *Ontvangerskantoor* : B. Schansman, Adjunct - Accountant
1e kl. wnd. Ontvanger
W. F. Camerik, Boekhouder 1e kl.
9. *Inkoopkantoor en Magazijndienst* : R. C. P. van Naerssen, Chef.

II. Dienst van Publieke Werken : Ir. R. Heida, Hoofd.

A. *Gemeente Werken* : Ir. H. Veer, Chef

1. *Ontwerp- en Teekenbureau Gemeente Werken* : L. H. Schenkenberg van Mierop, Hoofdopzichter
2. *Uitvoering nieuwe werken* : M. Soebjakto, Hoofdopzichter
R. Soejitno, Opzichter
3. *Onderhoud* :
4. *Alg. Begraafplaatsen* : } M. H. Nederpelt, Hoofd
5. *Plantsoendienst* : }
6. *Reinigingsdienst* : E. W. P. Niggebrugge, Hoofdopz.
7. *Betonwerkpl. en asfalt-
betonmenginstallatie* : A. Telusa, Opzichter.

B. *Stadsontwikkeling* : Ir. P. A. Arnold Bik, wd., Chef.

1. *Stadsuitbreiding* : J. M. Nijkamp, Hoofd
2. *Bouw- en Woning-
toezicht* : J. F. Valkenhoff, Onderhoofd
3. *Grondbewaking (verhuur van gronden, los- en laadplaatsen
enz.)* : F. A. Heil, Hoofdopzichter.

III. *Brandweer* : W. A. Beck, Commandant
J. Engelken, Hoofd Brandmeester.IV. *Bedrijven* :

- A. *Grond-, Woning- en Passerbedrijf* : E. C. Neyndorff, Hoofd
H. A. Soute, Onderhoofd
- B. *Waterleiding* : J. J. Th. Renaud, Onderhoofd, wnd.
Chef Exploitatie
E. van Krieken, Hoofdopzichter wnd.
Onderhoofd
- Werkplaats* : F. Stomps, Hoofdmachinist

C. *Veterinair Hygienische**Dienst* : Dr. J. P. Fooy, Hoofd*Slachthuis* : M. Soerjadji, Indisch Veearts.V. *Plaatselijke Gezondheidsdienst* : W. C. van Raadshoven,
Hoofd P. G. D.VI. *Burger Ambachtsschool* : A. W. Blokland, Hfd. B.A.S.VII. *Ambachtsleergang* : A. Meulemans, Directeur.

Mutaties : Gedurende het verslagjaar hadden de volgende mutaties onder het personeel plaats.

Mutaties	1939	1938	1937	1936
Benoemingen en bevorderingen . . .	46	58	135	157
Ontslagen eervol en/of niet op eigen verzoek	35	30	28	45
Op wachtgeld gestelden	2	2	1	2
Op non-actief gestelden	3	1	1	1
Sterfgevallen	9	11	10	10
Toegekende buitenlandsche verloven wegens langdurigen dienst . . .	7	5	4	10
Toegekende binnenlandsche verloven wegens langdurigen dienst . . .	5	16	35	37
Buitenlandsch ziekteverloven en/of verlengingen	—	2	—	—
Binnenlandsche ziekteverloven en/of verlengingen	33	29	21	16
Verleende Gemeente Pensioenen tot ultimo van het jaar	5	1	3	4
Verleende Gem. Wed.- en Weezenpensioenen tot ultimo van het jaar . .	6	12	5	5
Verleende Gem. Onderstanden tot ultimo van het jaar	25*)	63	55	48

In verslagjaar werden vastgesteld :

- Verordening tot wijziging en aanvulling van de Soerabajasche Bezoldigingsverordening 1938 ddo. 29 Maart 1939.
- Verordening tot wijziging en aanvulling van de Soerabajasche Bezoldigingsverordening 1938 ddo. 2 Aug. 1939.
- Verordening tot wijziging en aanvulling van de Soerabajasche Bezoldigingsverordening 1938 ddo. 27 Sept. 1939.

*) Hierin begrepen de loopende onderstanden, waarvan de termijn werd verlengd.

HOOFDSTUK VI. GEMEENTELIJKE ADMINISTRATIE.

§ 1. Algemeene Zaken.

Bij de afdeeling Algemeene Zaken werden in 1939 in totaal 15846 stukken behandeld tegen 15610 in 1938.

Het aantal ingekomen stukken bedroeg in 1939 11821 of 503 meer dan het vorig jaar (11318).

Het aantal uitgaande stukken bedroeg in 1939 in totaal 4025 of 267 minder dan in 1938 (4292).

Hiervan werden aan den Stadsgemeenteraad 237 stukken ter kennisneming (lijst Ingekomen Stukken) aangeboden tegen 173 in 1938.

Naar de voornaamste rubrieken hadden de stukken betrekking op:

	Ingekomen	Uitgaande stukken
1. Aanbestedingen	—	2
2. Ambtenaren	1337	478
3. Arbeidsbeurs	18	—
4. Armenzorg	69	19
5. Bad- en privaatgebouwen . .	28	8
6. Begraafplaatsen	76	49
7. Belastingen		
a. Drankbelasting	206	8
b. Inkomstenbelasting . . .	78	27
c. Wegenbelasting	50	16
d. Straatbelasting	472	56
e. Overige belastingen . . .	255	82
8. Bouwverordening (p.v.'s) . .	496	48
9. Bouw- en Woningtoezicht . .	240	106
10. Brandweer	19	16
11. Bruggen en duikers	32	14
12. Concessies	74	50
13. Decentralisatie (Gemeente aan- gelegenheden)	135	155

	Ingekomen	Uitgaande stukken
14. Eigendoms- & beheersaanvragen	396	152
15. Financiën	369	239
16. Gebruik van wegen (afstand in tijdelijk gebruik)	364	52
17. Gemeente-verordeningen . .	133	148
18. Grond- en Woningzaken . .	618	280
19. Gezondheid inclusief controle levensmiddelen	778	257
20. Hinder-Ordonnantie	622	24
21. Kunst- en Wetenschappen . .	10	17
22. Landszaken	45	11
23. Luchtbescherming	91	41
24. Onderwijs (Gemeente- en stu- dioelagen)	1120	548
25. Onroerende en roerende goe- deren	8	2
26. Passerwezen	66	49
27. Petroleum-ordonnantie . . .	33	13
28. Politie-Zaken	456	29
29. Rapporten- en verslagen . . .	95	37
30. Reinigingsdienst	45	18
31. Rioleering- en Assaineering .	139	74
32. Subsidiën	272	239
33. Uiterwaarden	73	21
34. Verkeer- en vervoer	357	119
35. Verlichting	37	23
36. Veterinair Hyg. Dienst en Slachthuis	53	45
37. Volkshuisvesting	33	12
38. Vuurwerk (Opslag en verkoop)	582	5
39. Waterleiding	185	60
40. Warongs	604	9
41. Wegen, straten, pleinen (aan- leg onderhoud)	148	101
42. Overige zaken	333	126

Aan de afdeeling Algemeene Zaken werd in 1939 aan leges ontvangen f 2.298,45 tegen f 2.444,52 in het voorgaande jaar.

In de door Burgemeester en Wethouders of den Burgemeester uitgereikte besluiten hadden in 1939 de volgende mutaties plaats:

Vergunningsbesluiten	Nieuw verleend 1939	Ingetrokken 1939
Warongs	170	22
Andere vergunningen uit hoofde van de H. O.	466	32
Grondhuren	242	18
Petroleum opslag	3	—
Logement en drankverordening . .	48	5
Broodbakkerijen	18	3
Melkerijen	4	1
Vleeschhouwerijen	31	3

§ 2. Bevolkingsregistratuur.

Sedert 1 Januari 1919 bezit de Stadsgemeente Soerabaja een bevolkingsbureau. Het werd ingesteld bij verordening van den Gemeenteraad ddo. 28-10-'18 (J.C. 1919 No. 9).

De bevolkingsregisters worden gehouden voor:

- a. Europeanen en met deze gelijkgestelden;
- b. Chineezzen voor zoover niet met Europeanen gelijkgesteld;
- c. Arabieren en andere Vreemde Oosterlingen.

Een bevolkingsregister voor de Inheemsche Bevolking is nog niet ingesteld wegens het gemis van een Burgerlijken Stand voor een verplichte naamsaanneming door deze bevolkingsgroep.

Aan de afdeeling Bevolking is de uitvoering opgedragen van de Soerabajasche Bevolkingsverordening en van de Kiesordonnanties Gemeenteraden.

Gegevens van het publiek.

Voor wat betreft de aangiften van geboorten en sterften, vestiging in- en vertrek uit de Gemeente, huwelijken en echtscheidingen.

gen, erkenningen, moge eveneens worden verwezen naar Hoofdstuk II, Bevolking onder C.

De aantallen verhuizingen binnen de Gemeente der groepen Europeanen, Chineezzen, Arabieren en Vreemde Oosterlingen hebben onderscheidenlijk bedragen 5265, 3591, 137 en 53.

Gegevens Burgerlijken Stand.

Gedurende het verslagjaar werden in het begin van iedere maand door eenige ambtenaren van de onderafdeeling Bevolking ten bureele van den Burgerlijken Stand, den Raad van Justitie, den Kapitein der Arabieren en den Pengoeloe, gegevens verzameld met het doel, deze in het Bevolkingsregister te verwerken.

Beleefd moge worden verwezen naar Hoofdstuk II § 1 en § 3.

Inlichtingen uit het Register.

Gedurende het verslagjaar zijn 18132 opgaven gedaan aan verschillende Provinciale en Gouvernementsdiensten, inzonderheid aan den Resident van Soerabaja, de Politie, den P.T.T. dienst, de S.S., de Weeskamer, 's Landsbelastingdienst en den Militie-Commissaris.

Het aantal mondeling en telefonisch gegeven inlichtingen is zelfs bij benadering niet vast te stellen.

Aan den Gouvernements Belastingdienst alleen zijn rond 8900 gegevens ten aanzien van vestiging in- en vertrek uit de Gemeente verstrekt.

Al deze inlichtingen werden gratis verstrekt.

Aan leges betaald door particulieren voor verstrekte inlichtingen is in het jaar 1939 totaal f 1533,15 ontvangen.

Overtredingen.

Het aantal opgemaakte processen-verbaal t/z overtredingen der Bevolkingsverordening heeft 767 bedragen.

§ 3. A f d e e l i n g B e l a s t i n g e n.

I. Belasting-Verordeningen en daaruit voortvloeiende werkzaamheden.

Aan de Afdeeling Belastingen is de uitvoering en administratie opgedragen van de ondervolgende verordeningen t.w.:

1. Verordening tot heffing eener Gemeentelijke Inkomstenbelasting (1933);
- 1a. Verordening tot heffing eener Gemeentelijke Inkomstenbelasting van forensen;
- 1b. Verordening tot heffing van opcenten op de hoofdsommen der aanslagen in de Landsinkomstenbelasting in de Stadsgemeente Soerabaja;
2. Verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare gemakkelikheden in de Stadsgemeente Soerabaja;
3. Verordening tot heffing van eene belasting op het gebruik maken der wegen met voertuigen in de Stadsgemeente Soerabaja;
4. Verordening tot het heffen van eene belasting van Naamlooze Vennootschappen, Commanditaire Vennootschappen op aandelen, onderlinge Verzekeringsmaatschappijen, Vereenigingen of Stichtingen, welke een beroep of bedrijf uitoefenen en Coöperatieve vereenigingen;
5. Verordening tot heffing en invordering van een belasting onder den naam van „Vergunnings- en Verlofsrecht” in de Stadsgemeente Soerabaja;
6. Verordening op de heffing en invordering van een hondenbelasting in de Stadsgemeente Soerabaja;
7. Verordening op het maken van reclame in de Stadsgemeente Soerabaja;
8. Verordening tot het heffen van een belasting op het maken van reclame in de Stadsgemeente Soerabaja (ingevolge artikel 7 der Reclame-Verordening);
9. Verordening tot heffing en invordering van een belasting op den verkoop en aanmaak van vuurwerk;
10. Verordening tot heffing en invordering van een belasting onder den naam van „Straatbelasting”;
11. Het toezicht op de naleving van de voorschriften der „Ordonnantie op de Loonbelasting” met betrekking tot de betaling van die belasting door middel van loonzegels.

WERKZAAMHEDEN.

ad. 1, 1a en 1b (Inkomstenbelasting).

II. Gedurende verslagjaar werden geregeld en door den Stadsgemeenteraad vastgesteld 159 aanslagen (suppletoire en navorderingsaanslagen inbegrepen) tot een totaal bedrag van f 4.312,82 t.w.:

95	aanslagen over 1939 tot een bedrag van f	1.458,43	(Forensen)
35	„ „ 1938 „ „ „ „ „	537,22	(idem)
9	„ „ 1937 „ „ „ „ „	6,32	(idem)
	„ „ 1936 „ „ „ „ „	—	
20	„ „ 1935 „ „ „ „ „	2.310,85	

Totaal 159 aanslagen tot een bedrag van f 4.312,82

Van de voorloopig opgelegde aanslagen 1935 werden 20 definitief geregeld en vastgesteld, welke aanslagen een totaal vermeerdering geven van f 2.310, 85, welk totaal in het hierboven genoemde bedrag begrepen is.

Wegens verleende verminderingen en/of vernietigingen werd gedurende verslagjaar gerestitueerd een bedrag van f 49.021,07. De ontvangsten der Inkomstenbelasting 1935 en vorige jaren, Inkomstenbelasting 1936 en Forensenbelasting, geraamd respectievelijk op P.M.; P.M. en f 750,— bedroegen onderscheidenlijk nihil, f 92,44 en f 1.547,09.

Van het Gouvernement werd ontvangen aan opcenten op de Landsinkomstenbelasting een bedrag van f 356.788,86. De raming bedroeg f 345.000,—.

ad. 2. (Vermakelijkheidsbelasting).

Gedurende verslagjaar werden ontvangen 3694 aangiften terzake afstempeling van toegangsbewijzen tot een totaal bedrag van f 232.678,35.

Ontvangen werden 229 aanvragen om restitutie van betaalde belastingen wegens inlevering van onverkochte toegangsbewijzen, zoomede van betaalde belasting voor vermakelijkheden ten behoeve van liefdadige instellingen.

Gerestitueerd werd aan belasting f 33.459,93.

De ontvangsten van deze belasting geraamd op f 190.000,— hebben netto bedragen f 199.218,42.

ad. 3. (Voertuigenbelasting).

Van deze belasting loopt het belastingjaar van 1 Juli tot en met 30 Juni van het daarop volgende jaar.

De belasting moet tegelijk bij het doen der aangifte worden voldaan, terwijl bij niet tijdige voldoening de aanslag ambtshalve wordt opgelegd en met 10% verhoogd.

Vanaf 1 Juli 1939 tot ultimo December 1939 werden ontvangen 705 aangiften tot een totaal bedrag van f 9.736,71.

Opgelegd werden 351 ambtshalve aanslagen tot een bedrag van f 3.372,60.

Wegens verleende ontheffingen en/of vernietigingen der aanslagen werd in 1939 gerestitueerd een totaal bedrag van f 45,—.

De ontvangsten geraamd op f 120.000,— bedroegen netto f 115.392,80 in welk bedrag begrepen is een van f 100.314,— wegens ontvangsten t.z. rijwielbelasting.

ad. 4. (Vennootschappenbelasting).

Opgelegd werden in 1939, 641 aanslagen over 1939 tot een bedrag van f 105.727,51 en 96 aanslagen over voorgaande jaren tot een bedrag van f 7.744,61 t.w.:

32	aanslagen	over	1938	tot	een	bedrag	van	f	3.499,18
9	"	"	1937	"	"	"	"	"	855,—
49	"	"	1936	"	"	"	"	"	3.164,18
6	"	"	1935	"	"	"	"	"	226,25

Gedurende verslagjaar werd dus in bovenbedoelde belasting aangeslagen tot een totaal bedrag van f 113.472,61.

Wegens verleende ontheffingen werd gerestitueerd een bedrag van f 1.834,57.

De ontvangsten begroot op f 100.000,— bedroegen netto f 108.116,08.

ad. 5. Vergunnings- en Verlofsrecht).

Ook voor deze belasting loopt het belastingjaar van 1 Juli tot en met 30 Juni van het daarop volgende kalenderjaar.

In 1939 werden opgelegd 282 aanslagen van het belastingjaar 1939/1940 tot een bedrag van f 19.816,—, en 12 aanslagen over 1938/1939 tot een bedrag van f 3.145,65.

Het totaal der in 1939 opgelegde aanslagen bedroeg derhalve f 22.961,65.

Wegens intrekking der verleende vergunningen werd geresitueerd een bedrag van f 400,50.

De ontvangsten geraamd op f 21.000,—bedroegen in 1939 f 19.695,23.

ad. 6. (Hondenbelasting).

Evenals bij de Voertuigenbelasting is het belastingjaar van deze belasting niet het kalenderjaar, doch loopt van 1 Juli tot en met 30 Juni van het daaropvolgende kalenderjaar.

Ingediend werden in 1939, 4500 aangiften voor het belastingjaar 1939/1940 tot een bedrag van f 38.797,01 en 626 aangiften voor het belastingjaar 1938/1939 tot een bedrag van f 2.296,32.

Het totaal der in 1939 ingediende aangiften bedroeg dus f 41.093,33. Gedurende verslagjaar werden verstrekt 220 penningen (z.g. baby-penningen) voor honden, waarvoor nog geen belasting verschuldigd was, t.w. 50 stuks voor het jaar 1938/1939 en 170 stuks voor het jaar 1939/1940.

De aan de Gemeente verschuldigde kosten dezer penningen bedroegen totaal f 55,—.

Aan duplicaat-penningen werd gedurende verslagjaar ontvangen f 58,25.

In totaal werd in het jaar 1939 gerestitueerd een bedrag van f 351,25. De ontvangsten dezer belasting geraamd op f 30.000,— hebben netto bedragen f 33.094,48.

De stijging van de belasting vindt haar oorzaak in een strengere contrôle, waarvoor door den Contrôledienst extra-personeel werd aangenomen.

Speciaal in den aanvang van het belastingjaar levert de administratie moeilijkheden op. Deze vinden oorzaken in den wensch

van het publiek een gedeelte van den aanslag, dan wel den geheelen aanslag tegelijk met de aangifte te voldoen.

In verslagjaar werden provisorisch maatregelen genomen ten einde deze moeilijkheden het hoofd te bieden. Aan het einde van het verslagjaar waren maatregelen in bewerking ook in de toekomst deze moeilijkheden te voorkomen.

ad. 7 en 8. (Reclamebelasting en Reclamerechten).

Ter toelichting zij medegedeeld, dat Reclamebelasting geheven wordt van alle te maken reclame, terwijl voor het gebruik maken van Gemeentelijke Reclameborden of van andere aan de Gemeente toebehoorende of bij de Gemeente in beheer zijnde voorwerpen bovendien reclamerechten verschuldigd zijn.

Gedurende het jaar 1939 werden afgegeven 20163 vergunningen t.z. Reclamebelasting en 60 vergunningen t.z. Reclamerechten tot een totaal bedrag van resp. f 27.750,79 en f 3.441,30.

Wegens intrekking van vergunningen werd gerestitueerd aan Reclamebelasting f 574,87, aan Reclamerechten f 120,20.

De raming der ontvangsten voor het jaar 1939 bedroeg voor de reclamebelasting f 27.000,— voor de Reclamerechten f 3.600,—. Ontvangen werd aan belasting f 27.175,92 aan rechten netto f 3.321,10.

Het laatste uit den verhuur van Gemeentelijke aanplakborden waarvan de huur $\pm$ f 62,— bedraagt.

ad. 9. (Vuurwerkbelasting).

In deze belasting worden niet, zooals bij het „Vergunnings- en Verlofsrecht”, alle vergunninghouders betrokken.

Eerst bij daadwerkelijke verkoop heeft aanslag in de belasting plaats.

In 1939 had naar aanleiding van door eenige vergunninghouders ingebrachte bezwaren tegen het tarief, tariefsverlaging plaats, welke verlaging slechts het hoogste tarief gold.

Bedroeg de belasting voor den aanmaak van vuurwerk oorspronkelijk f 750,—, bij wijzigingsverordening ddo. 29 Maart 1939 werd de belasting verlaagd tot f 400,—.

Voor 1939 bedroeg de raming f 3000,— en de opbrengst f 2.900,—.

ad. 10. (Straatbelasting).

De Verordening tot heffing en invordering van een belasting onder den naam van „Straatbelasting” trad in werking met ingang van 1 Januari 1937, en heeft gedurende verslagjaar geen wijzigingen ondergaan.

Ingevolge deze verordening werden in verslagjaar geregeld 14170 aanslagen voor het belastingjaar 1939 en wel tot een totaal bedrag van f 315.068,20; voor het daaraan voorafgaand belastingjaar 331 aanslagen met een totaal van f 1.642,25 en 277 aanslagen voor 1937 totaal bedragende f 1.249,36.

Er werd voor een bedrag ad. f 7.944,18 aan ontheffingen verleend, terwijl dit voor 1938 bedroeg f 21.968,09. Deze terugloop is voor een groot deel te danken aan de juistere gegevens, welke gedurende verslagjaar ten dienste stonden.

Gerestitueerd werd voor een bedrag van f 5.513,60.

De netto-ontvangsten hebben in verslagjaar bedragen f 314.585,94.

De raming der ontvangsten werd bij begrootingswijziging (Raadsbesluit ddo. 27/12-1939 No. 630) nader vastgesteld op f 310.000,—.

De ingevolge artikel 5 van vorengenoemde verordening vastgestelde indeeling der wegen in klassen (stratenlijst) bevatte voor verslagjaar 961 straatnamen, terwijl deze, bestemd voor de jaren 1938 en 1937 respectievelijk 904 en 825 namen inhield.

Wegens stadsuitbreiding en het door de Stadsgemeente in onderhoud nemen van vele kampongwegen, werden in het laatst van verslagjaar wederom een 163-tal straten in b.g. indeeling opgenomen.

De aan deze wegen belendende perceelen komen eerst in 1940 voor een aanslag in de onderwerpelijke belasting in aanmerking.

In verslagjaar werden terzake Straatbelasting 716 verzoeken en bezwaarschriften behandeld, terwijl betreffende overschrijving van perceelen met Inheemsche rechten 642 mutaties, zoomede 671 mededeelingen betreffende Westersche eigendom, behandeling inzake het verleenen van ontheffing en regeling nieuwen aanslag vereischen.

De Inspectie van Financiën verleende haar medewerking door het verstrekken van een doorslag van alle aanslagen in de Personeele belasting, aan de hand waarvan een betere contrôle op de aanslagen, welke waren berekend naar 5% van de huurwaarde, mogelijk was. Deze verificatie bleek zeer noodig in verband met de in 1938 ingezette stijging der huurprijzen, welke stijging zich gedurende verslagjaar handhaafde en zich nog voortzette.

Evenals in voorgaande jaren werd voor het verzamelen der voor de aanslagregeling benoodigde gegevens wederom de welwillende medewerking ondervonden van verschillende Gouvernementsdiensten, zooals het Inlandsch B.B., het Vendukantoor, de Wees- en Boedelkamer, e.a.

In verband met de minder vlotte uitreiking der aanslagbiljetten voor Inheemsche huiseigenaren, werden in verslagjaar — evenals vorige jaren — drie daggelders aangesteld, die ruim twee maanden met de opsporing van deze categorie belastingplichtigen waren belast.

Hieronder volge een overzicht van de in verslagjaar geregelde aanslagen, ingedeeld naar de bevolkingsgroep en de op de perceelen rustende rechten onder aanteekening, dat een aantal nagekomen aanslagen niet in de opgave werden opgenomen.

OVERZICHT AANSLAG STRAATBELASTING.

1939.

	Aantal belas- tingplich- tigen	Aantal objecten	Bedrag v/d aanslag verdeeld naar het recht, dat op de objecten rust.						Totaal- bedrag v/d aan- slag n/rechten
			Eigen- dom	Opstal	Erfpacht	Inh. Bezit.	Stbl. 1918	Diver- sen	
Vennootschappen	602	4426	104600.—	750.—	2150.—	100.—	—	100.—	107700.—
Europeanen	1293	2692	79800.—	200.—	450.—	—	150.—	500.—	81100.—
Chineezcn	728	2617	44850.—	1250.—	—	—	1450.—	200.—	47750.—
Arabieren en A. V. O.	1290	3559	28000.—	1250.—	150.—	—	400.—	300.—	30100.—
Inheemschen	8842	12575	3900.—	350.—	—	33300.—	7150.—	150.—	44850.—
	12755	25869	261150.—	3800.—	2750.—	33400.—	9150.—	1250.—	311500.—

ad. 11. (Loonbelasting).

De werkzaamheden der afd. Loonbelasting voor de contrôle op de naleving der Loonbelasting-Ordonnantie bleven ook in verslagjaar ongewijzigd.

Zooals ook in de voorafgaande jaren, ontving de afd. Loonbelasting wederom de opdracht van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, om ten behoeve van het duurte-onderzoek, in verband met de loonen, een onderzoek in te stellen, waarmede wederom veel tijd gemoeid was.

Nacontrôle en contrôle.

De *nacontrôle* neemt steeds een voorname plaats bij de werkzaamheden in.

Hoewel sedert de invoering der loonbelasting meer dan vijf jaren zijn verstreken, wijst de praktijk steeds opnieuw uit, dat **vele** personen van diverse beroepen en landaarden — ook ontwikkelden — nog steeds de voorschriften der Loonbelasting-Ordonnantie niet kennen, niet begrijpen en ook wel eens niet willen begrijpen.

De *nacontrôle* zal derhalve, voor de rechtzetting van alle fouten en onjuistheden, steeds een *dringende eisch* zijn en blijven, ook al gaat deze gepaard met vele moeilijkheden en tijdverlies, door vele vergeefsche bezoeken bij belastingplichtigen.

Dat in de Ordonnantie niet is voorgeschreven *wáár* de loonlijsten dienen te worden bewaard door de werkgevers, wordt bij de *contrôle* als een leemte gevoeld.

Voorts werd nog op de gebruikelijke manier *contrôle* gehouden bij de nieuw-gevestigden — aan de hand van de opgaven der afd. Bevolking en die van andere ressorten —, bij de slaggers en bij nieuw opgerichte bedrijven, terwijl daarnaast geregeld steekproeven werden genomen bij werkgevers, die langeren tijd niet werden gecontroleerd of waar een geregelde *contrôle* wenschelijk is gebleken om een of andere reden.

Administratie.

De werkzaamheden waren als gewoonlijk:

1. Op kaart brengen der lijsten.
2. Constateeren van onjuistheden en doorgeven ter *nacontrôle* aan de controleurs.

3. Overname der staten van de Bevolking van verhuizingen, vestigingen en vertrek.
4. Correspondentie met andere ressorten.
 - a) verzoek om inlichtingen
 - b) beantwoording van brieven
 - c) opgave van vertrek uit de Gemeente aan andere ressorten.
5. Op kaart brengen der dagrapporten.
6. Aanmaningen.
7. Voegen en tellen der loonlijsten.

Ingediende Rapporten.

Was het aantal rapporten in 1938 60, in *verslagjaar* steeg dit aantal tot 106 rapporten en wel in verband met een strenger optreden tegen overtreders van artikel 27 (late indiening).

Al te groote soepelheid bleek vaak misplaatst, aangezien vele belastingplichtigen, ondanks herhaalde schriftelijke, mondelinge en/of telefonische aanmaningen, toch geregeld in verzuim bleven.

Opvallend was dan het feit, dat juist bij recidive betrokkenen zich verongelikt voelen en zich beklagen over h.i. weinig soepele behandeling.

De Inspectie van Financiën verleende echter krachtige medewerking door aan betrokkenen, op dezz. rapport, boeten op te leggen.

Hoe weinig prettig dit boete-systeem ook moge zijn, toch blijkt dit het eenige middel te zijn voor de naleving der voorschriften der Loonbelasting-Ordonnantie.

Bijvordering:		Landrechter Schikking:	Strafvervolgning:
1937	ca f 5000,—	f 115,—	f 25,—
1938	„ „ 6000,—	„ 95,—	„ 15,—
1939	„ „ 9500,—	± „ 600,—	—

Het bedrag der door den Hoofdinspecteur van Financiën verleende vrijstellingen van opgelegde bijvorderingen op grond van rekestten, is ± f 5.800,—.

1 rapport vernietigd

3 rapporten (schikkingen) nog in behandeling bij den Landrechter

1 rapport (bijvordering) nog in behandeling bij de Inspectie van Financiën.

Ingediende Loonlijsten.

Werkgevers:				Bedrijven:	
gemiddeld	1937	6800		2900	
	1938	6900		3000	
1939	Ie. kwartaal	7259		3225	
	Ile. „	7074		2915	
	IIIe. „	6895		2963	
	IVe. „ ruim	7300		3100	
gemiddeld		7100		3100	

Gecontroleerde Werkgevers :

1937	12268
1938	10515

1939

Totaal	Eur.	Inh.	Chin.	Jap.	Arab.	Men.	Ambon.	Br. Ind.	Mad.	Arm.
1932	1438	66	361	28	9	9	11	3	—	7
1871	1307	102	405	41	1	4	2	6	—	3
2278	1256	169	699	30	59	5	4	18	29	9
3971	504	2370	962	45	40	7	10	19	13	1
10052	4505	2707	2427	144	109	25	27	46	42	20

Omtrent de oorzaak van de vermindering van het aantal bezochte werkgevers moge worden verwezen naar de uiteenzetting bij de „Personeels-formatie”.

Opbrengst Loonzegels.

1935 (4%)	1936 (4%)	1937 (4%)	1938 (3%)
f 521.001,70	f 549.931,07	f 609.466,83	f 525.074,22
gemiddeld			
f 43.420,—	f 45.830,—	f 50.790,—	f. 43.760,—

1939.

f 55.026,75	
„ 45.871,12	
„ 48.397,76	f 149.295,63
„ 77.826,61	
„ 47.049,29	
„ 50.756,49	„ 175.632,39
„ 81.503,34	
„ 48.433,80	
„ 49.340,20	„ 179.277,34
„ 85.419,45	
„ 44.601,30	
„ 64.265,13	„ 194.285,88
f 698.491,24	f 698.491,24
gemiddeld f 58.210,—	

Uit deze gegevens blijkt een zich steeds in stijgende lijn bewegende opbrengst.

Personeels-formatie.

Het personeel der afd. Loonbelasting bestond op 31 December 1939 uit:

- 1 controleur belast met bureau-werkzaamheden
- 5 terrein-controleurs
- 3 klerken

Door ziekte van het personeel (w.o.l. controleur met certificaat van 6 weken) en vervulling van hun dienstplicht (3 controleurs), waarmede in totaal ca. 19 weken waren gemoeid, trad een tijdelijke stagnatie der werkzaamheden in, in verband waarmede dan ook het aantal bezochte werkgevers verminderde.

§ 4. Financiële controle.

Personeel.

De Gemeente-Accountant W. F. Joanknecht vertrok begin Juni van dit jaar wegens zes jaren dienst met acht maanden buitenslandsch verlof. In zijn plaats werd als wnd. Gemeente-Accountant benoemd de Chef der afdeeling Centrale Boekhouding C. van Schelven.

De adjunct-boekhouders C. Stolk, J.M. Provoost en F. Middendorp werden bevorderd tot boekhouder 3e klasse, de beide eerstgenoemden met ingang van 1 Januari, de laatste met ingang van 1 Mei 1939.

De boekhouders 3e klasse J. M. Provoost en F. Middendorp moesten op 31 Augustus in verband met de mobilisatie onder de wapenen komen. Aangezien zij bij de Zeemacht dienden, waren zij op ultimo van het jaar beiden nog gemobiliseerd. De boekhouder 3e klasse C. Stolk moest gedurende één maand (November) onder de wapenen verblijven.

Wegens het gemobiliseerd blijven van de twee boekhouders 3e klasse, dienende bij de Zeemacht, waardoor de bezetting van deze afdeling onvoldoende was, werd de klerk-daggelder Sedono van de afdeling Centrale Boekhouding naar de afdeling Financiële Contrôle overgeplaatst.

Na vorenstaande mutaties was de bezetting van deze afdeling op het einde van het onderhavige dienstjaar dus als volgt:

1 Gemeente-Accountant	:	W. F. Joanknecht, met buiten-
		landsch verlof;
1 wnd. id.	:	C. van Schelven;
1 adjunct-Accountant 1e kl.:	:	O. van Rossum;
3 boekhouders 3e klasse	:	C. Stolk
		F. Middendorp)
		J. M. Provoost)
		in militairen dienst;
1 klerk 1e klasse	:	Soetimiardjo;
1 klerk-daggelder	:	Sedono.

Werkzaamheden.

Kasinspecties.

Op ongeregelde tijdstippen, doch minstens éénmaal per maand wordt de hoofdkas opgenomen, terwijl de legeskassen bij de afdelingen Algemeene Zaken en Bevolking, zoomede de kleine kassen, welke bij enkele diensten worden aangehouden, eveneens regelmatig worden gecontroleerd.

Kasadministratie.

De kas- en bankadministratie wordt dagelijks aan de hand der kasbescheiden geverifieerd.

Voorraadopnemingen.

Deze omvatten de voorraadopname in verschillende opslagplaatsen, t.w. te Sidodadie, Ketabang, Ngagel, het magazijn voor kantoorbehoeften te Ketabang enz.. In verband met de wisseling van het magazijnbeheer vond bovendien in de maanden Mei en Juni een *volledige* opname van alle magazijnsvoorraden te Sidodadie plaats.

Voorts werden op verschillende tijdstippen opnamen verricht van de voorraden huisnummerplaten, rijwielpenningen en formulieren bij den Contrôledienst en bij de afdeling Bevolking, voor zoover deze aan betrokkenen in rekening worden gebracht.

Invorderingen.

Maandelijks werden zooveel mogelijk openstaande vorderingen gecontroleerd, terwijl tevens werd nagegaan aan welke oorzaken eventueele achterstand was toe te schrijven en in hoeverre voor tijdige aanmaning zorg was gedragen.

Staat van Ontvangsten.

Elke maand wordt een vergelijkende staat van ontvangsten i/z belastingen en retributiën en één van de ontvangsten der Bedrijven samengesteld.

Jaarwerk.

De jaarstukken van de Bedrijven, zoomede de begrootingsrekening dienstjaar 1938 werden aan de hand van registers en bescheiden geverifieerd.

Jaarstukken gesubsidieerde Vereenigingen en instellingen.

Voor zoover de subsidies afhankelijk werden gesteld van de exploitatie-uitkomsten, werden de jaarstukken dezer Vereenigingen onderzocht en daaromtrent aan de Subsidie-Commissie rapporten uitgebracht. Het aantal uit dien hoofde aan de Subsidie-Commissie toegezonden rapporten bedroeg 29. Bovendien werd de verdeling op grond van de daarvoor geldende normen opgesteld van de voor ziekeninstellingen en voor wezeninrichtingen beschikbare subsidiebedragen, een en ander vergezeld van toelichtende rappor-

ten, terwijl mede alle vergaderingen van de Subsidie-Commissie werden bijgewoond tot het verstrekken zoo noodig van nadere gegevens en inlichtingen.

Begrotingsarbeid.

Het ontwerp voor de begrooting 1940 met alle bijbehorende stukken, opgemaakt door de afdeling Centrale Boekhouding, werd door de afdeling Financiële Contrôle geverifieerd. Ook de begrotingswijziging, eveneens door de Centrale Boekhouding opgemaakt, zoomede alle andere werkzaamheden de begrooting en begrotingsrekening betreffende, passeerden vòòr de indiening bij het college van Burgemeester en Wethouders en den Gemeenteraad deze afdeling voor verificatie en eindbeschouwing.

Rapporten, adviezen, enz.

Behalve de hiervoor reeds genoemde rapporten, processen-verbaal van kasopnamen, enz. kunnen als voornaamste door deze afdeling uitgebrachte rapporten en adviezen nog genoemd worden.

- 10-1-1939 Voorstel tot concentreering der werkzaamheden inzake restituties van r  gister-belastingen bij de afdeling Belastingen.
- 16-1- „ Regeling inzake de verantwoording der ontvangsten tijdens het nog open staan van den dienst van het vorig jaar.
- 16-1- „ Advies inzake restitutie vermakelijkheidsbelasting.
- 17-1- „ Advies inzake saneering Gemeente-Spaarbank.
- 23-1- „ Advies inzake reductie in verband met wijziging van het aantal branduren — Straatverlichting Gas.
- 24-1- „ Belegging gelden Garantiefonds voor de Gemeente-Spaarbank.
- 27-1- „ Regeling inzake de administratie der reclamebelasting.
- 15-2- „ Omgewerkt rapport van de Commissie ad hoc voor het Grondbedrijf.
- 22-2- „ Advies inzake transactie met de N.V. „De Melkbron” betreffende verplaatsing deel van het bedrijf naar Djagir.

- 25-2-1939 Voorstel tot wijziging van de regeling i/z de inning der huren van één-kamerwoningen.
- 3-3- „ Advies naar aanleiding van het door den Secretaris der Gemeente-Spaarbank opgestelde schema inzake pensioenregeling ten behoeve van het personeel der Spaarbank.
- 30-3- „ Gewijzigd saneeringsvoorstel betreffende Gemeente-Spaarbank, Soerabaja.
- 4-4- „ Voorstel tot aanschaffing van een geldkist ten behoeve van de bewaring geld door hulpkassier van het Gemeente-Slachthuis.
- 12-4- „ Rapport i/z de uitslag van het onderzoek naar de verantwoordingen van één der ambtenaren van het Slachthuis in verband met geconstateerde onregelmatigheden bij het Gemeente-Slachthuis.
- 15-5- „ Voorstel tot verlaging der verstrekingsprijzen van de asphaltbeton en betonartikelen.
- 15-5- „ Rapport i/z de vermoedelijke uitkomsten van het dienstjaar 1938.
- 25-5- „ Voorstel tot invoering van een regeling voor de door kwitantieloopters te veel gestorte gelden.
- 20-6- „ Advies inzake beschikbaarstelling crediet voor bouw Lepra-kliniek.
- 21-6- „ Advies i/z nieuwe overeenkomst concessie Gas-Mij.
- 24-6- „ Advies i/z uitgifte in huurkoop van de woningen in de kampongs Ambengan en Djimerto.
- 30-6- „ Verslag van den verkoop rijwielmerken van het belastingjaar 1938/1939.
- 15-7- „ Bevindingen bij verhuur van woningen door het Woningbedrijf naar aanleiding van het rapport van den adjunct-secretaris der N.V. Volkshuisvesting.
- 21-7- „ Rapport i/z administratie voor de incasso's achterstallige schoolgelden door de Europeesche Schoolcommissie.
- 22-8- „ Advies i/z ter aarde bestelling van lijken van behoeftigen en onbekenden.
- 8-9- „ Richtlijnen voor uitbetalingen aan gemobiliseerden.
- 3-10- „ Advies i/z de herziening van het waterleidingtarief.

- 13-12-1939 Belegging van gelden van het Pensioenfonds.
 16-12- „ Advies i/z verkoop gronden ten O. Palmenlaan Zuid.
 18-12- „ Advies i/z overname Provinciale Waterleiding Rang-
 kah-Kedoeng Tjowek.
 20-12- „ Advies naar aanleiding van de opmerking van de af-
 deeling Personeele Zaken i/z vervangingstoelage hulp-
 kassier Slachthuis.
 21-12- „ Advies i/z rentevergoeding door fa. Martak wegens te
 late betaling koopsommen van terreinen aan de Prin-
 cesselaan.
 „ „ Belegging gelden Verzekeringsfonds en Garantiefonds
 voor de Gemeente-Spaarbank.
 29-12- „ Advies i/z invoering begrenzings 115% en 85% ook
 voor aandeel benzine-accijns.

Commissies.

De in 1938 door den Gemeenteraad benoemde Commissie ad hoc voor het Gemeentelijk Grondbedrijf, waarin de Gemeente-Accountant als adviseur zitting had en waaraan de adjunct-accountant als secretaris was toegevoegd, bracht op 6 Maart 1939 haar rapport uit. Ten behoeve van dit rapport werd door de afdeling een aantal gegevens verzameld, terwijl de Gemeente-Accountant een belangrijk deel in de samenstelling van dit rapport heeft gehad.

Bij brief van Burgemeester en Wethouders dd. 25 Juli 1939 No. 7800/45 werd de Gemeente-Accountant met het Hoofd van Publieke Werken en het Hoofd van het Grond-, Woning- en Pasar-bedrijf aangewezen in een Commissie ter bestudeering van de in de komende jaren door de Gemeente te voeren politiek ten aanzien van aankoop van gronden.

Bij besluit van Burgemeester en Wethouders dd. 1 December 1939 No. 1663/B.W. werd de Gemeente-Accountant met het Hoofd van den Dienst Publieke Werken en den Chef van het Bouw- en Woningtoezicht aangewezen als lid van de Commissie voor de vijfjaarlijksche hertaxatie in 1940 van de levensduur en de bedrijfswaardigheid van de vaste bezittingen der Gemeentelijke bedrijven. Deze Commissie had op ultimo 1939 haar werkzaamheden nog niet aangevangen.

§ 5. Centrale Boekhouding.

In het verslagjaar is de mechanisatie der werkzaamheden weder uitgebreid door middel van de verdere aanwending der aanwezig machines. Bovendien is overgegaan tot aanschaffing van een nieuwe Graphotype ponsmachine en twee schrijfmachines.

Het grootboek van ontvangsten is vervangen door een kaart-systeem met toestemming van het College van Gedeputeerden van de Provincie Oost-Java.

Het blijkt dat de invoering der begrootings-, rekenings- en beheersvoorschriften een belangrijke werkvermeerdering ten gevolge heeft.

Deze is voorloopig in overwerk verricht. Het blijkt echter noodzakelijk tot uitbreiding der personeelsformatie over te gaan.

De gebruikelijke vermelding der mutaties in de personeelsbezetting in 1939 volgt hier onder.

Naam	Vervangen door
C. van Schelven	A. M. Boers
W. F. Camerik	S. A. de Bruin
Sedono	N. Turpyn
J. W. Mens	Trimo
Moeljadi	Kwee Bie Ting
Soemito	A. H. Bloemhard
R. S. Doeve	L. A. J. Urich

§ 6. Ontvangers Kantoor en Incasso-dienst.

Personeel. den aanvang van het verlagjaar was de bezetting dezer afdeling als volgt:

- 1 Wnd. Gemeenteontvanger.
- 2 Boekhouders 2e klasse.
- 1 Boekhouder 3e klasse.
- 1 Adjunct-boekhouder.
- 1 Commies-Redacteur.
- 1 2e. Commies.

- 2 3e. Commiezen.
 - 12 Klerken.
 - 2 Schrijvers.
 - 1 Hulpschrijver.
 - 1 Hoofdkassier.
 - 1 Kassier.
 - 6 Hulpkassiers.
 - 7 Daggelders.
 - 1 Hulpoppasser.
 - 18 Kwitantieloopers.
-
- 58 Ambtenaren.

Wegens langdurigen dienst werd met ingang van 1 Januari 1939 aan den klerk R. Moersingih een binnenlandsch verlof van zes maanden verleend.

Na een afwezigheid wegens ziekte van ongeveer vijf weken kwam de boekhouder 3e klasse J. L. H. Lutz op den 28sten Februari te overlijden. Ter voorziening in deze vacature werd de klerk R. Moersingih per 1 April 1939 benoemd tot adjunct-boekhouder; de alzoo opengevallen klerkenrang werd aangevuld door aanstelling van een daggelder.

Per 1 April werd de 2e Commies van het Inkoopkantoor Sokardiman bij den Ontvangersdienst te werk gesteld, terwijl de 3e Commies Idajat naar het Inkoopkantoor werd overgeplaatst.

Met ingang van 1 Juli werd aan den klerk M. A. H. Kroon eveneens zes maanden binnenlandsch verlof verleend.

Eind September werd de boekhouder 1e klasse W. F. Camerik, tijdelijk te werk gesteld bij de afd. Centrale Boekhouding in verband met het buitenlandsch verlof van den boekhouder 1e klasse aldaar, wederom herplaatst bij den Ontvangersdienst, terwijl zijn vervanger, de boekhouder 2e klasse L. A. J. Urich, werd overgeplaatst naar de afd. Centrale Boekhouding.

Bij de hier opgesomde personeelsmutaties werd geen melding gemaakt van de bijzondere verloven van ambtenaren, die sedert het uitbreken van den Europeeschen oorlog voor korteren of langeren tijd in 's Lands buitengewonen dienst werden opgeroepen voor het vervullen van dienstplicht.

Kas en kasadministratie :

Het aantal kastransacties bedroeg:

Kasregister	1938	1939	Verschil t. o. v. 1938	
			Aantal	in %
Hoofdkas	73.099	75.311	+ 2212	+ 3
Hulpkas Belastingen	67.661	67.563	— 98	— 0,1 ⁵
„ Waterleiding	23.202	24.115	+ 913	+ 4
Banktransacties	8.124	7.258	— 866	— 10,7
Totaal	172.086	174.247	+ 2161	+ 1,25
Gemiddeld per dag	529	536	+ 7	—

Incassodienst. Het saldo aan onbetaalde kwitanties op 1 Januari 1939 bedroeg

f 141.487,17

In 1939 werd ter inning gegeven

„ 3.234.666,75

f 3.376.153,92

terwijl in totaal werd ontvangen

„ 3.231.009,70

Het saldo per 1 Januari 1940 bedroeg derhalve f 145.144,22

Aan premies werd in 1939 uitgegeven aan loopers f 11.540,36 en aan loerahs f 1.462,77, alzoo in totaal f 13.003,13 tegen f 12.692,67 in 1938.

Belastingen.

Voor de invordering der belastingen zijn in 1939 verzonden ± 7.700 brieven en ± 35.000 gedrukten; deze aantallen bedroegen in 1938 resp. ± 7.400 en 29.000.

De totale opbrengst, waarvan in het 2e gedeelte van dit verslag een gespecificeerd overzicht zal worden gegeven, beliep in 1939 f 1.296.842,49 tegen f 1.242.796,99 in 1938.

Behoudens de Vuurwerkbelasting, de Vennootschappen- en de Drankbelasting, zijn de belastingontvangsten over het algemeen gestegen dan wel stationnair gebleven.

De mindere opbrengst van de Vuurwerkbelasting houdt verband met de tariefswijziging en een geringe terugloop van het aantal vergunninghouders.

De lagere opbrengst t.o.v. het vorige jaar uit hoofde van Vennootschappen- en Drankbelasting duidt niet op een achteruitgang, doch moet worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat in 1938 vele betalingen geschiedden op oudere aanslagen, mede wijl de vaststelling der desbetreffende kohieren eerst in dat jaar plaats vond.

De Rijwielbelasting is een onderdeel der Belasting op Voertuigen; te dezer zake werd in 1939 ontvangen f 100.340,— tegen f 83.707,— in 1938.

§ 7. Inkoopkantoor en Magazijndienst.

Uit ondervolgend vergelijkend staatje van het aantal ingekomen aanvragen en uitgeschreven bestelbrieven blijkt de toename van de werkzaamheden van het Inkoopkantoor.

Jaar	Ingekomen aanvragen	Uitgeschreven bestelbrieven
1936	4908	5567
1937	5952	6977
1938	6216	7335
1939	6615	8160

De vermeerdering van het werk moet worden toegeschreven aan de vele uitgevoerde werken door den Dienst van Publieke Werken en de uitbreiding van het Waterleidingbedrijf.

In het laatste kwartaal van verslagjaar werden in verband met het uitbreken van den oorlog steeds meer moeilijkheden ondervonden met het inkoopen van aangevraagde technische artikelen en andere uit het buitenland geïmporteerde materialen.

De prijs van inheemsche bouwmaterialen bleef behoudens kleine schommelingen van nog geen 5% gelijk aan dien van de laatste maanden van 1938, behalve van zand, dit werd veroorzaakt door de groote vraag hiernaar door de in aanbouw zijnde C.B.Z. en de vlieghaven. Bovendien nam ook de bouw van particuliere woningen in steeds grootere mate toe. Van ijzer en koper steeg de prijs met 12% en meer.

Cement. Aangevraagd werden 62.450 zakken portland cement, verstrekt slechts 51.410 zakken, daar de leverancier de bestelde hoeveelheid niet tijdig kon afleveren. De Padang cement-fabriek bleek niet in staat te zijn aan de groote vraag te voldoen, terwijl de aanvoer van buitenlandsche cement zeer ongeregeld plaats vond.

Voor aankoop van portland cement werd de bemiddeling van het Departement van Economische Zaken verzocht, teneinde van een geregelde levering verzekerd te zijn, doch desondanks was de aangewezen leverancier in de laatste maand van verslagjaar niet bij machte zich geheel aan het I.C.A. contract te houden.

De prijs van portland cement werd twee maal verhoogd nl. van f 3,80 tot f 4,20 daarna tot f 4.65 per vier zakken loco goedang Tandjoengperak. Voor transport werd f 0.05 tot f 0.10 per zak, afhankelijk van den afstand, in rekening gebracht.

Kalk. De prijs van f 0,55 per picol voor metselkalk en f 0,40 per blik voor marmerkalk bleef onveranderd. Afgenomen werden respectievelijk 2.642 picol en 564 blikken tegen 575 picol metselkalk en 430 blikken marmerkalk in 1938.

Baksteen. hiervan werden rond 500.000 stuks aangekocht; de prijs was f 6,— in het begin van verslagjaar, oplopende tot f 10,— per 1000 stuks afhankelijk van de plaats van levering.

Zand, madoerasteen en grind. De prijzen van zand en madoerasteen bedroegen respectievelijk f 1,30 en f 2,45 per m³, deze zijn ten opzichte van die van het vorige jaar voor zand 10% hooger, voor madoerasteen dezelfde.

Toen in het begin van verslagjaar door den Dienst van Publieke Werken werd bericht dat meer zand en karangsteen dan oorspronkelijk geraamd benodigd zou worden, konden de prijzen worden verlaagd tot f 1,22 en f 2,38 per m³. Verbruikt werden 31.557 m³ zand, 26.654 m³ madoerasteen en 10.543 m³ grind en in het voorgaande jaar respectievelijk 32.263 m³, 23.281 m³ en 3.382 m³.

In verband met het groote aantal door Publieke Werken uit te voeren werken werden bij de verschillende leveringen de hoe-

veelheden alsmede de leveringstijd vooraf bedongen, onder het stellen van een boetebepaling bij wanprestatie. Aan bovenstaande eischen kon slechts door één aannemer worden voldaan, aan wien dan ook de levering door het Gemeente-bestuur werd toegewezen.

De hoeveelheden tot 25 m³ per aanvraag, benoodigd voor de diverse onderhoudswerken, waren van de bovenomschreven regeling uitgesloten. Deze hoeveelheden, beloopende tot een totale hoeveelheid van ongeveer 6.497 m³ karangsteen en 8.133 m³ zand, werden door verschillende kleinleveranciers, na onderhandsche prijsinschrijvingen, geleverd. Afhankelijk van de plaats van levering varieerden de prijzen van karangsteen van f 1,90 tot f 2,10 per m³ en van zand van f 0,95 tot f 1,05 per m³.

Asfalt. Via het I.C.A. werden de volgende hoeveelheden asfaltproducten afgenomen :

Leverancier	Hoeveelheid in kg.	Soort
B. P. M.	1.036.623	Asfalt
"	8.500	dunne Boetonflux
"	844	colas
"	627	tirolax
"	1.000	cutback
Boeton Mij.	62.291	gemalen Boeton-asfalt
Kolon. Petroleum V. Mij.	66.400	socofalt
"	10.000	soil stabilisator

Hout. De prijs van brandhout was onveranderd gebleven ; die van bewerkt djatihout van betere kwaliteit een weinig verhoogd.

Ijzer. De prijzen vooral van betonijzer, zijn met 125% verhoogd, van f 108, —per ton tot f 240,— per ton. In verslagjaar werd rond 100 ton ingekocht in afmetingen van 6 mm tot 25 mm diameter.

Profielijzer-prijzen werden met 80% verhoogd.

Waterleiding-artikelen. Evenals in het voorgaande jaar werd een inschrijving gehouden voor aanvulling der voorraden, echter

werd door den oorlogstoestand de levering zeer verlaat en plaatselijk nog 22.027 m' aangekocht in afmetingen van 3/4" tot 2", benevens de noodige hulpstukken en fittings.

De prijzen zijn gemiddeld over de verschillende afmetingen met 25 tot 50% verhoogd.

Aftap- en dienstkranen zijn behalve aanmerkelijk duurder geworden, ook zeer moeilijk of geheel niet verkrijgbaar; de laatsten moesten worden aangemaakt door particuliere gieterijen en door de Werkplaats afgewerkt.

Gietijzeren straatpotten, wegroosters en putdeksels konden nog tegen 15% verhooging worden ingekocht.

Magazijndienst. Het aantal magazijnbonnen om de levering uit opgeslagen voorraden in het algemeen magazijn, het waterleiding magazijn en het hulpmagazijn van schrijf- en bureaubehoeften bedroeg in verslagjaar 2801 en in 1938 2821.

Schrijfbehoeften voornamelijk papiersoorten zijn met 37½% in prijs verhoogd.

De vrachtauto is bijna 10 jaar oud en begint ouderdoms kwalen te vertoonen, zoodat het benzine verbruik hoog is; ook is het toegestane laadvermogen op de laatste keuring van 4 ton tot 2¼ ton verlaagd. Op de begrooting 1940 werd dan ook een bedrag opgebracht voor den aanschaf van een nieuwe vrachtauto.

HOOFDSTUK VII. DIENSTEN.

I. Publieke werken.

Afd. I. Leiding en Administratie.

Het personeel deed, enkele gevallen uitgezonderd, zeer goed zijn plicht. Enkele afdelingen, zooals het ontwerp- en teekenbureau en de Uitvoerende Dienst van Gemeentewerken werden eigenlijk boven hun kunnen belast in verband met het groote programma hetwelk moest worden afgewerkt (ontworpen en uitgevoerd).

Zeer veel tijdelijk personeel moest worden aangenomen, hetwelk ultimo December voor een groot gedeelte kon worden ontslagen.

Een opzichter en een djoeroekoentji van één der begraafplaatsen, moesten in verband met niet toelaatbare handelingen worden ontslagen, een hoofdmandoer van het Bouw- en Woningtoezicht werd door het College van B. en W. gestraft met inhouding op zijn salaris.

Wederom hadden dit jaar verschillende mutaties onder het personeel plaats in verband met overgang naar beter bezoldigde betrekkingen of betrekkingen met betere vooruitzichten, hetzij naar particuliere firma's, hetzij naar het Gouvernement of andere Gemeenten.

De Chef van de afdeling Stadsontwikkeling, die April 1939 van buitenlandsch verlof was teruggekomen, werd tijdelijk ter beschikking gesteld van het Hoofd Publieke Werken teneinde enkele bijzondere objecten uit te werken en een bestemmings- en uitbreidingsplan van de Gemeente Soerabaja voor te bereiden. Hij werd echter op verzoek ultimo December eervol ontslagen wegens overgang naar de Gemeente Batavia.

In de vacature werd nog niet voorzien.

Ir. Arnold Bik, ingenieur 1ste klasse, voorheen belast met het toezicht op de Waterleiding werd 1 September overgeplaatst naar den Dienst van Publieke Werken en belast met de afdeling Stadsontwikkeling.

Het gemiddeld aantal ziektedagen per persoon van het in vasten dienst zijnde personeel bedroeg in verslagjaar 4,1 dag tegen 2,92 in 1938, 3,63 in 1937 en 3,52 in 1936.

Gedurende de aangegeven jaren werden de opgegeven ronde sommen verwerkt.

	Algemeene middelen.	Subsidie uit het 25 miljoen fonds.	Andere subsidies	Bedrijven	Werken voor derden (particulieren)	Totaal
1936	43.400.—	25000.—		8000.—	15.800.—	
1937	52.900.—	108680.—		51400.—	30.708.—	
1938	226.900.—	107200.—	81400.—	113000.—	12.700.—	
1939	336.700.—	166600.—	162900.—	329600.—	12.200.—	1008.000.—

Hieruit moge U zien dat in 1939 het programma veel groter was dan in andere jaren.

Ook uit dezen staat moge wederom blijken dat uit de algemeene middelen veel te weinig geld kan worden vrijgemaakt voor niet rendabele werken. Dit is een telkenjare terugkerende klacht. Het resultaat is dan ook dat vele zeer noodige objecten moeten blijven liggen. Reeds meermalen is erop gewezen dat het bedrag, beschikbaar voor nieuwe, z.g. onrendabele werken, geen sluitpost van de begroting dient te zijn. Een constant bedrag van f 500.000.— is per jaar noodig om de stad op peil te houden.

In bovengenoemde bedragen zijn die, uitgegeven voor onderhoud, straatverlichting en pompstations . . . enz., niet begrepen.

Evenals vorige jaren bestond de dienst uit drie afdelingen n.l. de administratie, de afdeling gemeentewerken, en de afdeling Stadsontwikkeling, aan het Hoofd waarvan respectievelijk stonden een Commies, een ingenieur 1ste klasse en een ingenieur 1ste klasse.

In verband met het tekort aan ruimte voor de Gemeentediensten werden gelden gevoteerd voor het oprichten van een nieuwen vleugel aan den Djimertoweg, welke medio 1940 gereed zal zijn.

Het huurhuis aan den Djimertoweg zal dan worden verlaten, de Dienst van Publieke Werken zal wederom zijn gecentraliseerd op Ketabang, hetgeen zeker in het belang der werkzaamheden is.

Over het algemeen kan men zeggen dat 1939 voor Soerabaja, niettegenstaande den oorlog, niet onvoorspoedig was.

Er werd veel gebouwd, niet alleen door de Gemeente, maar ook door het Gouvernement (Marine, Marine-vliegdiens, Leger en Landsgebouwen) en door particulieren.

Het nieuwe vliegveld op Perak kwam gereed, maar werd nog niet in gebruik genomen. Het beteekent een grooten vooruitgang op dit gebied. De goede centrale ligging, het goede en ruime veld en de nabijheid van een landingsplaats van watervliegtuigen zullen niet nalaten hun invloed uit te oefenen.

Als met spoorslag verdween in verslagjaar het teveel aan onverhuurde woningen, niettegenstaande zeer druk werd gebouwd. Eenerzijds is dit een gevolg van den oorlog, waardoor weinigen met verlof naar het buitenland gaan, van de andere zijde breidden leger en vloot zich niet onbelangrijk uit.

Wanneer het z.g. Kruiserplan doorgaat en Soerabaja blijft vlootbasis zal dit van grooten invloed zijn op de snelle ontwikkeling der stad.

Dezerzijds werden daarom thans reeds plannen gemaakt om daaraan te zijner tijd het hoofd te kunnen bieden. Het is daarom de afdeeling Stadsontwikkeling en speciaal de afdeeling Stadsuitbreiding, die in 1940 de bijzondere belangstelling heeft bij dzz. Dienst.

Eind verslagjaar lagen de plannen gereed voor het bouwen van een viaduct in het verlengde van de Celebesstraat voor het maken van een tunnel onder de S.S.-baan door, teneinde de terreinen aan de overzijde in exploitatie te kunnen nemen voor woningbouw. Het door dzz. dienst opgemaakte en ingediende groote Kalidami project voorziet in de afwatering en zal in 1941 worden uitgevoerd.

Eind verslagjaar waren de eerste gronden op het nieuwe industrieterrein verkocht aan een Amerikaansche firma voor het daarop bouwen van een concurrentiebedrijf van de „Unilever” te Batavia.

Evenals in het verslagjaar 1938 worden nog steeds als de meest brandende vraagstukken aangevoeld :

- 1ste. Het woningvraagstuk voor de Inheemschen en
- 2de. Het rioleeringsvraagstuk van de stad.

Door het regulariseeren van de Pegirian, het uitvoeren van het plan Assaineering Noord Oost Soerabaja, terwijl in 1940 het z.g. Kali Dami project zal worden voltooid is de assaineering van de stad in groote lijnen vastgelegd en ondervindt geen groote moeilijkheden meer. Successievelijk kunnen kleinere gebieden op de groote leidingen in de verschillende polders worden aangesloten.

Voor wat betreft het woning- en rioleeringsvraagstuk moge naar het jaarverslag 1938 worden verwezen. Tot een oplossing kwamen deze nog niet.

Wel wordt aan dat van de woonsteden der Inheemschen gewerkt en vermoedelijk zal in het jaarverslag 1940 hieromtrent iets naders kunnen worden medegedeeld.

AFD. 2 GEMEENTEWERKEN.

A. ALGEMEEN.

In de indeeling der onderafdeelingen van Gemeentewerken werd in verslagjaar geen verandering gebracht. Ook de formatie van het personeel onderging nagenoeg geen wijziging. Wel werd ter bevordering van rouleeringssysteem aan diverse hoofdopzichters en Opzichters een andere taak opgedragen.

Wegens den oorlogstoestand in Europa werd op verzoek het verlof van den hoofdopzichter van het Teekenbureau Schenkenberg van Mierop ingetrokken.

Het afgelopen jaar kenmerkte zich door het groote programma van uit te voeren werken. Dit moge o.a. blijken uit de vele werken sub c van dit verslag opgenomen en het resultaat der hulpbedrijven welke zijn vermeld onder I en K.

Door het College van B. en W. werd zeer veel prijs gesteld op afwerking van het geheele programma. Ook werd van de uit het welvaartfonds gesubsidieerde werken de beëindiging vóór ultimo December 1939 als eisch gesteld.

Teneinde de vlotte afwerking van het geheel zooveel mogelijk te bevorderen werd de Chef tijdelijk ontlast van de supervisie over de onderafdeelingen Teekenbureau, Onderhoud, Begraafplaatsen en Reinigingsdienst, om meer aandacht te kunnen besteden aan de uitvoering der nieuwe werken c.a. en aan de exploitatie der hulpbedrijven Betonwerkplaats en Asfaltmenginstallatie.

Het Teekenbureau werd onder directe supervisie gesteld van het Hoofd Publieke Werken en de overige onderafdeelingen van den Chef van het „Onderhoud”.

Het aantal uitvoerders der nieuwe werken werd uitgebreid met één tijdelijk Hoofdopzichter die van 1 Februari tot ultimo December werd tewerk gesteld als toezichthouder op de assaineeringswerken in N. O. Soerabaja. Niettegenstaande vele leden van den Raad eraan twijfelden of het uitgebreide programma op tijd zou kunnen zijn afgewerkt, heeft de afdeeling van Gemeentewerken aan de opdracht voldaan om alle daarvoor in aanmerking komende werken voor ultimo December te beëindigen.

Bij de uitvoering werden weinig moeilijkheden ondervonden. De aflevering der Inheemsche materialen geschiedde, dank zij het daarvoor aangegaan contract, naar wensch. De leveringen van Portland Cement daarentegen stagneerden in November en December tengevolge van den oorlog in Europa. Niettegenstaande deze belemmering konden toch de subsidiewerken alle op tijd worden beëindigd.

B. ONTWERP- EN TEEKENBUREAU.

In verslagjaar werden op het Ontwerp- en Teekenbureau projecten met de bijbehorende begrotingen opgemaakt en ingediend tot een totaal geraamd bedrag van rond f 635000.— tegen f 1.065000.— in 1938, f 527000.— in 1937 en f 402000.— in 1936.

Voor uitvoering van ondervolgende ontwerpen werden wel fondsen toegestaan, maar de werken kwamen in verslagjaar nog niet tot uitvoering.

Wegaanleg ten Westen van de nieuwe C.B.Z. te Karangmendjangan,
Verbouwing Pasar Genteng en Kalianjar,
Monumentale klok voor het kampement Darmo,
Kampongverbetering „Ngaglik, Kalisari, Donokerto, Gembong en Omgeving,
Aanleg gedeelte weg ten Westen van den Westerbuitenweg,
Wegenaanleg Soerabaja-Oost,
Trottoiraanleg Kaliasin voor perceel Verponding No. 7190,

Van de projecten, die in verslagjaar zijn opgemaakt en waarvan de uitvoering wel is aangevangen maar nog niet beëindigd, kunnen worden genoemd :

Aanleg Sportterrein Goebeng Koeboeran,
Bouw Korioven Pegirian,
Uitbreiding Gemeente kantoren,
Aanleg Palmenlaan-Zuid (Oostelijk ged.)
Wegenaanleg Darmo (3de gedeelte),
Bouw Dierenhospitaal te Pegirian,
Verfraaiing stationsplein Goebeng,
Egaliseeren terrein Westerbuitenweg,
Bouw kliniek Leprabestrijding,
Trottoiraanleg Societeitstraat,
Verbeteren en verbreedden Embong Malang.

Verder werden nog globale begrotingen opgemaakt voor de verbetering van particuliere kampongcomplexen.

Ook werden ten behoeve van andere diensten kleinere ramingen verstrekt o.a. voor aanleg van trottoirs en wegen. Deze ramingen werden voor den Dienst van het Bouw- en Woningtoezicht opgemaakt t.b.v. het storten van waarborgsommen.

C. UITVOERING NIEUWE WERKEN.

C₁. Voortgezette werken.

De in het vorige jaar aangevangen maar niet beëindigde werken t.w.:

Wegaanleg Darmo, Verbetering kampong Pasar Besar en omgeving, Aanleg Sportpark Darmo, Aanleg Sportveld Tambaksarie, Aanleg Chineesche begraafplaats Simokoewagean, Reparatie zeewater aquarium van den Dierentuin, Verbetering weg Goenoengsari 1ste gedeelte, Aanleg wegen en goten om het Sportpark Darmo, Verbetering wegen Gembong en Boengoeran bij Overweg S.S., Bouw ophaalbrug in de Kalimas nabij den Bataviaweg, Bouw nieuwe Pasar Pabean, Verbetering Palmenlaan, Wegaanleg Karangmendjangan, Aanleg Inheemsche begraafplaats aan den Grissee-schen weg, Verbetering leiding Darmo 2de gedeelte, Aanleg betonvoetpaden op de Europeesche begraafplaats Kembang Koening,

Uitbreiding Mohammedaansche begraafplaats te Ngagel en vernieuwing latrine pompinstallatie, kwamen in verslagjaar gereed.

Het werk „Bouw nieuwe Pasar Pabean” werd door den aannemer (Hollandsche Beton Mij.) met een dusdanigen spoed en voortvarendheid aangevat, dat het werk binnen den gestelden termijn (1 Februari 1940) kon worden beeindigd, waardoor de in het bestek uitgelooft maximum premie van f 6000,— den aannemer kon worden toegekend.

C₂. Rooilijnverbetering.

Evenals in de vorige jaren werden ook in verslagjaar kleinere werken uitgevoerd ter verbetering van de rooilijn ter plaatse. Onder deze werken kunnen worden gerekend:

Wegverbetering voor de S.S. kantoren nabij station Kotta, maken aansluiting op bestaanden weg Ketabang Kali, Trottoir-aanleg Societeitstraat voor perceel Verponding No. 5427 en 1537, Trottoir-aanleg Toendjoengan voor het City Theater, Trottoir-aanleg Odomoheweg, Trottoir-aanleg Kaliasin voor perceel Verp. No. 5412, Trottoir-aanleg Palmenlaan voor perceel Verponding No. 13269, Trottoir-aanleg Kepoetran voor perceel Verponding No. 1241, Trottoir-aanleg Kaliasin voor gebouw Middenstandsvereëning, Trottoir-aanleg Kaliasin hoek Juliana Boulevard voor perceel Verponding No. 1617, Trottoir-aanleg Societeitstraat voor perceelen Verponding Nos 332, 333, 3573, 3572, 3571 en 3570, Verbetering verlengde Djimertoweg hoek Ngemplak.

Al de hierboven genoemde werken behalve de trottoir-aanleg Societeitstraat voor perceel Verponding Nos. 332, enz. kwamen in verslagjaar gereed.

C₃. Kampongverbetering.

Behalve de gesubsidieerde kampongverbeteringswerken genoemd onder C₆, werden uit eigen middelen uitgevoerd een gedeelte van de verbetering van kampong Gembong en omgeving en een gedeelte van kampong Simolawang en omgeving, voor welke werken een bedrag werd toegestaan van respectievelijk f 13.250,— en f 17.000,—. Het laatstgenoemde werk wordt in 1940 voortgezet.

Ook uit onderhoudsfondsen werden diverse kampongs verbeterd (zie aldaar).

C₄. Werken voor derden.

Aan nieuwe werken werden voor de verschillende Gemeentediensten, het Gouvernement en voor particulieren ondervolgende werken uitgevoerd.

- a) **Grondbedrijf:** Vergrooten capaciteit pompstation Darmo (zie ook onder subsidiewerken).

Wegaanleg Ambenganweg hoek van Sandickstraat, Wegaanleg Darmo 2e gedeelte, Wegaanleg Darmo 3de gedeelte, Asfalteren wegen Sportpark Darmo, Aanleg sportveld te Goebeng Koeboeran.

Behalve het laatstgenoemde werk kwamen alle voor het Grondbedrijf gevoteerde werken in 1939 gereed.

- b) **Slachthuis:** Bouw van een Korioven, vernieuwing tegels in het abattoir.

De korioven wordt in aanneming uitgevoerd door den aannemer Lo Hok Sioe voor f 5285,—. Beide werken zijn nog niet gereed en zullen in 1940 worden voortgezet.

- c) **Sociale Zaken:** Bouw vervolgschool te Ngaglik, Bouw 2 volkscholen te Wonokromo en te Kepoetran, Verbouwing vervolgschool Pasirian, Vernieuwing en herbouw volksschool te Kembang Koenig.

Behalve de beide eerstgenoemde werken, die in aanneming werden uitgegeven aan den aannemer B.G. Tan voor f 7825,—, werden deze werken in eigen beheer door de afdeeling „Onderhoud” uitgevoerd. Al deze werken kwamen in verslagjaar gereed. Verder werd bij de Ambachtsleergang een metselloods en houtgoedang gebouwd, waarvan het houtwerk door de leerlingen van genoemde school werd gemaakt. Ook dit werk kwam gereed.

- d) **Diverse Gouvernementsdiensten en Provincie:** Bouw Dierenhospitaal, bouw kliniek voor de Leprabestrijding en bouw 2 schuilkelders voor den Luchtbeschermingsdienst. Voor den bouw van het Dierenhospitaal (raming f 23.400,—) wordt door de Provincie tot een bedrag van f 12.000,— bijgedragen. De Gemeente geeft f 10.900,— subsidie.

Van de kosten voor de Leprakliniek (geraamd op f 11.950,—) wordt tot een bedrag van f 6.500,— door de Gemeente bijgedragen, de overige kosten zijn voor den Lande.

Beide eerstgenoemde werken zijn nog in uitvoering. De 2 schuilkelders te Pasar Toeri (toegestaan bedrag f 4.920,—) zijn gereed.

- e) **Particulieren:** Voor rekening van particulieren werden diverse inritten naar nieuwgebouwde woningen gemaakt. Verder werd toezicht gehouden op de uitvoering van eenige door particulieren uitgevoerde werken o.a. bij den aanleg van de Lombokstraat, de weg Kalongan en de verlengde Djimertoweg. Al deze werkzaamheden werden door de afdeling „Onderhoud” gedaan. De kosten werden door betrokkenen vooruit in de Gemeentekas gestort.

C₅. *Werkverschaffing.*

In het dienstjaar 1939 werden ten behoeve van werkverschaffing de navolgende werkzaamheden uitgevoerd.

1. Het bouwen van 4 kampongwoningen aan de Lestiestraat. Deze woningen werden gebouwd door abituriënten van de B.A.S., die na het behalen van het diploma nog geen werkkring hadden gevonden.
2. Drie verkeerstellingen werden gehouden op de toegangswegen naar de stad t.w. nabij de Wonokromobrug, op alle toegangswegen welke naar de Gemeente leiden en op de Cannalaan. Totaal hebben aan deze tellingen 79 personen gedurende 53 dagen gewerkt, allen ingeschrevenen bij de Gemeentelijke arbeidsbeurs, aangevuld met ondersteunden van de afdeling Armenzorg.
3. De D.V.O. terreinen langs den Westerbuitenweg werden afgegraven en de afkomende grond naar de lager gelegen gedeelten van de gemeente terreinen getransporteerd welke meer Westelijk zijn gelegen.
4. Een afvoerleiding ter lengte van $\pm$ 500 m werd gegraven vanaf de bestaande leiding naar het pompstation Toewowo in aansluiting op het nieuwe boezemkanaal van het geassaineerde gebied in N.O. Soerabaja. Deze werkzaamheden wer-

den verricht door 60 werkloozen van de P.P.I. (Pembrantas Penganggoeran Indonesia).

5. Ten behoeve van een subsidie aanvraag werd een verkeers-telling nabij Wonokromo gehouden.
6. Het bijwerken van het archief van Bouw- en Woningtoezicht werd voortgezet.
7. De bibliotheek van de secretarie werd op orde gebracht. In totaal werd een bedrag van f 7.072,82 verwerkt.

C₆. Subsidie werken.

Alle in verslagjaar voortgezette subsidiewerken, behalve het werk: „Vergrooting pompstation Darmo 2de gedeelte” kwamen gereed.

De ophaalbrug aan de Kalimas werd op den 16den December door den Gouverneur van Oost-Java voor het verkeer opengesteld.

Voor ondervolgende nieuwe werken werd eveneens een subsidie van het Gouvernement verkregen:

- a) **Assaineering en verbetering van de afwatering van N.O. Soerabaja.** Voor dit werk werd een subsidie ontvangen van f 204.000,—. In hoofdzaak werd het werk in aanneming uitgevoerd n.l. het onderdeel „grondverzet” door het Bouwkundig en Aannemersbureau R.D. de Jong voor f 81.740,— en het onderdeel „Kunstwerken” door het Algemeen Ingenieurs- en Architectenbureau voor f 66.800,—. Het werk kwam in verslagjaar gereed.
- b) **Normalisatie kali Pegirian 5de gedeelte.** Ook dit uit het welvaartsfonds gesubsidieerde werk (subsidie f 60.500,—) werd in aanneming uitgevoerd en wel door den aannemer Lo Hok Sioe voor f 58.572,—. Het werk werd in November opgeleverd.
- c) **Kampongverbetering Simolawang en omgeving.** Dit werk werd in eigen beheer uitgevoerd. Subsidie uit het welvaartsfonds werd ontvangen tot een bedrag van f 87.600,—. Bij de uitvoering hebben zich geen moeilijkheden voorgedaan; het werk kwam ultimo December geheel gereed.
- d) **Vergrooten capaciteit pompstation Darmo 2de gedeelte.** Voor dit werk (toegestaan bedrag f 10.350,—) werd een subsidie ontvangen van 55% der kosten.

Het civiele gedeelte van dit werk werd in eigen beheer uitgegeven en kwam gereed. De nieuwe pomp, die bij de H.V. Werkspoor is besteld kon door den oorlogstoestand niet op tijd worden geleverd.

C₇. *Andere werken.*

Andere werken welke in verslagjaar werden aangevangen en geheel of gedeeltelijk werden voltooid zijn in ondervolgenden staat vermeld.

Werken	Toegestaan bedrag	Stand v/h werk
°a) Wegaanleg Kalimatiwerken . .	f 17.730,—	Gereed
*b) Verbetering Embong Malang .	f 53.930,—	wordt in 1940 voortgezet
*c) Verbetering weg Goenoengsarie 2de gedeelte	f 32.330,—	Gereed
*d) Verbetering van Sandickstraat Noordelijk gedeelte	f 19.740,—	Gereed
°e) Bouw goedang t.b.v. de L.B.D.	f 13.310,—	Gereed
*f) Verbreding brug Patoek. . .	f 16.190,—	Gereed
°g) Asfalteeren Reinierszboulevard West Noordelijk gedeelte . .	f 1.000,—	Gereed
*h) Aanleg verbindingsweg de Klerckstraat - Prinsstraat . . .	f 4.070,—	Gereed
*i) Aanleg Palmenlaan Zuid Ooste- lijk gedeelte	f 29.680,—	wordt in 1940 voortgezet
*j) Uitbreiding Gemeente kantoren 2de gedeelte	f 42.690,—	idem
*k) Bijdrage kunstwerk S.S. tus- schen Goebeng en Wonokromo	f 1.000,—	idem
*l) Verfraaiing stationsplein, Goe- beng	f 4.960,—	idem

° Werken in 1938 gevoteerd en in 1939 uitgevoerd.

* Werken in 1939 gevoteerd en uitgevoerd.

Behalve de onder sub f) en j) genoemde werken werden alle in eigen beheer uitgevoerd.

Het werk: „Verbreding brug Patoek” werd door het Algemeen Bouwkundig Aannemers- & Ingenieurs Bureau R. D. de Jong uitgevoerd voor f 6.696,— en de uitbreiding van de Gemeente kan-

toren door het Algemeen Ingenieurs en Architecten Bureau voor f 40.430,—.

Verder werd toezicht uitgeoefend op het onder Directie van de firma Job & Sprey voor de Vereeniging van T.B.C. bestrijding in aanbouw zijnde kliniek die door den aannemer Lo Hok Sioc voor f 18.970,— wordt gemaakt.

De in ondervolgende staat opgenomen werken werden in verslagjaar gevoteerd, maar kwamen niet tot uitvoering.

Werk	Raadsbesluit	Toegestaan bedrag
a) Monumentale klok van het Darmo-kampement	2- 8-1939 No. 259	f 1.100,—
b) Verkeerssignaal t.b.v. het kruispunt Praban-Toendoengan	27- 9-1939 No. 302	f 1.500,—
c) Verbetering Kalidamileiding	27- 9-1939 No. 350	f 52.683,—
d) Weg ten Westen v/d C.B.Z.	23- 8-1939 No. 269	f 11.200,—
e) Verbouwing Pasar Genteng	23- 8-1939 No. 267	f 22.570,—
f) id. Pasar Kalianjar	23- 8-1939 No. 268	f 2.325,—
g) Trottoirraanleg Kaliasin voor per-ceel Verponding No. 7190	—	f 4.260,—
h) Wegaanleg ten Westen v/d Westerbuitenweg	27-12-1939 No. 634	f 24.050,—
i) Verbetering en verbredening weg Embong Malang	28-12-1939 No. 639	f 11.598,—

D. ONDERHOUDSWERKEN.

D₁. Wegen buiten de kampongs.

Het benodigde asfaltbeton voor het onderhoud der wegen en voor enkele uitbreidingswerken werd evenals vorige jaren betrokken van de Gemeentelijke asfaltmenginstallatie. De prijs per ton franco asfaltmenginstallatie bedroeg in de jaren :

Jaren	1939	1938	1937
Bedrag	f 8 25	f 9.50	f 10.—

Aan gewone onderhoudswerken werden door de vaste ploegen 60137 m² weg gerepareerd, waarin zijn begrepen het vernieuwen

wegens scheuren en degradatie van een groot gedeelte der bestaande asfaltverharding van de wegen Pasar Kembang, Kaliasin en Ngagel ter oppervlakte van 5980 m². Van deze wegen werd over de gerepareerde onderlaag een geheel nieuwe asfaltbetonlaag aangebracht.

De soort van de verharding, waarbij herstellingen moesten worden verricht en het aantal m² gerepareerde verharding is in den volgenden staat in vergelijking met voorgaande jaren gespecificeerd aangegeven.

Soort der verharding	1939	1938	1937	1936
	m ²	m ²	m ²	m ²
Aaaltbeton	14612	18899	35781	33110
Penetratie.	12130	4184	8163	7632
Afpraak	16505	17321	10225	7928
Teerlaag	11463	18607	10776	12968
Macadamverharding	5427	3024	2005	1622
Totaal . .	60137	62035	66940	63251

In verslagjaar werd bovendien 3010 m² wegverharding hersteld, welke ten behoeve van het leggen van buizen en kabels voor verschillende diensten werden opgebroken. De kosten hiervan werden door den betrokken dienst betaald.

Een vergelijking van het aantal m² wegverharding hetwelk t.b.v. deze werken in de jaren 1937 tot 1939 werd opgebroken volgt hieronder:

Aantal m ² wegverharding opgebroken t.b.v. derden	1939	1938	1937
	3010	4062	4288

Behalve de onderhoudswerken uitgevoerd door vaste ploegen, werd in taakloon (borrongan) de asfaltverharding bijgewerkt c.q. de bestaande verharding van een geheel nieuwe asfaltpenetratielaag voorzien bij de navolgende wegen:

Tembaän, Genteng kalie, Gang Lindeteves, Grisseesche weg, Goebeng Koeboeran, Kampong Seng, Sonokembang, Groedo Gang I en de Weezenstraat, e.e.a. ter oppervlakte van 6791 m².

Op de bestaande penetratielaag van de wegen Cannalaan Oost en West vanaf den Ambenganweg tot aan de jaarmarkt en den Ketabangboulevard West vanaf den Ondomohenweg tot aan het Cannaplein werd een antislip laag aangebracht dik 2 à 3 cm ter oppervlakte van 15700 m².

Verder werden op de uiterwaard langs den weg Ketabang kali voetpaden aangelegd (in het ter plaatse aangelegde plantsoen) tot een totaal oppervlakte van 4587 m². De verharding van deze paden bestond uit een magere puinbetonlaag welke met asfalt werd afgeteerd.

De bestaande puinverharding van het gedeelte van den weg Boeboetan (Westzijde) tusschen den weg Koblen en de Nieuwe Kerkstraat werd over een oppervlakte van 1470 m² met teerolax geïmpregneerd.

Aan trottoirs werden de volgende werkzaamheden verricht.

Nieuwe trottoirs werden aangelegd in de kampementstraat en langs den Stadstuin ter oppervlakte van 129 m². Verder werden op diverse plaatsen trottoirs hersteld en tegels verwisseld over een oppervlakte van 336 m².

Wegbanden werden aangelegd langs de Zuidzijde van den weg Genteng kali, aan weerszijden van het van de O.J.S. overgenomen gedeelte van den Reinierszboulevard Oost, langs een gedeelte van den weg Tembaän en langs den Ketabang Boulevard en Cannalaan, voor zoover beide laatstgenoemde wegen van een antislip laag werden voorzien.

D₂. Wegen in de kampongs.

De voetpaden in reeds verbeterde kampongs werden geregeld en stelselmatig onderhouden.

Hoewel in 1939 het vaste personeel dat met deze werkzaamheden werd belast niet is uitgebreid, zal zulks voor het volgende jaar wel moeten plaats hebben in verband met de vele kampongs waarvan de verbetering in 1939 gereed kwam en die in 1940 weer in onderhoud zullen moeten worden genomen.

In verslagjaar werd verder gegaan met het provisorisch verbeteren van kamponggangen o.a. door het leggen van verhardingen bestaande uit een laag magere puinbeton afgedekt met een asfalt-huid. Deze werkzaamheden werden tot een oppervlakte van 17583

m² uitgevoerd in de kampongs Genteng, Dinojo, Plosso Gedeh, Tembok Kranggan en Pengampon.

Verder werden de onverharde strooken tusschen de heklijnen en de middengoten in de kampongs Plampitan en Peneleh van een soortgelijke verharding voorzien. In verslagjaar kwamen in genoemd kampongcomplex 5277 m² gereed.

Alle verbeterde wegen werden, ter voorkoming van beschadiging, voor asverkeer afgesloten door middel van ijzeren palen.

D₃. Kaaimuren.

Het metselwerk van de kaaimuren aan de Kalimas Oosterkade en langs den weg Oedjoeng, dat in den loop der jaren sterk was gedegradeerd, werd in verslagjaar grondig hersteld. Van dezen muur werd het metselwerk over een oppervlakte van 3927 m² bijgewerkt, waarna de geheele muur over een oppervlakte van 6650 m² opnieuw werd afgepleisterd.

D₄. Bruggen en duikers.

Het onderhoud aan de bruggen in het afgelopen jaar bestond in hoofdzaak uit het vernieuwen van vergane of versleten brugdekplanken, bouten, klemplaten en het herstellen, roestvrij maken en verven resp. teeren van het ijzerwerk.

Bij de bruggen Djagalan en Kalianjar werden alle trottoirplanken opgebroken en weder aangebracht, waarbij $\pm 60\%$ aan planken moest worden vernieuwd en verschillende oude liggers moesten worden verwisseld.

Over de leiding Doepak (voorbij de vuilnisbelt) werd een voetgangersbruggetje gemaakt, bestaande uit balkijzeren liggers en houten brugdekplanken. Verder werd een geheel houten voetgangers bruggetje gemaakt ten behoeve van het wandelpad langs Ketabang kalie ter plaatse van de afvoerleiding.

Aan betonnen en gemetselde duikers werden gewone onderhoudswerken verricht.

Op 16 December 1939 werd de nieuwe ophaalbrug aan de kali Mas (Admiraal Ferwerda brug) door den Gouverneur van Oost-Java voor het verkeer open gesteld en aan de afdeeling „Onderhoud” voor exploitatie overgedragen.

D₅. Afwateringen buiten de kampongs.

Het onderhoud van goten en duikers buiten de kampongs werd evenals in voorgaande jaren door vaste ploegen uitgevoerd.

In verslagjaar werden twee permanente brandgangafsluitingen gemaakt.

Voor de afrastering langs de leidingen te Simolawang en Sidodadië werden ter lengte van 3746 m' de ijzeren stijlen roestvrij gemaakt en geverfd en de draden opnieuw gespannen.

In de bestaande gemetselde afvoerleiding achter den Ambenganweg werd wegens sterke plaatselijke verzakking van den bodem over de geheele lengte van de leiding (1100 m), een betonnen middengoot aangebracht van gootstukken R 0.25 m.

De bestaande weggoten en leidingen langs de wegen Kampe-mentstraat, N.I.S. laan, Wilhelminalaan, Embong Gajam en Pasar Kapassan werden gedeeltelijk met gewapend betonplaten afgedekt. Een en ander had plaats over een totale lengte van 445 m'.

Nieuwe goten incl. de noodige duikers werden aangelegd ter lengte van 465 m' en wel langs den Reinierszboulevard, de Nieuwe Kerkstraat, de weg Djagir Wonokromo en Embong Plosso.

Gegraven aarden goten werden gereviseerd over een lengte van 750 m'.

De herstelling van de afgekalfde taluds van de leiding Toewowo doormiddel van een steenbezetting werd in verslagjaar voortgezet over een lengte van 265 m'.

D₆. Afwatering binnen de kampongs.

Het onderhoud van goten en leidingen geschiedde ook hier door vaste ploegen, zoowel in de kampongs die definitief, als in die welke slechts provisorisch zijn verbeterd.

Nieuwe goten voorzien van betonbodemstukken werden aangelegd in de kampongs Bandaran Gang III en Dinojo ter lengte van 520 m'.

In Dinojo-Groedo Gang V en Tembok Doekoe Gang I werden de aarden taluds van bestaande goten bemetseld over een lengte van 785 m', terwijl 396 m' goot met gewapend betonplaten werd afgedekt.

In de kampongs Ngagelredjo - Pakis Dinojo en Tembok Doekoe werden 2353 m' nieuwe aarden goten gegraven.

D₇. Gebouwen.

Hiervoor moge worden verwezen naar het onderdeel „Nieuwe werken” van dit jaarverslag.

D₈. Andere Onderhoudswerken.

In verslagjaar werd voortgegaan met het verzamelen en storten van ijzerslakken afkomstig van de Machinefabriek Braat ten behoeve van de oeverbescherming van de Soerabaja-rivier in de nabijheid van de brug Wonokromo en langs den weg Ngagel.

Totaal werden 158 m³ ijzerslakken verwerkt.

Door benoeming van nieuwe en de wijziging van bestaande straatnamen, moesten in verslagjaar 623 stuks nieuwe straatnaamen kampongnaamborden worden aangemaakt en geplaatst. Verder werd gewoon onderhoud aan de straatnaam- en kampongnaamborden verricht. In totaal werden 1389 stuks naamborden overgeschilderd. De kleurcombinatie van de naamborden n.l. aliminium als grondkleur en rood voor de letters werd aangehouden, omdat deze combinatie in de praktijk goed heeft voldaan, ook voor wat betreft de zichtbaarheid bij avond.

In verslagjaar werden in opdracht van den Dienst van Bouwen en Woningtoezicht op diverse plaatsen o.a. in de kampongs Boelaksarie, Srengganan, Sidodadie koelon 69 boorprivaten gemaakt met een diameter van Ø 0.80 m.

De ondervolgende borden, vastgesteld bij het Wegverkeersbesluit Verkeer en Waterstaat werden geplaatst.

11 stuks voorrangsborden	type No. 15 tabel I
43 „ borden voor voetgangers	„ No. 44 „ II
4 „ „ verboden inrij	„ No. 18 „ II
2 „ „ „ voor vrachtauto's	„ No. 22 „ II
1 „ „ „ „ vrachtwagens	„ No. 24 „ II
1 „ „ „ „ rijtuigen	„ No. 25 „ II
6 „ „ voor wielrijders	„ No. 45 „ II
49 „ „ „ parkeerplaatsen	„ No. 58 „ III

Verder werden behalve de onder c) genoemde nieuwe werken door de afdeling „Onderhoud” ten behoeve van verschillende Gemeentediensten min of meer kleinere werken uitgevoerd, als het normale onderhoud aan de diverse volks- en vervolgscholen,

de B.A.S., de Ambachtsleergang zoomede aan passers, het Gebouw van de P.G.D., het abattoir en het Raadhuis.

Van het toegestaan bedrag voor onderhoudswerken werden in de achtereenvolgende jaren het in ondervolgenden staat opgenomen bedrag verwerkt.

Jaren	1939	1938	1937	1936
Toegestaan	f 134350.—	f 124565.—	f 118535.—	f 117025.—
Verwerkt	f 132801.—	f 115097.—	f 125959.—	f 116880.—

E. POMPSTATIONS.

Gedurende verslagjaar hebben zich bij de exploitatie van de pompstations geen moeilijkheden voorgedaan. Zoowel de pompen voor faecaalafvoer als die voor afvoer van oppervlakte water zijn regelmatig in bedrijf geweest, met uitzondering van het gemaal Darmo, hetwelk in verband met het maken van een gemetselde leiding van het pompstation naar de kalie en het bijplaatsen van een nieuw pompaggregaat, in den Oostmoesson eenige maanden buiten dienst is geweest. Gedurende deze maanden werd het water dat normaal door dit pompstation wordt verwerkt, doormiddel van een bij de zijleiding aan de Martapoerastraat geplaatste hulp-pomp naar het leidingstelsel van het pompstation Koepang gevoerd.

Het jaarlijksch onderhoud bepaalde zich tot de gewone werkzaamheden en het vernieuwen van enkele versleten asmetalen.

Als gevolg van het feit dat de regenperiode in verslagjaar lang heeft aangehouden, moest in 1939 meer worden gepompt dan in vorige jaren. Hoewel streng werd toegezien dat gedurende spertijd (5 - 9 uur n.m.) niet werd gepompt, kon dit niet altijd worden voorkomen.

De kosten van het pompstation Bagong werden in verslagjaar geheel door de Gemeente gedragen. Het resteerende gedeelte van het land Bagong werd n.l. geëxploiteerd en de wegen aan de Gemeente overgedragen.

De exploitatiekosten van de pompstations Darmo en Toewowo werden gedeeltelijk door den Dienst van het Grondbedrijf betaald.

Voor de exploitatie van de pompstations werden in verslagjaar toegestaan en verwerkt:

Jaar	1939	1938	1937	1936
Toegestaan	f 25700.—	f 25700.—	f 23670.—	f 19210.—
Verwerkt	f 23757.—	f 20103.—	f 19404.32	f 17743 23

F. STRAATVERLICHTING.

1. *Gasstraatverlichting.*

Het nieuwe contract voor de gasstraatverlichting, hetwelk met ingang van 1 Januari 1939 voor 5 jaar met de Ned.-Ind. Gas Mij. werd afgesloten, werd goedgekeurd bij Gemeentebesluit No. 286 ddo. 27 September 1939.

De directe voordeelen hieraan verbonden waren in de eerste plaats dat boven de reeds geldende korting nog een extra korting op de maandrekening werd verkregen van f 225,—, terwijl de tijden van het ontsteken en dooven der verlichting meer aan zonsopgang resp. ondergang werden aangepast.

De bij dit contract bedongen ombouw van 250 oude lantaarns, die van uithouders moesten worden voorzien, welke ombouw ultimo 1939 gereed moest zijn, kon niet worden uitgevoerd omdat de Gas Mij. in den korten tijd die na het teekenen van het contract beschikbaar bleef niet de benoodigde materialen kon krijgen.

De datum, vastgesteld voor den geheelen ombouw van 750 lantaarns welke oorspronkelijk is gesteld op ultimo 1941, zal in verband hiermede moeten worden verschoven naar ultimo 1942.

Waar noodig had uitbreiding van de gasstraatverlichting plaats langs de wegen die hiervoor in aanmerking kwamen.

Op ultimo 1939 waren 2627 gaslantaarns in exploitatie waarvan de maandelijksche kosten f 6.021,45 bedragen.

2. *Electrische verlichting.*

A. B u i t e n d e k a m p o n g s.

Met de Aniem werd een nieuwe overeenkomst aangegaan voor de verzorging van de electrische straatverlichting gedurende 5 jaren. De overeenkomst is ingegaan op 1 Januari 1939. De hierbij vastgestelde basis tarieven, welke gebaseerd waren op de normen

door het Departement van Verkeer en Waterstaat vastgesteld, waren lager dan die vastgelegd in de oude overeenkomst. De gemiddelde korting op de maandrekening daarentegen werd van 25% teruggebracht op 20%.

Van deze gelegenheid werd tevens gebruik gemaakt om het verlichtingssysteem der voornaamste wegen te herzien. Na diverse proefnemingen werd besloten de verlichting te bewerkstelligen met Philips armaturen voorzien van recta lux lampen en voor de andere helft met General Electric armaturen.

In den loop van verslagjaar werd door de Aniem met de ombouwwerkzaamheden aangevangen en op ultimo December waren ondervolgende wegen gereed.

Darmoboulevard Oost en West, Reinierszboulevard Oost en West en de O.J.S. laan, terwijl op verschillende andere wegen reeds met het plaatsen der palen was begonnen.

Aangezien zich bij de uitvoering verschillende moeilijkheden voordeden, kon niet zoo vlot worden gewerkt als oorspronkelijk was gedacht. Een gevolg hiervan is, dat de Gemeente ook niet ten volle kon profiteeren van den lageren nieuwen prijs. Ter compensatie van dit nadeel werd door de Aniem op de oude tarieven boven de gewone korting nog een extra korting van f 150,— per maand gegeven, totdat de nieuwe prijzen kunnen worden toegepast.

B. B i n n e n d e k a m p o n g s.

Enkele kamponggangen o.a. te Kranggan werden van een electriche verlichting voorzien.

Verder werd aan de Aniem opdracht gegeven om in ondervolgende verbeterde kampongs een sobere electriche straatverlichting aan te brengen:

- 1e kampongs Kebalen - Moeteran en Pesapen.
- 2e „ Pasar Besar en omgeving.
- 3e „ Gembong
- 4e „ Simolawang.

Met het aanbrengen der verlichting in het kampongcomplex sub 1) is reeds een aanvang gemaakt.

Het aantal lichtpunten (binnen en buiten de kampongs) bedroeg op ultimo verslagjaar (inclusief de verkeersverlichting) 1888, waarvoor maandelijks f 5.906,30 werd betaald.

Toegestane en verwerkte gelden voor de verlichting in de jaren 1937 t/m 1939:

	1939		1938		1937	
	Toegestaan	Verwerkt	Toegestaan	Verwerkt	Toegestaan	Verwerkt
Electrische verlichting buiten de kampongs incl. verkeersverlichting . .	61800.—	57332.35	58500.—	57810.85	58000.—	56490.50
Electrische verlichting binnen de kampongs .	15200.—	14336.50	14250.—	14766.96	14000.—	13234.68
Gasverlichting .	74000.—	71716.64	74000.—	73121.69	73200.—	72854.12
	15100.—	143385.49	146750.—	145609.50	145200.—	143548.30

De mindere uitgaaf in het jaar 1939 is een gevolg van de toegestane extra korting op de gas- en electrische verlichting.

G. BEGRAAFPLAATSEN.

G₁. Europeesche begraafplaatsen.

Het directe beheer der beide Europeesche begraafplaatsen Kembang Koening en Peneleh werd evenals in de vorige jaren opgedragen aan twee opzieners en een schrijver.

Ultimo December werd door den schrijver Teerkam, die $\pm$ 26 jaren in Gemeentedienst is, wegens ziekte ontslag aangevraagd met het verzoek hem wel een pensioen te willen toekennen.

In verband met de ingebruikname van meerdere perceelen op de begraafplaats Kembang Koening werd het aantal koelies met één vermeerderd en werd nog een waker aangesteld.

Het onderhoud aan wegen en goten had op normale wijze plaats.

Bij het wachtlokaal op Kembang Koening werden bij de afvoergoten vier gegalvaniseerd ijzeren valpijpen aangebracht. Het plafond met lijsten en de houtwerken van het kantoor van den Opziener werd afgewasschen en geheel overgeverfd.

Gedurende verslagjaar werden 188 ontwerpen grafmonumenten goedgekeurd. Hierbij kon worden geconstateerd, dat vanaf 1935, in welk jaar de maatregel werd ingevoerd dat voor het oprichten van monumenten een ontwerp-teekening moest worden

ingediend, terwijl ook de uitvoering onder toezicht van Gemeente personeel werd gesteld, de constructie en het aanzien van de monumenten belangrijk is vooruit gegaan.

De ingevoerde maatregelen hebben mede tengevolge gehad dat de uitvoering van monumenten thans alleen door bonafide firma's wordt verzorgd.

In den loop van verslagjaar werd aangevangen met het inrichten van de nieuwe administratie der begraafplaatsen. Hiervoor werden kaarten voor een alphabetisch-lexicografisch kaartstelsel en de noodige grafregisters, dagboeken en kaartenkasten aangeschaft.

Met het overschrijven der registers en het invullen der kaarten werd op Kembang Koening begonnen. Einde van verslagjaar waren deze werkzaamheden praktisch gereed en werd aangevangen op de begraafplaats Peneleh. De werkzaamheden worden in 1940 voortgezet.

Het onderhouden der graven van particulieren geschiedde evenals in vorige jaren tegen een vergoeding volgens het vastgesteld tarief. Klachten over het onderhoud werden niet ontvangen.

De sterkte van het personeel hiermede belast bleef gelijk aan dat in het dienstjaar 1938 n.l. 1 metselaar en 3 koelies voor Kembang Koening en 1 metselaar en 2 koelies voor Peneleh.

Het aantal bij de Gemeente in onderhoud zijnde graven was in:

Dienstjaar	1939	1938	1937
a. Kembang Koening	297	323	269
b. Peneleh	133	130	117

Gedurende verslagjaar werden op Kembang Koening de onder volgende kelders voor volwassenen aangemaakt:

Op de afdeeling A.	4 kelders
„ „ „ B.	21 „
„ „ „ E.	20 „
„ „ „ F.	18 „
„ „ „ J.	11 „
Totaal	74 kelders (vorig jaar 69 kelders).

Verkocht werden 89 kelders voor volwassenen.

Daar de laatste jaren meer kelders werden verkocht dan aangemaakt, en in principe wordt aangehouden dat een voldoende

aantal kelders voor 2 jaren aanwezig moet zijn is voor het dienstjaar 1940 gerekend op het aanmaken van 90 kelders voor volwassenen.

Kinderkelders werden in verslagjaar niet aangemaakt daar deze nog in voldoende aantal in voorraad waren.

Begraven en bijgezet werden:

te Kembang Koening :		Aantal bijzettingen.				
Soort van het graf		1939	1938	1937	1936	1935
Volwassenen						
A. Betonkelders						
	1e klasse	30	33	24	32	27
	2e klasse	43	30	21	19	21
	3e klasse	40	58	42	40	34
B. Gemetselde kelders						
	1e klasse	2	—	1	—	1
	2e klasse	1	1	—	2	1
	3e klasse	—	1	—	2	—
C. Nissen						
	—	—	—	—	—	2
D. Aarden graven a) (onbepaalden tijd)						
	1e klasse	11	9	5	8	8
	2e klasse	14	15	23	15	23
	3e klasse	89	102	79	70	78
b) (bepaalden tijd)						
	1e klasse	1	1	5	1	1
	2e klasse	2	3	2	4	1
	3e klasse	15	21	22	17	5
z	Pro deo	88	76	71	49	44
Totaal		336	350	295	259	256
Kindergraven						
E. Betonkelders		17	11	15	19	19
F. Aarden graven		114	95	103	112	109
Totaal		131	106	118	131	128
Te Peneleh						
Volwassenen		32	51	49	30	66
Kinderen		2	6	3	2	4
Prodeo		3	5	6	2	—
Totaal		37	62	58	34	70
Totaal aantal bijzettingen op de Europeesche begraafplaatsen		504	515	471	424	454

In verslagjaar werden de stoffelijke overschotten van twee personen opgegraven en door belanghebbenden naar Nederland vervoerd.

G₂. Mohammedaansche begraafplaatsen.

Het aantal daadwerkelijk bij de Gemeente in beheer zijnde Mohammedaansche begraafplaatsen bleef gelijk aan dat in 1938 nl. zes.

De formatie van het personeel bleef eveneens gelijk. Voor het dienstjaar 1940 werd op uitbreiding van het aantal koelies gerekend.

De begraafplaats Prapatkoeroeng, welke in 1938 in verband met den aanleg van een nieuw vliegveld werd gesloten, werd in verslagjaar ontruimd. De zich op deze begraafplaats bevindende lijken (totaal 642 stuks) werden in overleg met het Binnenlandsch Bestuur opgegraven en naar de nieuw ingerichte begraafplaats aan den Grisseeschen weg overgebracht. Hierbij werden de noodige formaliteiten in acht genomen. Klachten hieromtrent werden niet gehoord!

Op de begraafplaats Ngagel werd het nieuwe gedeelte in verslagjaar in gebruik genomen, speciaal voor huur- en prodeograven.

Het dempen van de rawah's op de begraafplaats Kapas Krampoeng kwam dit jaar gereed. In 1940 zal dit gedeelte wegens klink nog een weinig moeten worden bijgewerkt. Door deze terreinverbetering is een vrij groot oppervlak voor de uitbreiding van de begraafplaats geschikt gemaakt.

Aan de wegen, goten en gebouwen werden de gewone onderhoudswerken uitgevoerd.

Op het daarvoor bestemde terrein te Wonokromo werden 3 lijken verbrand, waarvoor f 60,— retributie werd ontvangen.

Op de Mohammedaansche begraafplaatsen en de Christenafdeeling te Poetat Gedeh hebben ondervolgende bijzettingen plaats gehad:

Begraafplaats	1939	1938	1937	1936	1935
Grisseesche weg	162	120	116	103	90
Karang Tembok	1648	2145	1535	1541	1650
Kapas Krampoeng	631	570	496	493	427
Tembok Gedeh	1694	1500	1480	1470	1553
Poetat Gedeh	1369	1343	972	1082	1150
Ngagel	264	267	237	171	169
Totaal aantal bijzettingen per jaar	5768	5945	4899	4873	4833

G₃. Chineesche begraafplaats.

De Chineesche begraafplaats te Simokoewagean kwam in verslagjaar gereed, doch werd nog niet in gebruik genomen. Openstelling kan medio 1940 worden verwacht. De thans uitgevoerde werkzaamheden bepalen zich voornamelijk tot het bewaken en schoonhouden van de terreinen. De pendopo werd een weinig omgebouwd en een meer chineesch aanzien gegeven.

G₄. Ontvangsten.

1. De ontvangsten voor de beide Europeesche begraafplaatsen hebben bedragen:

Jaar	1939	1938	1937	1936	1935
Bedrag	27027.14	26293.35	28135.75	22329.89	26437.—

In de bedragen zijn begrepen de ontvangsten voor het onderhoud van graven van particulieren, alsmede de kosten voor vergunning voor de oprichting van monumenten.

2. De ontvangsten van de Mohammedaansche begraafplaatsen hebben bedragen:

Jaar	1939	1938	1937	1936	1935
Bedrag	12154.50	11906.—	10412.50	10361.50	10143.—

H. PLANTSOENDIENST.

De formatie van het personeel bestond bij den aanvang van het verslagjaar uit drie Opzieners n.l. twee bestemd voor wegbeplanting en plantsoenen en een belast met het toezicht op den kweektuin.

In den loop van verslagjaar nam een der Opzieners ontslag wegens overgang in Gouvernementsdienst (rubberrestrictie). Er werd in de vacature voorzien door aanstelling van een abiturient van de Tuinbouwschool van het kantoor van Arbeid, die als dag-gelder tewerk werd gesteld.

De indeeling van vaste koelies voor het onderhoud van de wegbeplanting bleef gelijk aan die in 1938. Voor het onderhoud

van de plantsoenen moest tot uitbreiding van het aantal koelies worden overgegaan in verband met bijgekomen plantsoenen.

Met de herziening van de wegbeplanting werd evenals in vorige jaren systematisch verder gegaan.

Het aanbrengen van bloeiende struiken en heesters op open plaatsen in reeds verbeterde kampongs, waarmede in 1938 een proef werd genomen in de kampongs Plampitan, Peneleh, Djagalan en Dapoean, heeft slechte resultaten opgeleverd. Slechts $\pm 25\%$ van de aangebrachte planten zijn in leven gebleven. Ondanks het verkregen resultaat worden de proeven voortgezet.

Het Cannaplantsoen werd afgewerkt en de beide betonschalen aangebracht.

In den loop van het verslagjaar werd begonnen met de revisering van het Emmapark. Het lage terrein om het monument werd opgehoogd. Hiervoor werd $\pm 1900 \text{ m}^3$ grond aangevoerd afkomstig van in uitvoering zijnde werken. Ook de gazons langs de buitenzijde gelegen werden opgehoogd, bezood en beplant.

Langs de Oostzijde van Ketabang kali, vanaf de brug Kebondalem tot nabij de Simpangbrug werden voetpaden aangelegd en de taluds bezood en beplant.

Verder werden plantsoenen en wandelpaden aangelegd bij de samenkomst van den weg Goenoengsarie en de O.J.S.laan en verder op verschillende plaatsen in de stad, waar zulks noodig was in verband met den aanleg van nieuwe wegen.

Het uitvoeren van werken voor derden beperkte zich tot het verstrekken van boomen, heesters en plantjes aan particulieren en het onderhouden van de levende paggers van de woningen der N.V. Volkshuisvesting.

Het van omgekaptte boomen afkomstige hout werd evenals dit in vorige jaren is geschied door het Inkoopkantoor verkocht, waarvan de opbrengst in verslagjaar bedroeg f 207,50.

In verslagjaar werd een grasmachine met motoraandrijving aangeschaft. Dit was noodig omdat de oppervlakte der gazons door de diverse uitbreidingen te groot werd om met handmachines te kunnen worden onderhouden.

Het aantal boomen dat in verslagjaar werd gekapt, geplant en gesnoeid, zoomede de bloemen en heesters welke in parken

werden geplant is in vergelijking met voorgaande jaren als volgt:

	1939		1938		1937		1936		1935	
	Boomen	Heesters en bloemen	Boomen	Heesters en bloemen	Boomen	Heesters en bloemen	Boomen	Heesters en bloemen	Boomen	Heesters en bloemen
Gekapt . .	543	—	617	—	516	—	549	—	568	—
Gesnoeid. .	3908	—	4834	—	5315	—	3350	—	4813	—
Geplant . .	1311	11750	1251	3086	1898	2990	1069	2250	1965	1690

Uit den Gemeente kweektuin werden ten behoeve van weg- en plantsoenbeplanting — het onderhoud van den Dierentuin en aan particulieren geleverd:

	1939	1938
Boomen	1985	1974
Heesters	3094	2637
Bloemplanten	10109	13271

De ontvangsten van den Plantsoendienst bedroegen over de laatste 5 jaren:

Jaar	1939	1938	1937	1936	1935
Bedrag	3145.79	3136.55	3012.48	3820.80	3377.97

I. BETONWERKPLAATS.

Evenals in 1938 was ook in 1939 de omzet van de betonwerkplaats als gevolg van het groote werkprogramma der nieuwe werken, zeer belangrijk.

Behalve de betonartikelen voor de door de Gemeente bekostigde werken, werden ook die voor de gesubsidieerde werken in de betonwerkplaats aangemaakt. Ook dit jaar werden de betonartikelen voor de subsidiewerken tegen kostprijs berekend. De z.g. „overhead kosten” zullen met de winst worden verrekend.

Het aantal m³ verwerkte beton bedroeg in de jaren 1938 en 1939 als volgt:

Mengverhouding	1939	1938
Gew. beton 1:2:3	116 m ³	249 m ³
Ongew. beton 1:2:3	1113 "	711 "
Ongew. beton 1:2:4	1089 "	1004 "
Totaal . . .	2318 m ³	1964 m ³

Bijzondere omstandigheden hebben zich in verslagjaar niet voorgedaan. De levering van materialen verliep over het algemeen vlot, met uitzondering van Portland cement. Als gevolg van den oorlog kon in de laatste maand practisch geen cement worden verkregen, waardoor aan verschillende opdrachten niet tijdig kon worden voldaan. De ook in het vorige jaar geldende tariefprijzen werden in verslagjaar gehandhaafd.

Een kort overzicht van de bedrijfsresultaten in de afgelopen 5 jaren is in ondervolgenden staat opgenomen.

ONDERDEEL	1939	1938	1937	1936	1935
Waarde v/d productie verrekend tegen tariefsprijs * f . . .		*69442.42	16611.81	18958.—	15498.—
Fabrikagekosten *		92263.53	16713.24	15901.—	16064.—
Werkloonen		5102.04	1350.29	1263.—	1033.—
Grondstoffen		27052.16	5076.75	6040.—	5425.—
Indirecte kosten		9043.—	9566.—	8160.—	8220.—

K. ASFALTBETONMENGINSTALLATIE.

Tengevolge van de vele wegprojecten, welke in verslagjaar werden uitgevoerd werd in dit jaar ruim 7000 ton meer asfaltbeton geproduceerd dan in 1938. De installatie is practisch zonder bedrijfsstoring vrijwel het geheele jaar in werking geweest. Bij een gehouden algemeene inspectie aan het einde van het jaar bleek dat de droogtrommel dermate was versleten, dat vernieuwing noodig is. Ook de zeef moet noodzakelijk worden hersteld.

*) In deze bedragen zijn ook de betonartikelen geleverd aan subsidiewerken tegen tariefsprijzen berekend.

**) Voor de bedragen in 1939 zie het 2de gedeelte van het verslagjaar.

In ondervolgenden staat zijn eenige cijfers in vergelijking met overeenkomstige bedragen in voorgaande jaren opgenomen:

Posten	1939	1938	1937	1936
Productie in tons . .	f 15617.—	f 8573.—	f 6268.—	f 4300.—
Waarde v/d grondstoffen in guldens . . .	92739.2	" 51688.—	" 38700.—	" 24944.—
Loonen en personeelskosten	**	" 6121.—	" 4520.—	" 2422.—
Rente en afschrijving .	4765	" 5298.—	" 6720.—	" 8130.—
*Voordeel wegens inbedrijfstelling . . .		" 23900.—	" 18400.—	" 15600.—
Werkelijke winst. . .	19225	" 13700.—	" 7060.—	" 4680.—

* Dit bedrag geeft weer het voordeel, dat de Gemeente ten deel is gevallen door inbedrijfstelling van de installatie (in 1936). In voorgaande jaren werd n.l. vanwege het geringe werk, het slechts voor onderhoudswerken benodigde asfaltbeton betrokken van de Boeton Mij. tegen den prijs van f 9.85 per ton.

Aangezien de productie in verslagjaar vrij groot is en de grondstoffenprijs niet is gestegen waardoor de algemeene kosten van het product per eenheid lager kunnen zijn en het hier gaat om een z.g. verrekenbedrijf, het derhalve niet in de bedoeling ligt om groote winsten te behalen, werd de eenheidsprijs in 1939 gereduceerd tot f 8.25 per ton. In 1938 en 1937 was de tonprijs respectievelijk f 9,50 en f 9,85.

Ten behoeve van het onderhoud der wegen werd in verslagjaar 3028 ton asfalmengsel aangemaakt n.l. 2273.8 ton grofasfaltbeton, 724,5 ton z.g. antislipmengsel en 29,7 ton fijn asfaltbeton (sheet), welke mengsels respectievelijk werden verrekend tegen den prijs van f 8,25, f 10,65 en f 9,30.

In September werd bij wijze van proef 18,3 ton antislip met bijmenging van rubber-poeder aangemaakt, welk mengsel op de Cannalaan en Djimertoweg werd gelegd. Een en ander geschiedde op verzoek en onder supervisie van de N.I. Wegenvereniging.

**) Voor de cijfers in 1939 wordt verwezen naar het 2de gedeelte v/h jaarverslag.

L. REINIGINGSDIENST.

L₁. Algemeen.

In verslagjaar bleef de indeeling van de stad in 8 secties gehandhaafd. De formatie van het toezicht houdend personeel bleef ook onveranderd. Het aantal Opzieners bestond bij het begin van verslagjaar uit:

3 Opzieners 1ste klasse, 3 Opzieners en 3 Onderopzieners. In de eerste helft van het jaar werd een Opziener 1ste klasse overgeplaatst naar het Inkoopkantoor, terwijl als vervanger eenige maanden later werd aangesteld een Opziener van het slachthuis.

Het aantal werklieden in 1939 bij den Reinigingsdienst tewerk gesteld was als volgt:

Tewerkstelling.	Aantal werklieden		
	1939	1938	1937
Vegen der wegen	157	154	186
Reiniging goten, riolen, leidingen en onderhoud bermen	369	361	309
Ophalen huisvuil	156	144	148
Ophalen kampongvuil	67	65	62
Transport Passervuil	33	32	26
Verwerken van vuil op de belten	60	60	56
Stallen	18	18	18
Onderhoud materieel	16	16	15
Totaal	884	850	820

L₂. Vegen der wegen.

Tot de maand Juli van verslagjaar werd zooals gebruikelijk om 6.30 u.v.m. met het vegen van de wegen aangevangen. Dit vegen in de morgenuren, juist op de tijdstippen dat kinderen naar school gaan en het personeel van Gouvernementsinstellingen en handelskantoren zich naar het werk begeeft gaf aanleiding tot klachten, omdat vooral in den drogen tijd hinder van het opwaaiende stof werd ondervonden. Om aan dit bezwaar tegemoet te komen werd een proef genomen het vegen in de midden- en beneden stad te doen beginnen om 9.30 u.v.m. Deze proef werd gedurende 4 maanden n.l. van Juli t/m October gehouden. Gebleken is dat voor

de wegen in de midden stad het schoonmaken op dit latere uur wel toelaatbaar is.

Voor de straten in de beneden stad daarentegen bleek het systeem niet gewenscht in verband met de grootere vervuiling der wegen o.a. door de veelvuldig voorkomende fysieke tractie.

Met ingang van November werd derhalve in de benedenstad wederom vanaf 6.30 uur geveegd. Door de werkzaamheden zoodanig te regelen, dat eerst de drukbereden wegen zoowel door de vegers als de gotenploegen worden gereinigd, werd verkregen dat deze wegen voor 7 uur, dus vòòr de grootste drukte, zijn schoongemaakt.

Het aantal vegers verdeeld over de verschillende secties, zoodanig het oppervlak der aangeveegde wegen is in ondervolgenden staat aangegeven.

Sectie	Aantal vegers		Oppervlakte der aangeveegde wegen in m ²	
	1939	1938	1939	1938
I	17	17	179010	179010
II	33	33	160380	160380
III	40	38	147682	138868
IV	22	22	155607	154822
V	20	17	200180	200018
VI	8	8	151681	151681
VII	11	13	269641	267444
VIII	6	6	443207	528051

L₃. Reiniging goten en riolen.

Het reinigen der goten en riolen doormiddel van speciaal voor dit doel aangestelde ploegen geschiedde op eenzelfde wijze als in de voorgaande jaren.

Enkele ploegen van de beneden stad kregen met ingang van November naast het gewone werk (reiniging der goten) tot taak om de druk bereden hoofdwegen, welke door of langs hun ressort loopen, tot 7 uur v.m. in samenwerking met de vegerploegen, aan te vegen (zie ook het vermelde onder L₂).

In den loop van verslagjaar werden ook de goten, voorkomende in de juist verbeterde kampongcomplexen Petjindilan, Kertopaten, Simolawang en Pasar Besar in onderhoud genomen. In onderstaan-

den staat zijn de lengten en de soort der leidingen, welke bij den Reinigingsdienst in geregeld onderhoud zijn, opgenomen.

	Lengte in meters		
	1939	1938	1937
Open gemetselde- en betongoten en leidingen	279178	273047	270199
Afgedekte kamponggoten duikers en riolen	151115	120094	112755

Het personeel belast met de reiniging der goten, riolen en leidingen en met het onderhoud der wegbermen is, als in onder-
volgenden staat is aangegeven, over verschillende secties verdeeld:

SECTIE	Aantal werklieden		meters goot	
	1938	1938	1939	1938
I	40	40	53118	53118
II	56	50	42843	39343
III	49	50	57558	46383
IV	32	40	39907	30172
V	48	38	62055	60589
VI	38	38	33570	33570
VII	46	49	51707	50807
VIII	60	56	89535	79159
	369	361	430293	393141

L₄. Ophalen vuilnis.

In verslagjaar werden geen noemenswaardige wijzigingen in de routes van de vuilniskarren aangebracht.

In de kampongcomplexen Tembok Doekoe en Kaliboetoe werd de Vuilnisverordening van kracht verklaard.

Het aantal werklieden werkzaam bij het ophalen en transporteren van vuilnis is in ondervolgenden staat gespecificeerd.

Door uitbreiding van de Darmobuurt moesten meerdere karren in gebruik worden gesteld, waarvoor meerder personeel noodig was.

Tewerkstelling.	1939		1938	
	Koetsiers	Koelies	Koetsiers	Koelies
Ophalen huisvuil . .	52	104	48	96
Ophalen kampongvuil .		67		65
Transport Pasarvuil .	12	21	12	20
	64	192	60	181

L₅. Belten.

Evenals in de voorgaande jaren werd het vuilnis getransporteerd naar en verwerkt op de belten te Doepak, Wonokoesoemo en Djodjoran.

In de maand November van verslagjaar werden laaggelegen perceelen, plassen en poelen in de kampongs Kedondong en Wonosarie, welke gelegen zijn aan den weg Semampir met stadsvuil opgehoogd en het vuilnis met grond afgedekt.

In 1939 werd op de belten ± 330000 m³ vuilnis verwerkt.

Ter vergelijking met voorgaande jaren zijn in ondervolgenden staat de in de laatste 4 jaren verwerkte hoeveelheid vuilnis opgenomen.

Plaats van verwerking.	Aantal m ³ gestort huis- en passervuil			
	1939	1938	1937	1936
Wonokoesoemo . . .	72478	82702	80233	83229
Djodjoran	81844	69974	63964	61758
Doepak	120493	113775	109493	87161
Kpg. Dinojo	—	6120	—	29055
Kpg. Djedong	—	—	—	5614
Karang Tembok . . .	—	—	—	16646
Kpg. Wonosarie . . .	15595	—	—	—
	290410	272571	253690	283463

In de hierboven opgegeven hoeveelheden is niet begrepen een gedeelte van de hoeveelheid vuil afkomstig van goten en riolen, welke ± 4720 m³ bedraagt. Door particuliere stalhouders werden ± 34870 m³ stalvuil naar de Gemeentelijke belten Doepak en Wonokoesoemo gebracht.

L₆. Beerputreiniging.

Het aantal naar de belt Wonokoesoemo getransporteerde volle tankwagens van $\pm 2 \text{ m}^3$ inhoud afkomstig van beerputleidingen voor particulieren en diverse Gemeentediensten is in ondervolgenden staat gespecificeerd aangegeven.

Opdrachtgever.	Aantal tankwagens in		
	1939	1938	1937
Particulieren	475	350	301
Gemeente abattoir	3215	3016	3344
Overige Gemeentediensten	33	47	27
	3723	3413	3672

L₇. Tractie en materieel.

Het materieel bij den Reinigingsdienst in gebruik is in ondervolgenden staat aangegeven.

Soort van het materieel.			
	1939	1938	1937
Vuilniskarren (gesloten)	101	95	92
Vuilniskarren (open)	5	5	5
Vuilniskarren (klein model)	—	2	2
Modderkarren (gesloten)	55	57	54
Modderkarren (open)	27	24	25
Vegerkarren	66	66	66

Soort van het materieel	1939	1938	1937
Handkarren voor het ophalen van kampongvuil . . .	26	26	25
Lorries (met houten bak voor de belten)	74	74	73
Kiplorries (voor latrinevuil)	8	8	8
Vrachtauto's (latrinevuil)	3	2	2
Aanhangwagens met pompinstallatie	2	2	3
Transportfiets	2	1	1
Aanhangwagens voor een fiets	2	2	1

Uit de staat blijkt dat in verslagjaar 6 gesloten vuilniskarren meer werden gebruikt dan in 1938. Deze karren zijn als volgt verdeeld:

1 kar in de Darmobuurt

- 2 karren voor het transporteren van goten- en vegervuil van de wijken Ketabang en Goebeng
- 1 kar werd bestemd voor het ophalen van kampongvuil uit de wijk Sidodadie, omdat was gebleken, dat de daarvoor bestemde karren te zwaar werden beladen.
- 2 vuilniskarren werden aangemaakt voor reserve, daar de bestaande reserve van drie karren niet voldoende is gebleken.

Twee gesloten modderkarren werden gesloopt, terwijl hiervoor in de plaats drie open karren werden aangemaakt.

Gedurende verslagjaar zijn 18 trekstieren gestorven of afgekeurd wegens ouderdom dan wel gebreken.

Ter aanvulling van het tekort werden 22 jonge stieren aangekocht, zoodat aan het eind van verslagjaar 158 trekstieren aanwezig waren.

L₈. Ontvangsten.

Voor het ophalen van extra vuil werd in de achtereenvolgende jaren ontvangen:

1939	f	8.685,67
1938	f	8.687,81
1937	f	5.550,21
1936	f	5.158,58
1935	f	8.158,58

Door het Passerbedrijf werd voor het transporteren van het passervuil een bedrag van f 15.000,— betaald.

Voor de verwijdering van het afval der darmwasscherij van het abattoir werd door het slachthuis vergoed f 2.000,—.

De ontvangsten voor het ledigen van beerputten van particulieren bedroeg in verslagjaar f 3.578,— tegen f 3.085,75 in 1938 en f 2.425,— in 1937.

AFDEELING 3. STADSONTWIKKELING.

ALGEMEEN.

Deze dienstafdeeling heeft gedurende het grootste gedeelte van het jaar 1939 dezelfde indeeling gehad als die van het jaar 1938, terwijl de aard der werkzaamheden niet werd gewijzigd. Vermelding verdient het feit, dat de werkzaamheden voor de straatbelasting, voor zoover betreft het technische gedeelte, in de maand Juli 1939

waren beeindigd in verband met het gereedkomen van alle straatnaamlijsten en de hernummering van alle wegen, de kampongs inbegrepen. Het daardoor vrijgekomen personeel in daggeld moest grootendeels noodzakelijkerwijs worden ontslagen of bij andere afdelingen als zoodanig tijdelijk worden aangesteld. Slechts twee daggelders, die een blijvende kern moeten vormen voor het verrichten van technische correcties van de straatbelasting, het opmaken van nieuwe straatlijsten, alsmede voor het verwijderen van oude nummerplaten, worden gehandhaafd.

Het perceels-registratiewerk geschiedt evenals de vorige jaren nog door personeel in daggeld. Voor dit werk, dat niet kan worden uitgeschakeld, werd voorgesteld vast personeel in dienst te nemen.

Belangrijke personeelsmutaties hebben in het verslagjaar niet plaats gehad. Alleen werd Ir. A. Scheffer, die tot 15 Juli 1937 de leiding had van den dienst van de afdeling Stadsontwikkeling, waaronder ressorteeren de Stadsuitbreiding, het Bouw- en Woningtoezicht, Grondhuur en andere zaken bij terugkomst van Europeesch verlof op 11 April 1939 belast met speciale werkzaamheden, terwijl op 1 September Ir. P. A. Arnold Bik de leiding werd opgedragen van den dienst van Stadsontwikkeling.

De directe leiding van de onderafdeeling Bouw- en Woningtoezicht blijft bij den Architect J. F. Valkenhoff berusten en die van de stadsontwikkeling bij den Architect J. M. Nijkamp.

De vacature van mantri bij het Bouw- en Woningtoezicht, ontstaan door het overlijden van M. Soekiro op den 16den September 1939, werd waargenomen door den daggelder Pesan, tevoren als zoodanig werkzaam bij de perceelsregistratie.

Na een binnenlandsch verlof van 5 maanden en 10 dagen heeft de schrijver R. Alie op 11 Maart 1939 zijn werkzaamheden hervat.

De Afdeling 3 bestaat uit de volgende onderdeelen:

A. *Stadsontwikkeling.*

- A1 Ontwerpen van nieuwe rooilijnen en uitbreidingsplannen
- A2 Bewaking van rooilijnen door het geven van adviezen bij uitgifte van Gouvernementsgronden met een rechtstitel.

- A3 Registreeren van diverse gegevens van den dienst in stadskarten en speciale registers.
- A4 Opname werkzaamheden en Kaarteering.
- A5 Afkoop en afstand van rechten voor rooilijnverbetering.

B. Bouw- en Woningtoezicht.

- B1 Bouwpolitie
- B2 Perceelsregistratie
- B3 Huisnummering
- B4 Huisaansluitingen
- B5 Adviezen inzake Hinderordonnantie
- B6 Voorlichting ten behoeve Luchtbescherming.

C. Grondhuur en andere zaken.

- C1 Verhuur van grond
- C2 Verhuur van los- en laadplaatsen
- C3 Straatverlichting.

A. STADSUITBREIDING.

A₁. Ontwerpen van nieuwe rooilijn- en uitbreidingsplannen.

In het verslagjaar werd voortgegaan met het ontwerpen van verschillende oude rooilijnplannen in verband met de werken tot verbetering van de wegen en afwateringstoestanden in de kampongs. Ook werden enkele geheel nieuwe plannen opgezet, welke echter nog niet ter goedkeuring konden worden voorgedragen, daar het overleg met de diverse belanghebbenden nog niet tot een accoord heeft kunnen leiden (plannen Bandaran en Bagong).

Vastgesteld werden de navolgende plannen:

- 1e. Pasar Besar en omgeving (1938 ingediend);
- 2e. Stationsplein Goebeng en omgeving
- 3e. Wijk Simokerto
- 4e. Wijk Simolawang
- 5e. Wijk Tjantian-Srengganen en Botopoetih
- 6e. Wijk Donokerto
- 7e. Wegen Kembang Djepoen en Kapasan (ged.)
- 8e. Wijk Darmo ten Westen van den Reiniersboulevard.

Voor indiening liggen gereed de plannen:

- 1e. Kalianjar Wetan-Kalisari Sajangan
- 2e. Gembong Sawah.

Deze beide plannen werden voorloopig aangehouden om ze t.z.t. aan te passen aan de intusschen door het Gouvernement bekend gestelde eischen i.v.m. de kampongverbetering (breedte tusschen de hekrooilijnen en vaststelling van gevelrooilijnen).

- 3e. Hoofdweg no. 9 t.w. Grisseescheweg-Heerenstraat-Kembang Djepoen-Kapasan en de weg Kendjeran.

In bewerking zijn de plannen:

- 1e. Bandaran (overleg is gaande met Marine en S.S. autoriteiten)
- 2e. Land Bagong (overleg met den landheer)
- 3e. Land Kepoetran, begrensd door de wegen Tamarindelaan-Passer Kembangstraat-Kedongdoro-Embong Malang-Kaliasin en Palmenlaan Zuid.
- 4e. Hoofdweg no. 1 (nieuwe verkeersweg loopende van Wonotjolo over Goenoengsari-Patemon, door het nieuwe industrieterrein naar Perak.
- 5e. Hoofdweg no. II (Wonokromo-Reinierszboulevard-Passerkembangstraat-Kedongdoro-Boeboetan-Westerbuitenweg en Perakboulevard naar Perak).

A₂. Bewaking van rooilijnen door het geven van adviezen bij uitgifte van Gouvernementsgronden met een rechtstitel.

Bij deze bewaking maakt de Gemeente gebruik van haar voorkeursrecht op gronden, welke nog niet met een rechtstitel bezwaard - en tusschen de vastgestelde rooilijnen gelegen zijn, waardoor de uitgaven blijven beperkt tot de z.g. vrijmakingskosten.

Adviezen werden uitgebracht omtrent:

	1937	1938	1939
Opstalaanvragen	6	34	6
Eigendomsaanvragen	4	41	30
Jasanaanvragen	34	42	22

A₃. *Registratie van diverse gegevens voor den dienst in stadskaarten en in speciale registers.*

Deze werkzaamheden hebben ten doel het bestaande en reeds gecompleteerde kaartmateriaal, door indraging der verleende bouwvergunningen en andere gegevens te houden in een zoodanigen toestand, dat dit, zonder hermeting op het terrein, bruikbaar blijft.

In tegenstelling met de verwachting, kon echter ook in verslagjaar, wegens gebrek aan personeel, niet die aandacht aan dit werk worden besteed als wenschelijk is. De oorzaak hiervan ligt evenals in het vorige jaar, in het feit dat de werkzaamheden voor de kampongverbetering ook in 1939 zeer omvangrijk waren.

In verslagjaar werden ingedragen:

	1938	1939
Mondelinge bouwaanvragen	443	nihil
Schriftelijke idem	1340	439

De vergoeding voor inzage van rooilijnkaarten en andere gegevens bedroeg in verslagjaar f 189,10 tegenover f 116,45 in 1938 en f 127,60 in 1937.

A₄. *Opname werkzaamheden en kaartteering.*

De vele kleinere werken t.b.v. de verschillende Gemeentediensten zoomede voor het Binnenlandsch Bestuur buiten beschouwing latend, werden in verslagjaar de navolgende, meer belangrijke werkzaamheden verricht:

1e. Uitzetten rooilijnen en
hoogtepunten.	Land Bagong.
2e. Situatie en diverse profielen.	Palmenlaan Zuid.
3e. Detailopnamen voor afkoop van gronden.	Betreft de gronden aangegeven in de staten.
4e. Uitzetten as en hoogtepunten.	Hoofdafvoerleiding afwatering N.O. Soerabaja.
5e. Situatie en hoogtepunten.	Doepak en Asemrowo t.b.v. aanleg vuilnisbelt.

Verbeterd blad

HOOFDSTUK	X. BEDRIJVEN	191
	I. Waterleiding.....	"
	II. Grondbedrijf.....	200
	§ 1. Personeel	"
	2. Grondbedrijf.....	"
	A. Eigendomsgronden.....	"
	I. Goebeng	"
	II. Ketabang	"
	III. Ngagel	201
	IV. Darmo	"
	V. Kepoetran-kidoel.....	202
	VI. Overige landerijen.....	"
	B. Beheersgronden.....	"
	C. Erfpachten	203
	III. Woningbedrijf.....	206
	§ 1. Algemeen	"
	2. Woningbezit.....	"
	3. Herstellingen en bijbou- wingen	"
	4. N.V. Volkshuisvesting.....	207
	5. Statistisch Overzicht.....	"
	VI. Passerbedrijf.....	210

Dear Sir,

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the matter of the ...

I am sorry to hear that you are not satisfied with the result of the ...

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. ...

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. ...

6e. Bepalen van de as en dwarsprofielen.	T.b.v. project Kalidami.
7e. Situatie en hoogtepunten.	Aanleg dijk Semampir.
8e. Situatie en hoogtepunten.	Plan Bandaran.
9e. Situatie en dwarsprofielen.	Embong Malang.
10e. Situatie en lengte en dwarsprofielen.	Kali Greges tot aan den boezem.
11e. Situatie.	Hoofdweg II. Herziening rooilijnen.
12e. Hoogtepunten.	Soerabaja Oost omgeving Patjarkling.
13e. Uitzetten rooilijnen en hoogtepunten.	Lombokstraat en omgeving.
14e. Situatie en hoogtepunten.	Vliegveld Darmo.
15e. Situatie en lengte en dwarsprofielen.	Hoofdweg Goenoengsari.

Kampongverbetering.

1e. Situatie- lengte en dwarsprofielen.	De kampongs.
Donokerto.
Simolawang.
Botopoetih.
Kalisari.
Gembong sawah.
Bibis.
Blaهران.
2e. Situatie.	Kedoengsroko.
Tembok Doekoeh.
Kranggan.
Tembok Gedeh.
Goebeng Koeboeran.

A₅. *Afkoop en afstand van rechten ten behoeve van rooilijnverbetering.*

Ook in verslagjaar werd dit artikel beduidend overschreden. In verband met enkele belangrijke bouwaanvragen aan Kaliasin

en de Societeitstraat moest tot algeheele of gedeeltelijke aankoop van het terrein worden overgegaan, terwijl ook een perceel, geheel gelegen tusschen de rooilijnen en waarop de eigenaar een zakelijk recht wilde vestigen, diende te worden aangekocht (schadevergoeding) daar de Gemeente, gebruik makende van haar voorkeursrecht, deze vestiging had gestuit. Ook werden vele inheemsche perceelen (v.n.l. te Soerabaja Oost) aangekocht of geruild. De waarden der bij den ruil afgegeven perceelen werden aan het grondbedrijf betaald daar deze gronden bij dezen dienst in beheer waren.

Voor de verbetering van kampong Simolawang en omgeving werden 240 perceelen ter gezamenlijke oppervlakte van 11020.5 m² afgekocht.

Ten slotte zij nog vermeld, dat in verslagjaar eveneens werden afgekocht de gronden (sawah's en tambaks) benoodigd voor de assaineeringswerken in N. O. Soerabaja ter oppervlakte van 166119 m² (sawah's) en 527883 m² (tambaks) voor een bedrag in totaal van f 26.030,62.

Een overzicht van hetgeen werd gekocht of geruild t.b.v. rooilijnverbetering geven de staten I t/m IV. Staat V geeft aan de bedragen welke in 1939 werden uitgegeven t.b.v. de rooilijnverbetering en voor andere doeleinden.

A₆. Polygoneeringswerkzaamheden.

Bij Gemeenteraadsbesluit No. 202 ddo. 28 Juni 1939 werd het sluiten van een overeenkomst met het Hoofd van het Kadaster te Batavia om voor gezamenlijke rekening te komen tot een permanent verzekerd polygoonnet in de Gemeente, goedgekeurd. Ter uitvoering van dit besluit werd medio verslagjaar, in overleg met den, speciaal voor dit werk, te Soerabaja gedetacheerden Landmeter, met de werkzaamheden begonnen.

Aan hulpconstructies, noodig voor de hoofdmeting van het polygoonnet, zoomede voor de aansluiting aan de punten van den Topografischen Dienst werden gebouwd:

5 bamboetorens hoog $\pm$ 26 m., te weten : Simo — Kaliwaron — Medokan — Siwalan en Passer Kembang.

4 bamboesignaalmasten hoog $\pm$ 20 m., te weten : Pandjangdjiwo — Rangkah — Manjarsabangan en Gendong.

3 Steigerconstructies, te weten: op den toren van het Gouverneurskantoor - om en op één der torens van de Wonokromostuw en om den schoorsteen van de SF. Ketintang.

Tevens werd begonnen met het plaatsen van detailpolygoonpunten te onderscheiden in:

- a. eenvoudige gewapend betonplaatjes lang 1 m, dik 0.30 m voorzien van een koperen centreerbout, het geheel afgewerkt gelijk met het wegdek en
- b. gewapende betonpalen, eveneens voorzien van een koperen bout, doch waarvan het bovenvlak ± 0.60 m. gelegen is beneden het wegdek. Het geheel beschermt door een gietijzeren straatpot.

Van type a werden tot ultimo verslagjaar geplaatst 518 stuks, van type b 32 stuks.

De polygoneeringswerkzaamheden hadden een vlot verloop, hetgeen voor een niet gering deel te danken is aan de goede samenwerking met het Kadaster. Van dezen Dienst werd de grootst mogelijke medewerking ondervonden.

Staat I.

RUIL T.B.V. ROOILIJNVERBETERING (Art. 135 a II).

Naam	Gemeente perc.	Geruild perceel	Acte ddo.	S. G. R. besl. ddo.	
R. Djajengminardo	Djagiran	Ploso	5- 1-39	29- 3-29	108
Vr. Saminah	Gersikan	Gersikan	3- 4-39	17- 5-39	151
M. Prawiroatmodjo	id.	id.	id.	id.	152
Pa Jasdiso	Gersikan + Ploso	id.	15- 4-39	2- 8-39	217
Sardjono	Gersikan	Ploso	id.	28- 6-39	186
R. Soegiarto	Gersikan + Ploso	Gersikan	30- 5-39	2- 8-39	218
R. Soetadi	Rangkah	Bronggalan	9- 5-39	id.	216
Prajogo	Ploso gg. I	id.	4- 7-39	2- 9-39	250
M. Ardjosoemarno	Kapas- krampoeng	Kapas- krampoeng	20- 6-39	2- 8-39	244
Sardjono	Gersikan	Ploso	18- 7-39	27- 9-39	308
Imamdasoeki	Rangkah	Gersikan	2-10-39	1-11-39	364
R. Martowardojo	Gersikan	id.	id.	id.	363
Tiran c.s.	Kar. men- djangan	id.	10-10-39	6-12-39	452
Pa Asiah	Bogen gg. II	Krampoeng	4-12-39 *)		
Ponidin	Kar. gajam	Kar. gajam	id.	*)	
Radji à Pa Markasim	Gersikan	Gersikan	id.	*)	

* Besluiten nog niet geslagen.

Staat II.

AFKOOPT VAN RECHTEN T.B.V. ROOILIJNVERBETERING
(EIGENDOMSPERC.) (Art. 135 a I).

Naam	Ligging	Acte ddo.	Besl. S. G. R. ddo.	
Alamoedi	Praban	13- 2-39		
Tjoa Sie Lian	Kaliasin	14- 1-39	28-12-38	440
Assegaf	Societeitstraat	31- 3-39	29- 3-39	111 en 112
Badjoeber	v. Deventerlaan	3- 7-39	2- 8-39	248
id.	Emb. Malang	27- 6-39	id.	247
id.	id.	id.	id.	246
Tjan Thian Nio cs.	Toendjoengan	30- 3-39	28- 6-39	185
Han Thwan Hwie	Ketabangkali	22- 4-39	23- 6-39	183
N.V. Oving	Societeitstraat	22- 2-39	29- 3-39	89
Middenst. Verng.	Kaliasin	30- 6-39	2- 8-39	249
Bouw Mij. Alketeri	Kalangan de Zoete	20- 4-39	id.	215
Kho Soei Yong	Petjindilan	12- 5-39	id.	213
fam. Vardon	Palmenlaan	13- 7-39	27- 9-39	324
N.V. Honona	Kaliasin	7- 7-39	id.	325
Oei Sioe Gie	Simolawang	21-12-39	*)	
Bahmid	Ketabang besar	2-12-39	*)	
Bouw Mij. „Han”	Kaliasin	14- 7-39	27- 9-39	322
Kwik Hong Biau	Palmenlaan	6- 4-39	28- 6-39	184
B. M. Kepoetran	id.	19- 7-39	27- 9-39	323
The Siok Tjioe cs.	Emb. Malang	24- 8-39	1-11-39	383
N.V. The Giok Nio	Kemb. Djepoen	16- 9-39	id.	382
O.J.S.	Reinierszboulevard	29- 3-39	27- 8-38	366
Baswedan	Karimata plantsoen	23-12-39	*)	
Han Bian Yong	Petjindilan	12- 5-39	2- 8-39	214
Elvader	Kaliasin	3-11-39	*)	

* Besluiten nog niet geslagen.

Staat III.

AFKOOP VAN RECHTEN T.B.V. ROOILIJNVERBETERING
(INHEEMSCH BEZITSRECHT) (Art. 135 a I).

Naam	Ligging	Datum acte	S. G. R. besl. ddo.	
Kardjiman	Gersikan	13- 1-39	29- 3-39	99
Notoroestan	Kar. mendjangan	23- 1-39	3- 5-39	127
Toeminah cs.	Peipingstraat	3- 2-39	28- 6-39	180
H. Mansoer	Kar. mendjangan	11- 2-39	29- 3-39	101
Salam	id.	id.	id.	102
Pa Nie	id.	13- 2-39	id.	103
Pa Manap	id.	11- 2-39	id.	100
Notoroestan	id.	17- 2-39	3- 5-39	126
Notodjaman	Krampoeng	22- 2-39	id.	128
M. Darmosentono	Tembok	24- 2-39	id.	129
Tawi cs.	Kar. mendjangan	28- 2-39	id.	133
Pa Tawi à Pario	id.	id.	id.	132
Pa Selimin	id.	id.	id.	130
Tawi à Pa Bakin	id.	1- 3-39	id.	134
Nelly Lagewaard	id.	4- 3-39	id.	135
Akoep à Pa Pii	id.	8- 3-39	id.	125
Rojal à Asma	id.	10- 3-39	id.	131
H. Mansoer	id.	16- 3-39	17- 5-39	159
M. Wirjoatmodjo	id.	18- 3-39	id.	155
Boenawi	id.	id.	id.	156
Rahardjo	id.	21- 3-39	id.	157
Pa Keling	id.	3- 4-39	id.	160
Sabar à Pa Sidik	id.	id.	id.	162
B. Soekoer à Siti	id.	id.	id.	161
Oesman	Ploso	id.	id.	158
Akoep à Pa Pie	Kar. mendjangan	28- 4-39	28- 6-39	182
Pa Djais à Sleman	id.	id.	id.	181
Vr. Darsi	id.	12- 6-39	2- 8-39	240
H. Mansoer	id.	id.	id.	239
Bok Sapero	Kendjeranstraat	24- 6-39	id.	243
Pa Achmad	Kar. mendjangan	17- 7-39	27- 9-39	321
Sardjono	Ploso	23- 8-39	1-11-39	372
Soemo	Kar. mendjangan	28- 8-39	id.	380
Soekidjan	id.	id.	id.	381

Naam	Ligging	Datum acte	S. G. R. besl. ddo.	
Prajitno	Tambak Doekoeh	28-8-39	1-11-39	368
Soedirman	id.	id.	id.	366
P. Piin	id.	id.	id.	367
R. Soejono	Bronggalan	5- 9-39	27-12-39	640
Sapelan	Tambak Doekoeh	8- 9-39	1-11-39	365
Soep	Ploso Gede	2-10-39	id.	362
Paiman	id.	id.	id.	361
Soeto	id.	id.	id.	360
Sardjono	Djagiran	18- 6-39	27- 9-39	308
Tiran	Gersikan	10-10-39	6-12-39	452
Kertodiwirjo	Tambak Doekoeh	id.	id.	450
Dermosoekarto	Kar. mendjangan	16-10-39	id.	449
Nitiredjo	id.	id.	id.	448
Darno à Darmo-wijoto	id.	11-11-39	*)	
Rojal à Asma	id.	id.	*)	
Vr. Djagimah	Grogol gang 4	28-12-39	*)	

B. BOUW- EN WONINGTOEZICHT.

B₁. Bouwpolitie.

Door afwezigheid van den Chef Stadsontwikkeling werd het controlewerk van dit onderdeel gedurende het grootste gedeelte van het verslagjaar uitgeoefend door een Architect, drie Opzichters, een Adspirant opzichter en elf mantri's, hetgeen een onderbezetting van de formatie beteekent. De vacature van Hoofdopzichter werd eerst in Januari 1940 vervuld.

OVERZICHT VAN BOUWVERGUNNINGEN.

Jaar	Gezegelde aanvragen.			Mondelinge aanvragen.			Rooigel-den in F.	Opmer-kingen.
	Inge-diend	Afge-wezen in %	Inge-trokken in %	Inge-diend	Afge-wezen in %	Inge-trokken in %		
1935	1117	2.6	1.5	1272	14.8	0.8	12781.30	
1936	1181	2.1	1.1	1325	16.8	0.7	15987.10	
1937	1222	2.5	1.5	1188	16.-	0.6	16094.30	
1938	1291	1.9	1.9	1106	20.-	0.6	19643.70	
1939	1251	3.1	1.5	1229	31.-	1.2	29740.90	

* Besluiten nog niet geslagen.

In vergelijking met voorgaande jaren valt op te merken het hooge bedrag aan rooigelden in het verslagjaar geheven, vooral indien in aanmerking wordt genomen, dat dit de hoogste opbrengst is gedurende het tijdvak sinds 1931. Deze hooge opbrengst is een gevolg van de zeer sterke opleving in den huizenbouw, vermeld in de overzichtsstaat van het aantal in 1939 tot stand gekomen bouwobjecten.

OVERZICHT VAN BOUWWERKEN.

	Cate- gorie	Indeeling van bouwobjec- ten waarvoor vergun- ning werd verleend	1335	1936	1937	1938	1939	Over- heids- werken 1939	Totaal 1939
Gezegel- de ver- gunning	A	Normale steenen woningen.	95	59	32	93	157	3	160
	B	Kleinere steenen wo- ningen en die in het belang van de Volks- huisvesting.	43	8	65	199	238	54	292
	C	Woningen van semie permanenten aard en houten woningen met een meerdere waarde dan f 250,—.	273	361	297	220	272	38	310
	D	Gebouwen niet ter bewoning bestemd.	64	114	58	88	113	25	138
	E	Kiosken, depots, wa- rongs, enz.	15	8	11	6	4	1	5
	F	Ver- en bijbouwingen	679	644	739	775	642	2	644
	G	Diversen, zooals wa- terputten, ringmuren, enz.	73	72	57	47	32	1	33
	H	Sloopingën.	20	6	13	20	26	23	49
Mondelinge vergunning	M	Nieuwbouw	266	335	240	155	168	—	168
	N	Ver- en bijbouw	565	473	438	402	693	—	693

In het belang van een goed overzicht zijn de in het verslagjaar tot stand gekomen bouwobjecten ten behoeve van de burgerlijke- en militaire Overheid in een afzonderlijke kolom vermeld.

Bovenstaande staat toont aan, dat over alle categorien een sterke stijging waar te nemen was van het aantal objecten, hetgeen

een aanwijzing is van de groote activiteit in de bouwwereld als gevolg van het groot tekort aan woningen.

Ten behoeve van de in het jaar 1939 verleende bouwvergunningen werden de volgende dispensaties verleend van diverse bepalingen der Bouwverordening:

van artikel 6 lid 1 en 2	(overschrijding hek- en gevelrooilijn)	) 1 maal
„ „ 6 „ 1	(overschrijding gevelrooilijn)	5 „
„ „ 4 „ 1	(bouwen niet aan een weg)	1 „
„ „ 20 „ 4 sub c	(niet voldoen aan redelijke architectonische eischen)	) 1 „
„ „ 22 „ 1 en 2	(Overschrijding max. bebouwd oppervlak en frontbreedte)	) 4 „
„ „ 22 „ 1	(Overschrijding max. bebouwd oppervlak)	) 4 „
„ „ 22 „ 2	(Overschrijding max. frontbreedte)	) 5 „

of totaal 21 gevallen, tegenover 43 in 1938, 43 in 1937, 36 in 1936 en 25 in 1935.

In het verslagjaar werd vergunning verleend voor de onder volgende meer belangrijke bouwwerken:

- een bioscoopgebouw (City theater) aan den weg Toendjoengan, hetwelk echter op den 24sten Augustus 1939 en wel kort na de voltooiing geheel door brand werd verwoest;
- een bioscoopgebouw (Rex theater) annex winkellokalen op het perceel Kaliasin hoek Julianaboulevard;
- een geheel nieuw frontgebouw voor de Koninklijke Paketvaartmaatschappij aan de Aloon-Aloonstraat;
- het nieuwe permanente expositiegebouw op het jaarmarkt-terrein;
- het gebouw van de Middenstandsvereëning aan den weg Kaliasin;
- een kantoorgebouw met verdieping aan de Sociëteitstraat hoek Gatottan;
- een frontgebouw voor een nieuw hotel annex winkelpanden aan den weg Kaliasin;

een nieuw vleugelgebouw met verdieping voor de Bataafsche Petroleum Maatschappij aan de Societeitstraat;
 een kantoorgebouw met verdieping voor de N. V. Levensverzekeringmaatschappij der Nederlanden van 1845 aan de Societeitstraat hoek Paradeplein;
 de nieuwe uitbreiding van het kantoorgebouw van de Droogdokmaatschappij aan den Tandjongperakweg;
 Voor rekening van den Lande werden in het jaar 1939 gebouwd dan wel aangevangen:

de nieuwe Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting (voortzetting van het werk) te Karangmendjangan;
 de nieuwe Regentswoning aan Gentengkalie;
 het nieuwe kantoorgebouw voor de Opium- en Zoutregie aan den weg Boeboetan;

het tijdelijk filiaal van de H.B.S. aan de Djambistraat;
 een polikliniek met verplegerswoning aan het van Goorplein (Tandjong Perak);
 een Europeesche Lagere school aan den Moendoeweg;
 een nieuwe politiekazerne aan de Nieuwe Kerkstraat (Boeboetan);

een vliegtuighangar op het nieuwe vliegveld te Tandjongperak; benevens de uitbreiding van de Kazerne van het 3de Bataljon Infanterie te Goenoengsarie en den bouw van totaal 54 woningen voor Europeesche korporaals en Inheemsche Marine-schepelingen op het Haventerrein.

De bemoeienis van het Bouwtoezicht met de vanwege het Land op te richten gebouwen beperkt zich tot het geven van advies aan den Burgemeester inzake de ligging ten opzichte van ontworpen wegen en rooilijnen en van den hygiënischen toestand.

OPGAVE VAN PROCESSEN VERBAAL.

Betreffende	1935	1936	1937	1938	1939
Onhygiënische toestand	27	41	53	70	82
Bouwwalligheid	18	21	21	26	41
Bouwen zonder vergunning	163	194	122	119	144

Deze staat wijst over de heele linie een belangrijke stijging aan, welke het resultaat is van een meer systematische contrôle door het Bouwtoezicht, ofschoon erkend moet worden dat door gebrek aan personeel niet alle clandestiene bouw kan worden opgespoord. Het zijn in de meeste gevallen betrekkelijk onbelangrijke van tijdelijk materiaal opgezette opstallen, welke veelal door onbekendheid met de bouwvoorschriften worden gebouwd en gemakkelijk kunnen worden opgeruimd voor zoover ze ontdekt worden.

Processen verbaal worden slechts opgemaakt wanneer binnen den gestelden termijn niet voldaan wordt aan den eisch van den Rooimeester om alsnog een bouwaanvraag in te dienen dan wel, indien het gebouwde niet in overeenstemming is te brengen met de bepalingen van de verordening, een en ander af te breken.

In het verslagjaar deden zich twee ongevallen voor, het eerste betrof een tengevolge van groote windkracht omgeworpen gevelwand van een door den Dienst van het Bouwtoezicht tevoren bouwvallig verklaarde goedang van semipermanente constructie op het Haventerrein en het andere was het instorten van een twee meter hoogen steenen zijgevelwand van een in aanbouw zijnde woning in Kapassarie gang 5. Ondeskundig werk was de oorzaak. Bij het tweede ongeval heeft een persoon lichte kwetsuren opgelopen.

B₂. Perceelsregistratie.

Het registreeren van de dienstgegevens in het kaartsysteem werd voortgezet en het inbrengen van gegevens van voorgaande jaren is thans gevorderd tot 1926.

Het terugzoeken van de gegevens eischt als gevolg van de vaak summiere aanduiding op de stukken en het ontbreken van een huisnummer, hoe langer hoe meer recherche werk. Er zal echter getracht worden om alle beschikbare gegevens te verzamelen teneinde een overzichtelijk en bruikbaar archief te verkrijgen. Bij Gemeenteraadsbesluiten werden diverse straten benoemd, waarvan het aantal, in vergelijking met vorige jaren, hieronder staat vermeld.

Jaar	1935	1936	1937	1938	1939
Aantal benoemde straten	—	24	201	14	186

Van 18 straten moesten de namen worden herzien of gewijzigd.

B₃. Huisnummering.

In het jaar 1939 werd aangevangen met het verwijderen van de perceelen van de door de hernummering vervallen nummerplaten. In totaal werden reeds $\pm$ 21000 oude nummerplaten verwijderd, terwijl van vele perceelen de nieuwe platen, welke van ondeugdelijke materialen bleken te zijn en daarom door den leverancier gratis werden verstrekt, moesten worden vervangen.

Hieronder volgt een overzicht van de in de laatste vijf jaren verkochte nummerplaten bestemd voor nieuw gebouwde objecten alsmede die, welke in verband met de hernummering gratis van Gemeentewege worden verstrekt en aangebracht.

Jaar		1935	1936	1937	1938	1939
Bestemd voor	Nieuw gebouwde objecten	706	852	516	280	654
	Hernummering	—	—	26055	9000	38057
	Vervanging	—	—	—	—	9544

B₄. Huisaansluitingen.

Van Gemeentewege en op kosten van de perceelseigenaren werden in de verbeterde kampongs gedurende het verslagjaar 578 aansluitingen op de Gemeentegoten tot stand gebracht.

Deze aansluitingen worden bij de bevolking van dichte wooncomplexen gepropageerd teneinde den afvoer van regen- en afvalwater te verzekeren.

Het aantal boorprivaten in verslagjaar door de Gemeente en op kosten van aanvragers aangebracht bedroeg 81, meerendeel in de kampongs Kaliboetoh, Sidodadi Koelon en Tembok lor.

Hieromtrent volgt een overzicht van het aantal huisaansluitingen en boorprivaten in de laatste vijf jaren:

Jaar		1935	1936	1937	1938	1939
Aantal huisaansluitingen		239	236	228	495	578
Aantal boorprivaten		—	—	53	—	81

B₅. Adviezen inzake Hinderordonnantie.

Deze adviezen, welke worden uitgebracht in verband met aanvragen om vergunning tot het houden van hotels, restaurants, stalhouderijen en melkerijen, betreffen hoofdzakelijk de technische en hygiënische aangelegenheden.

Het systematisch doorvoeren van verbeteringen aan stalhouderijen en melkerijen, waarbij speciale aandacht wordt geschonken aan de in de verboden zône gelegen inrichtingen heeft als resultaat, dat de hygiënische toestand daarvan over het algemeen redelijk is te noemen vooral van de melkerijen.

De ondervolgende staat geeft een overzicht van het aantal van de door het Bouwtoezicht uitgebrachte adviezen in de periode van de laatste vijf jaren.

Jaar	1935	1936	1937	1938	1939
Aantal adviezen	148	108	95	73	

B₆. Voorlichting ten behoeve van Luchtbescherming.

Met financiële bijdrage van de Overheid werden in het jaar 1939 begonnen dan wel voltooid openbare gas- en schervrije schuilvertrekken onder het nieuw opgerichte gebouw van de Middenstandsvereniging aan Kaliasin, (2 kelders elk voor 75 man) te Pasar Toeri in de goedang van de Luchtbescherming (2 kelders elk van 50 man), aan het Comedieplein onder het gebouw van de H.V.A. (1 kelder voor $\pm$ 80 man), onder de Javasche Bank (1 kelder voor $\pm$ 70 man). Ook onder het in aanbouw zijnde vleugelgebouw op het perceel van de B.P.M. aan de Societeitstraat zal de kelder over de geheele oppervlakte worden bestemd voor gas- en schervrije schuilplaats voor het personeel van genoemde maatschappij en uit eigen middelen worden bekostigd.

Met de N.V. „Levensverzekering Maatschappij de Nederlanden van 1845” worden thans nog onderhandelingen gevoerd over het ter beschikking stellen van een geschikte ruimte ten behoeve van een openbare gas- en schervrije ruimte in het thans in aanbouw zijnde kantoorgebouw aan de Societeitstraat, waarbij financiële bijdrage van het Land werd toegezegd.

Wat betreft de particuliere woningen is evenals in 1938 het resultaat van de door het personeel van het Bouwtoezicht gevoerde propaganda voor het inrichten van schuilvertrekken, vanwege de zeer geringe belangstelling van het publiek, zeer matig geweest.

In de enkele gevallen, dat de eigenaar van een nieuw te bouwen woning kon worden overtuigd van het groote voordeel van een schuilvertrek, bestaat deze voorziening slechts uit het reserveeren van een vertrek — meestal is dit de toiletruimte of de keuken — hetwelk in tijd van nood slechts door het aanbrengen van een gasdichte deur en een luik in een geschikte schuilplaats kan worden getransformeerd.

C. GRONDHUUR EN ANDERE ZAKEN.

C₁. Verhuur van grond.

Dit betreft grondbewaking ingevolge de verordening op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, straten, pleinen, parken en andere bij de Gemeente in beheer zijnde gronden in de Gemeente. Wegens onwettige occupatie en nadat geen gevolg werd gegeven aan de aanmaning tot het indienen van een verzoek tot inhuur moest in 34 gevallen proces verbaal worden opgemaakt, waarvan 14 betrekking hadden op het onwettig occupeeren van een autostandplaats aan de Werfstraat.

De opbrengst van deze verhuren in het verslagjaar, en ter vergelijking tevens van die in de voorgaande 4 jaren, staan vermeld in den volgende staat.

Jaar	Aantal nieuwe verhuurbesluiten	Processen verbaal	Inkomsten
1935	266	15	f 44000.—
1936	171	10	" 52328.88
1937	208	8	" 52058.47
1938	397	20	" 55344.42
1939	351	34	" 52232.50

C₂. Verhuur van los- en laadplaatsen.

Hoofdzakelijk als gevolg van de groote bouwactiviteit met als gevolg daarvan groote aanvoeren van bouwmaterialen langs

de groote waterwegen in de stad zijn de inkomsten uit de los- en laadplaatsen gestegen tot f 7.188,45, een opbrengst, welke vergeleken met de voorgaande jaren zeer hoog is te noemen. Slechts in 4 gevallen moest correctief worden opgetreden door het opmaken van proces verbaal terzake van onwettig gebruik van los- en laadplaatsen.

LOS- EN LAADPLAATSSEN.

Jaar	Inkomsten	Aantal Processen verbaal	Bemerkingen
1935	f 6230.—	1	
1936	" 5172.30	13	
1937	" 4474.30	2	
1938	" 5879.90	6	
1939	" 7188.45	4	

C₃. Straatbelasting.

Tot de bijzondere werkzaamheden behooren die ten behoeve van de Straatbelasting en wel in den vorm van opnames ter completeering van de lijst van de voor de straatbelasting in aanmerking komende wegen, alsmede het uitvoeren van correcties van technische gegevens voor den aanslag en voor de behandeling van bezwaarschriften inzake deze belasting.

Een overzicht van deze bijzondere werkzaamheden, uitgevoerd door daggelders en bekostigd uit de ter beschikking gestelde bedragen voor werkverschaffing volgt hieronder.

Jaar	Opgenomen aantal maten	Aantal behandelde bezwaarschriften	Uitgebrachte adviezen
1936	—	—	—
1937	80	197	—
1938	54	537	51
1939	160	14	29

Staat IV.

**AFKOOP VAN RECHTEN KARANGMENDJANGAN T. B. V.
ROOILIJNVERBETERING.**

Naam	Datum acte	S.G.R. besl. ddo.	
S. T. Soedarmodjo	19-6-39	2-8-39	241
M. Roesman	23-6-39	id.	242
Prawioredjo	28-8-39		
Vr. Riasin cs.	4-9-39		
Vr. Jamjoenah	5-9-39		

Staat V.

AFKOOP VAN RECHTEN IN DE JAREN:

ten behoeve van:	1937	1938	1939
Rooilijnverbetering . . .	19.773,60	41.319,01	46.148,03
Kampongverbetering . .		35.624,50	24.493,12
Assaineering			26.030,62

II. PLAATSELIJKE GEZONDHEIDSDIENST.

Personeelsformatie.

- 1 Hoofd van den Plaatselijken Gezondheidsdienst.
- 4 Indisch Artsen.
 - 1 Controleur voor de Volksgezondheid.
 - 1 Administrateur 3e klasse bij den dienst der Volksgezondheid.
- 2 1e klerken.
 - 1 klerk.
 - 1 klerk-daggelder.
- 2 schrijvers 1e klasse.
 - 1 schrijver.
 - 1 hoofddesinfecteur.
- 6 autobestuurders.
- 3 ziekenoppassers(-eressen).
- 9 ziekendragers (waarvan 1 dd. bureau-oppasser).
- 3 mantri's Hygiënische Contrôle (w.o. 2 mantri's malaria).

- 9 mantri-verplegers.
- 6 mantri-verpleegsters.
- 1 beheerster Melkkeuken.
- 1 assistent-beheerster Melkkeuken.
- 1 baboe idem.
- 1 koelie idem.
- 1 assistent muskietenvanger (d.d. bureau-oppasser).
- 1 telefoonmandoer.

In de formatie werden niet opgenomen:

1. één Gouv. Ind. Arts door het Hoofd D.V.G. ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Oost-Java om onder supervisie van het Hoofd P.G.D. belast te worden met de geneeskundige behandeling van de Stadspolitie en 's Lands Gevangenis en Huis van Bewaring.
2. twee kandidaten hygiëne-mantri's sinds 1 Januari 1939 in opleiding te Poerwokerto en medio 1940 te Soerabaja terugverwacht.

Tengevolge van de personeelsuitbreiding, die uit bovenstaande opgave blijkt, is het mogelijk geweest de werkzaamheden beduidend uit te breiden en te ordenen, terwijl de vervanging bij ontstentenis, die te voren vaak met moeilijkheden gepaard ging thans zonder stoornis intern kan worden geregeld.

In de eerste plaats werd het Gemeentelijk areaal in 4 quadranten verdeeld, voor elk waarvan één geneeskundige werd aangewezen met de verplichting om in zijn eigen sector te wonen, waardoor een beperking van transport en snellere hulpverlening bereikt wordt.

In overweging is voor deze geneeskundigen dienstwoningen te bouwen en hen officieele middagspreekuren ten behoeve van de rechthebbenden, die moeilijk de ochtendpolikliniek kunnen bezoeken, te doen houden.

Vervolgens kon voor de verschillende andere werkzaamheden een geschikter taakverdeling worden ingesteld, die de uitvoering ten goede komt.

Taak.

Voor een goed overzicht der werkzaamheden wordt de verdeling zooals in vorig verslag aangegeven, overgenomen.

- a. uitvoering centrale hygiënische voorschriften.
- b. uitvoering van en toezicht op Gemeentelijke hygiënische voorschriften.
- c. behandeling rechthebbende Landsdienaren en on- en minvermogenden.
- d. Eerste Hulp dienst, zieken- en lijcentransport.
- e. schoolartsendienst.
- f. zuigelingenverzorging annex melkkeuken.
- g. geneeskundige verzorging 's Landsgevangenis.
- h. geneeskundige verzorging Stadspolitie.

ad a. Doodschouw.

In 1939 werden 8364 lijkschouwingen verricht, waarvan 6671 door dzz. Dienst of gemiddeld 18 per dag.

De uitvoering door 2 mantri-verplegers onder toezicht van een Indisch Arts verliep zonder eenige moeilijkheden.

In onderstaand staatje wordt naast de bevolkingssterkte en mortaliteit ook de zuigelingenstatistiek gegeven.

Landaard	Aantal inwoners	Sterfte		Zuigelingenstatistiek		
		Aantal	%	Aantal geboorten	Sterfte	
					Aantal	% v/d geboorte
Inheemschen	298403	7306	24.5	6269	1888	30 -
Chineezzen	43779	702	16.-	1556	183	11.8
Vreemde Oosterlingen . .	5850	104	17.8	112	29	25.9
Europeanen	30687	252	8.2	853	27	3.2
TOTALEN	378719	8364	22.1	8790	2127	24.2

Uit deze gegevens blijkt, dat in de groep Inheemschen de sterfte de geboorte belangrijk overtrof; bij de beoordeeling dezer op het oog zonderlinge verhouding is in aanmerking te nemen het bekende feit, dat een zeer groot aantal der overledenen afkomstig is van buiten de Gemeente, die zich voor geneeskundige behandeling en verpleging tijdelijk hier ophielden, terwijl nog steeds talrijke Inheemsche vrouwen vooral van de randkampongs zich voor de bevalling naar buiten de Gemeente begeven.

De hoogste mortaliteitscijfers leverden de onderdistricten Wonokromo en Soekolilo.

Epidemie-Ordonnantie.

Onderstaande staat geeft een overzicht van de gerapporteerde gevallen der belangrijkste endemische ziekten.

	Inheem- schen		Chineez		Vr. Ooster- lingen		Euro- peanen		TOTAAL	
	Aantal gevallen	Sterfte %	Aantal gevallen	Sterfte %	Aantal gevallen	Sterfte %	Aantal gevallen	Sterfte %	Aantal gevallen	Sterfte %
Typhus en Paratyphus A	260	21.2	109	16.5	9	22.2	77	9.1	455	18.2
Diphtherie	26	19.2	22	13.6	0	—	78	2.6	126	7.9

De diphtherie bleef op hetzelfde peil als in 1938; de typhus-morbiditeit echter vertoonde een zeer belangrijke daling van 649 tot 455 gerapporteerde gevallen.

Ongetwijfeld heeft hiertoe bijgedragen de vaccinatie waaraan zich velen tegenwoordig onderwerpen, waarvan m.n. genoemd wordt het corps Stadspolitie met gezinnen; terwijl aan het thans gesanctioneerde toezicht op de bereiding van ijspraeparaten wellicht ook een aandeel in dit succes mag worden toegekend.

Toezicht Mineraalwaterfabrieken.

De 13 aanwezige fabrieken leverden over het algemeen een behoorlijk product beantwoordende aan de officieele eischen.

Toezicht Zwembaden.

Ook dit toezicht leverde bevredigende resultaten. Slechts tegen het einde van verslagjaar werden moeilijkheden ondervonden tengevolge van gebrek aan chloor en chloorpraeparaten.

Het is echter te verwachten, dat deze bezwaren door een geschikte regeling van den import en distributie van bedoelde chemicaliën, weldra uit den weg geruimd zullen worden.

Verloskundige hulp aan Lands-rechthebbenden en behoeftigen.

Het aantal gedeclareerde verlossingen bedroeg 937 tegenover 765 in 1938 en 576 in 1937, zoodat deze werkzaamheid een regelmatig accres vertoont.

Door opvoering van den betrekkelijken post van f 5.253,— tot f 6.360,— kon aan de vroedvrouwen dit jaar nog een bevredigend honorarium worden uitgekeerd.

Werkzaamheden voortvloeiende uit de Gevaarlijke Geneesmiddelen Ordonnantie.

In verslagjaar werden door den Assistent-Resident van Soerabaja 79 licentie's verleend voor Kleinhandel in medicamenten, waarvan 5 aan drogisterijen.

De voor dzz. Dienst uit deze werkzaamheden, ondergebracht onder de Afdeeling Hygiënische Contrôle, voortvloeiende arbeid omvatte behalve de adviezen voor vergunningen, een uitgebreide contrôle op overtredingen.

Een en ander kon onder leiding van den met deze Afdeeling belasten geneeskundige behoorlijk geschieden, hoewel de personeelsformatie op deze nieuwe door den D.V.G. aan dzz. Dienst opgedragen taak feitelijk niet is ingesteld.

ad b. kan worden vermeld dat de werkzaamheden zonder stoornis verliepen.

aa c. Zooals reeds hierboven werd vermeld, kon door vermeerdering van het medisch personeel een werkwijze worden ingevoerd, waardoor zoowel de poliklinieken als de huisbehandeling beter konden worden verzorgd.

Door het ter beschikking stellen door den Departement Van Gezondheid van een afzonderlijken geneeskundige voor de Stadspolitie en 's Landsgevangenis kon ook aan deze objecten de aandacht worden besteed, die zij behoeven.

De cijfers der plaatselijke poliklinieken worden hieronder gegeven:

P.G.D. poliklinieken	78597	consulten
Havenpolikliniek	31653	„
C.B.Z. poliklinieken	239492	„
Particuliere gesubs. poliklinieken	221529	„
	571271 consulten	

De Overheidspoliklinieken vertoonden een accres van meer dan 10%, de particuliere poliklinieken bleven ongeveer op hetzelfde peil.

De Plaatselijke Gezondheidsdienst presteerde een toename van rond 16% tegenover 1938 (67607 consulten). De opbrengst bonverkoop steeg proportioneel en noteerde een totaal van f 5.490,84 tegenover f 4.635,14 in 1938 neerkomende op circa 7 cent per consult.

Het gemiddelde polikliniekbezoek per dag liep op tot circa 265.

ad d. Eerste Hulp- en Transportdienst.

Het transportmaterieel kreeg een aanwinst door aanschaffing van een nieuwe bestelauto.

Door de uitbreiding van het verplegend personeel kon in het 2e halfjaar van verslagperiode zorg gedragen worden, dat bij Eerste-Hulp-aanvragen steeds een verpleger met de auto medereed.

De wijze, waarop aanvragen voor Eerste Hulp, zieken- en lijkenvervoer behoort te geschieden werd mede beter geregeld, zoodat deze taak op bevredigende wijze kon worden uitgevoerd.

De ziekenauto maakten 2526 ritten en vervoerde 2858 personen.

Het aantal door de lijkenauto vervoerde lijken bedroeg 1186 in 622 ritten.

De bestel- en desinfectieauto legde 4685 trajecten af.

De totaal opbrengst van het vervoer bedroeg f 4.972,84.

In den loop van verslagjaar verscheen het herziene tarief.

ad e. Schoolartsendienst.

Deze breidde zich in den loop van verslagjaar zeer belangrijk uit.

Met deze taak zijn thans belast 2 geneeskundigen, elk gedurende 2 uren per dag, 5 verpleegsters en 2 verplegers.

Het aantal bezochte scholen steeg tot 83 met in totaal circa 15000 leerlingen.

Ook konden de werkzaamheden geïntensiveerd worden en kon speciale aandacht worden besteed aan belangrijke ziekten.

ad f. Zuigelingen- en Melkkeuken.

Door de 6 Consultatie-Bureaux voor zuigelingen, waarvan 5 uitgaande van particuliere instellingen, 1 van dzz. Dienst, werden 2508 zuigelingen behandeld met 13620 consulten en 9665 huisbezoeken.

Het melkkeukenbedrijf verliep zonder stoornis; er werden 158718 fleschjes afgeleverd. De ontvangen vergoeding bedroeg in totaal f 2.149,96 = 1,4 cent per flesch.

ad g. Geneeskundige verzorging 's Landsgevangenis en Stadspolitie.

Hiervoor moge verwezen worden naar het hierboven reeds ter zake medegedeelde.

Ten slotte moge nog worden medegedeeld, dat dzz. Dienst ten behoeve van de Tuberculosebestrijding in verslagjaar een aanvang maakte met een systematische enquête onder het lager personeel van de plaatselijke Overheidsdiensten, zooals te voren reeds plaats vond voor de Stadspolitie. Afgewerkt werden de Telefoondienst, de Postspaarbank en de Gemeentelijke Waterleiding, terwijl aan het eind van verslagjaar nog gaande was het onderzoek van het personeel van Post- en Telegraafkantoren en enkele Gemeentelijke Afdeelingen. Alle van tuberculose verdachte personen werden voor nader onderzoek naar het Consultatie-Bureau van de S.C.V.T. verwezen. Op deze wijze wordt geleidelijk een saneering van het personeel der betreffende Diensten bereikt, terwijl aan de ziek bevonden individuen de noodige aandacht kan worden besteed.

III. VETERINAIR - HYGIENISCHE DIENST.

Personeel :

Aan het einde van het dienstjaar bestond het personeel van den Veterinair Dienst uit:

- 1 Hoofd Veterinair Dienst.
- 1 Gemeente Indisch Veearts.
- 1 Onder-opziener (slachthuis).
- 1 Onder-opziener Veterinair Dienst.
- 2 Hoofd Mantri-keurmeesters.
- 3 Mantri-keurmeesters 1e klasse.
- 2 Mantri-keurmeesters 3e „
- 2 Leerling mantri-keurmeesters.
- 2 Mantri-laborant.
- 2 Mantri's Veterinair Dienst.
- 1 Kassier.
- 1 Oppasser.
- 1 Klerk.

De Opziener J. J. Treffers werd bij Besluit van 26 Mei 1939 No. 688/B.W. van het slachthuis overgeplaatst naar den Reinigingsdienst.

Met de functie van opzichter slachthuis werd belast de Onderopziener J. H. de Boer, van de Veterinaire Controle, die in verband hiermede den dienstwoning van het slachthuis betrok.

In de vacature de Boer werd voorzien door overplaatsing van den Leerling Opziener bij de Waterleiding S. O. Bachet (vide schrijven van den Burgemeester ddo. 14 Juli 1939 No. 0401/135) naar den Veterinair Dienst.

Op 12 October 1939 overleed de oudste mantri bij de Veterinaire Controle R. B. Tjokroasmoro. Met Tjokroasmoro, die ruim 29 jaren dienst had, verliest de Veterinaire Dienst een trouw en toegewijd ambtenaar.

De mantri Notoardjo, die gedurende eenige jaren de functie van portier van het slachthuis had waargenomen, werd weer teruggeplaatst bij de Veterinaire Controle, terwijl bij Besluit van 19 December 1939 No. 1719/B.W. Mohamad Dachlan, Oppasser dag-gelder bij het Arbeidsbureau aangesteld werd tot mantri Veterinair Dienst.

Het personeel van den dienst was hiermede aan het einde van verslagjaar wederom compleet.

Aan den Opziener S. O. Bachet en den mantri Notoardjo werd een motortransporttoelage toegekend.

Slachthuis :

Groote veranderingen werden niet aangebracht.

Het geheele ijzerwerk van de slachthallen werd opnieuw geschilderd.

Met de vernieuwing van de vloer in de runderslachthal werd een aanvang gemaakt. Gebruikt worden tegels, geleverd door de fabriek de Meteor te Nijmegen, speciaal bestemd voor slachthuizen en tegenwoordig in Holland veel gebruikt.

Voorbereidingen werden getroffen voor den bouw van een Korioven op het terrein van het slachthuis ter vervanging van de nog in gebruik zijnde kadaververwerkingsinstallatie.

Over het algemeen was dit jaar het aantal slachtingen alleszins bevredigend.

Geslacht werden:

58.466 runderen tegen 51.982 runderen in 1938 en 54.751 runderen in 1937.

Er viel dus een belangrijke vermeerdering (6.484 stuks) van de runderslacht te constateeren.

Als belangrijkste factor, welke voor deze vermeerdering aansprakelijk zijn kunnen worden genoemd:

de uitbreiding van het aantal inwoners (vooral door Marine en Leger als goede vleeschconsumenten) en de verbetering van de huidenprijzen, welke al naar de kwaliteit van de huiden opliepen van:

Voor 1e kwaliteit van f 75,— (begin Januari) tot f 112,—
eind December per 100 Kg.
Voor 2e kwaliteit van f 65,— (begin Januari) tot f 99,50
eind December per 100 Kg.
Voor 3e kwaliteit van f 55,— (begin Januari) tot f 84,50
eind December per 100 Kg.

Niettegenstaande deze verbetering van den prijs bleef deze toch nog belangrijk beneden die van 1937.

De varkensslacht bleef op hetzelfde niveau.

Geslacht werden 18.626 varkens, tegen 18.948 in 1938 en 16.629 in 1937.

In den loop van verslagjaar werd een apart tarief vastgesteld voor speenvarkens, nl. à f 0,50 per stuk. Het gevolg hiervan was, dat veel meer speenvarkens werden geslacht dan verleden jaar.

Reeds in het verslag over het jaar 1938 kon worden vermeld; dat aan de vermindering van de slacht van kleine herkauwers een einde was gekomen. In 1939 werden geslacht 28.365 geiten en schapen tegen 25.975 in 1938 en 25.718 in 1937, zoodat een duidelijke vermeerdering was te constateeren.

Ook dit jaar werd door den Gemeentelijken Controledienst en Veterinair Dienst geregeld aandacht besteed aan den clandestienen slacht.

Frauduleuze slachtingen konden echter niet worden achterhaald.

Door een enkele importeur werden geregeld bevroren Australische schapen geïmporteerd.

Vleeschkeuring :

De belangrijkste taak van de vleeschkeuring is in Indië nog altijd het opsporen van levende vinnen (blaaswormen).

Cysticercus inermis (runderblaasworm) werd waargenomen bij 172 runderen of ± 0.3 % van het geslachte aantal, een percentage, dat ook in 1938 werd gevonden.

Cysticercus Cellulosae (varkensblaasworm) werd aangetroffen bij 145 varkens of ± 0.7 % van het totale aantal, evenals verleden jaar.

Mond- en klauwzeer werd gezien bij 1319 runderen (in 1938 bij 1166 runderen).

Tuberculose werd geconstateerd bij 11 runderen (in 1938 bij 12 runderen).

Distomatosis : bij 2.450 runderlevers en 185 geitenlevers.

Vleeschhouwerijen :

In Januari 1939 werd geslacht door 73 runderslagers, 12 varkensslagers en 2 geitenslagers.

Eind 1939 door 77 runderslagers, 12 varkensslagers en 2 geitenslagers.

Het aantal vergunninghouders bleef dus vrijwel constant, ondanks de vele mutaties's, die plaats hadden.

In verslagjaar werden nl. 24 nieuwe vergunningen verleend en 20 bestaande vergunningen wegens staken van het bedrijf ingetrokken.

Inspectie's van de slagerijen vonden geregeld plaats. De hygiënische toestand is in het algemeen bevredigend te noemen.

Ook de vleeschpassers werden dagelijks geïnspecteerd.

Het aantal walidjo's steeg tot 640. Verschillende vleeschverkoopers oefenen echter hun beroep niet meer uit.

Stalhouderijen :

Begin Januari waren aanwezig 53 stalhouderijen; eind December van verslagjaar 51.

Nieuwe vergunningen werden niet verleend. Zes bestaande vergunningen werden op een andere naam overgeschreven.

Drie aanvragen om vergunning tot het houden van een wagenverhuurderij werden afgewezen, terwijl 2 bestaande vergunningen, wegens opheffing van het bedrijf werden ingetrokken. Geregeld vonden inspectie's van de stalhouderijen door het personeel van den Veterinair Dienst plaats.

Ook dit jaar moest in een enkele stalhouderij wederom aanmerking worden gemaakt op den voedingstoestand van de paarden.

Enkele stalhouders werden verplicht verbeteringen, speciaal aan hunne erven, te brengen. De gewenschte verbeteringen werden meestal zonder protest aangebracht.

Het aantal paarden bedroeg medio 1939 5924 stuks, zoodat van een vermindering geen sprake was.

Gekeurd werden 12.483 paarden, waarvan 7.181 paarden voor de eerste maal in verslagjaar en 4.678 paarden werden herkeurd. Geheel of tijdelijk afgekeurd werden 624 paarden.

In de paardenkliniek te Boeboetan, welke in verband met de omstandigheden slechts op beperkte schaal kan worden voortgezet, werden behandeld policlinisch 1143 paarden en werden 121 paarden opgenomen.

Eind van verslagjaar werd begonnen met den bouw van een dierenhospitaal te Pegirian, voor paarden, runderen en kleine huisdieren.

De gezondheidstoestand van de paarden was over het algemeen goed te noemen. Een enkele maal werden in eenige stallen surra en malleus vastgesteld.

De hoefsmidschool voorziet nog steeds in een behoefte en krijgt voldoende leerlingen.

Aan de stalhouders van Kranggan en omstreken werd gelegenheid gegeven hunne paarden in de hoefsmidschool te Boeboetan te doen beslaan. Niettegenstaande de prijs van een beslag hooger is dan men gewoon is te betalen aan een eigen toekang wordt van onze hoefsmidschool toch veel gebruik gemaakt. In het laatste kwartaal werden beslagen 4684 paarden.

De inmiddels uitgebroken oorlog was oorzaak, dat van het voornemen een 2tal nieuwe centrale smederijen op andere plaatsen in de stad op te richten, voorloopig moest worden afgezien.

Er kan niet genoeg op gewezen worden van welk een groote beteekenis een goed beslag voor een paard is. Vele hoefgebreken en kreupelheden, welke de dieren voor hunne eigenaar voor altijd of tijdelijk waardeloos maken, zijn bij een goed beslag te voorkomen.

Melkerijen :

In den loop van verslagjaar werden voor binnen de Stads-gemeente gelegen melkerijen geen nieuwe vergunningen aangevraagd.

Een verzoek om uitbreiding van een bestaand bedrijf moest worden afgewezen.

Voor den invoer van melk werden 3 nieuwe vergunningen verleend, terwijl een bestaande op een andere naam werd overgeschreven.

Een nieuwe vergunning werd nog verleend voor het houden van een melkdistrietkantoor.

Eind 1939 waren 41 melkerijen aanwezig, die voor de melkvoorziening zorg droegen, waarvan
20 binnen de Stadsgemeente gelegen
20 buiten de Stadsgemeente gelegen en
21 distributiehuisen.

In verslagjaar trad de nieuwe melkverordening in werking, welke in groote trekken overeenkomt met de Provinciale.

Nieuwe tarieven werden daarmee vastgesteld voor de keuring van melkrunderen, terwijl voorts de invoer van melk afkomstig van buiten de gemeente gelegen bedrijven, mits in het bezit van een Provinciale vergunning in den vervolge vrij wordt gelaten. Ook voor het houden van eene slijterij (distributiehuis) is een vergunning niet meer verplichtend gesteld.

Geregistreerd werden binnen de Gemeente 1188 runderen.

Alle melkrunderen werden door den Provincialen Veeartsenijkundigen Dienst wederom op tuberculose onderzocht. Bij dit onderzoek bleken 67 dieren positief op de tuberculinereactie te reageeren.

De enting tegen besmettelijke abortus werd ook dit jaar voortgezet.

De bestrijding van de steriliteit onder het melkvee werd krachtig voortgezet, waarbij in vele melkerijen goede resultaten werden verkregen.

De gezondheidstoestand van het melkvee was in verslagjaar goed te noemen. In slechts enkele melkerijen werden eenige licht verloopende gevallen van mond- en klauwzeer geconstateerd.

De melkerijen werden geregeld geinspecteerd.

Melkonderzoek.

Onderzocht werden totaal 720 monsters, waarvan:

Ondeugdelijk van samenstelling 44

Ondeugdelijk van toestand (bedorven) . . . 6

Minder deugdelijk van toestand

(meestal te hoog bacteriengehalte) 52

Het quantitatief bacteriologisch onderzoek had de volgende resultaten:

(de tusschen haakjes geplaatste cijfers geven de cijfers van 1938 aan).

Aantal kiemen per 1 cc		Binnen de Gemeente	Buiten de Gemeente	Totaal
	100.000	28 (14)	35 (27)	63 (60)
100.000 t/m	500.000	89 (73)	57 (50)	146 (123)
500.000 "	3.000.000	160 (184)	121 (129)	281 (313)
3.000.000 "	10.000.000	98 (110)	83 (72)	181 (182)
boven de "	10.000.000	25 (37)	24 (24)	49 (61)
Totaal		400 (418)	320 (302)	720 (720)

Toestand Gemeentelijke trekveestapel.

De toestand van onze trekveestapel was dit jaar uitmuntend. Geregeld werd veeartsenijkundige hulp aan zieke dieren verleend.

Kadaververwerking :

Vernietigd werden in verslagjaar 209 paarden, 90 runderen, 145 varkens, 306 honden, 5 geiten, 2 karbouwen, 16 katten en 5 apen.

De installatie werd 83 maal gestookt.

Processen-verbaal :

Processen-verbaal werden opgemaakt:

- 4 maal wegens overtreding van de Melkverordening.
- 68 maal wegens overtreding van de Stalhoudersverordening.
- 10 maal wegens overtreding van de Slachtverordening.

IV. GEMEENTELIJKE CONTROLEDIENST.*Personeel :*

Ultimo van het verslagjaar bestond het personeel van den Gemeentelijken Contrôledienst uit:

- 1 Chef Contrôle
- 4 Controleurs 1e klasse
- 8 Controleurs 2e klasse
- 8 Controleurs 3e klasse-daggelders
- 1 Klerkdaggelder
- 3 Mantries maandgelder
- 1 Weegbrugmandoer maandgelder
- 1 Hondenkarmandoer maandgelder
- 4 Hondenkarmandoers daggelder
- 7 Hondenkarkoelies.

Mutaties :

Met ingang van 1 Juni werd de heer A. M. A. v/d Lek, klerk bij den Plaatselijken Gezondheidsdienst, bij deze afdeeling te werk gesteld als Controleur 3e klasse daggelder ter vervulling van de vacature in genoemden rang.

Andere mutaties hadden er in verslagjaar niet plaats.

Werkzaamheden :

Ten behoeve van het Centraalkantoor v/d Statistiek werden gedurende het verslagjaar kwartaalsgewijs opgaven verstrekt omtrent het prijsverloop van nagenoeg alle toko- en passerartikelen, terwijl tevens periodiek gegevens werden verzameld nopens het plaatselijk bediendenloonpeil en het verloop der huishuren.

Naar aanleiding van het rekest van de Middenstandsvereening, waarin verzocht wordt van overheidswege een regeling te treffen i.z. verplichte winkelsluiting op Zondagen, algemeen erkende Christelijke feestdagen en op verjaardagen van het Koninklijk huis, werd in de maand Januari een onderzoek ingesteld. De enquête strekte zich uit over winkels, waar of van waaruit geïmporteerde artikelen of stoffen aan Europeesch of Europeesch georiënteerd publiek in het klein verkocht of afgeleverd worden, zoomede barbiers- en photographiezaken. In totaal werden bij ruim 500 zaken inlichtingen ingewonnen. Hierbij bleek, dat ruim 40% reeds op Zon- en feestdagen gesloten was, 36% van de winkeliers hadden geen bezwaar tegen een eventueel verplichte sluiting, terwijl 24% overwegende bezwaren bleken te hebben. Opgemerkt zij, dat de zaken, die met Europeesch personeel werken, praktisch alle reeds op Zondagen gesloten zijn.

Strengte contrôle op de clandestiene slacht en clandestiene invoer van vleesch was ook dit jaar nog noodzakelijk. De werkzaamheden werden verdeeld als volgt:

- I. een dagelijksche en scherpe contrôle op de vleeschhouwerijen;
- II. scherpe contrôle op rondventers van vleesch;
- III. een verscherpt toezicht op den invoer van vleesch, waartoe regelmatig, vooral in de vroegere ochtenduren, alle toegangswegen tot een bepaald stadsgedeelte geheel werden afgezet;
- IV. een scherpe contrôle op het stallen van slachtvee in de kampongs.

Alle overvallen geschieden onder persoonlijke leiding van den Chef Contrôle, waar mogelijk, met medewerking van den Gemeente-Veearts. Politie-assistentie werd hierbij niet ingeroepen, daar gevreesd wordt, dat deze geuniformeerde ambtenaren zouden worden gesignaleerd, zoodat de overtreders tijdig hun maatregelen konden treffen.

Gedurende de 2e helft van het verslagjaar werden 8 dag-gelders aangesteld, die onder leiding van een Controleur 2e klasse speciaal belast werden met de contrôle op de rijwiel- en hondenbelasting. Deze contrôle wordt in eerste instantie uitgeoefend door de Sectie-Controleurs in hun betrekkelijke secties, terwijl naderhand een intensieve nacontrôle plaats vindt door bovenvermelde dag-gelders, waarbij alle straten en gangen huis voor huis worden afgewerkt. Dat deze nacontrôle het meest doelmatige bleek te zijn moge uit onderstaande vergelijking blijken.

Aantal verkochte rijwielbelastingmerktekens en hondenpenningen.

	per 31/12-1939	per 31/12-1938	meer
Hondenbelasting	5.856	4.228	1.628
Rijwielbelasting	46.951	38.323	8.628

Behandelde stukken :

Informaties v/d afd. Bevolking	8.570
„ „ „ Belastingen.	299
„ „ „ Ontvangersdienst	2.685

Uitgereikte stukken.

Hinder Ordonnantie	3.058
Oproepingen verhuizingen	2.638
Drank-, vuurwerk-, voertuigenbelasting en grondhuur . .	289

LOGEMENT- EN DRANKVERORDENING.

Inrichting	Nieuwe verg.	Over- name	Uitbrei- ding	Inge- trokken	Afge- wezen
Logementen	20	5	3	12	1
Restaurants	6	1	2	11	—
Bar (verlof).	3	—	—	2	—
Bar (vergunning)	—	1	1	1	—
Tijdelijke verloven	24	—	—	—	—
„ verg.	24	—	—	—	—
Verg. voor gebr. elders dan ter plaats van verkoop	2	—	—	2	—
Totaal	79	7	6	28	1

No.	Aard der inrichting	Aantal behandelde verz.	Aantal verl. verg.	Aantal afgew. verz.	Overname	Uitbreiding	Ingetrokken
1	Accumulatorenfabriek	1	1	—	—	1	—
2	Accumulatorenlaadstation	4	2	—	3	—	2
3	Autoreparatieatelier	23	19	—	—	—	4
4	Aanmaak v. spoorwegmateriaal	1	1	—	—	—	—
5	Bakkerij	25	17	—	5	—	6
6	Blikslagerij	8	5	2	—	—	—
7	Bioscoop	6	6	—	1	—	—
8	Bankwerkerij	2	1	—	—	—	1
9	Bereiding v. greenspot	1	1	—	—	—	—
10	Bereiding v. ice-cream	11	8	—	1	2	3
11	Bereiding v. temoelawak	9	5	—	—	—	—
12	Bereiding v. gambir	3	2	—	—	—	1
13	Bereiding v. tafelazijn	1	1	—	—	—	—
14	Bereiding v. wierook	3	2	—	—	1	1
15	Beschuifabriek	1	1	—	—	1	—
16	Bultzakmakerij	3	3	—	—	—	—
17	Braadpannenfabriek	1	1	—	—	1	—
18	Beeldhouwerij	6	4	—	—	—	2
19	Constructiewerkplaats	1	1	—	—	—	—
20	Clichéfabriek	1	1	—	—	—	—
21	Chocoladefabriek	2	1	—	—	—	—
22	Ducoinrichting	6	5	—	—	—	—
23	Drukkerij	20	16	—	—	1	4
24	Dansgelegenheid	1	1	—	1	—	—
25	Emmerfabriek	1	—	1	—	—	—
26	Gaplekmalen	2	1	—	—	—	1
27	Gashouder	1	1	—	—	—	—
28	Goudsmederij	6	4	—	—	—	1
29	Glasblazerij	3	3	—	—	2	—
30	Hoedenmakerij	6	5	—	3	—	1
31	Houtzagerij	2	2	—	—	—	—
32	IJzergieterij	1	—	1	—	—	—
33	Koffiebranderij	3	3	—	1	—	—
34	Koffiepellerij	3	2	—	—	—	1
35	Kleermakerij	1	1	—	—	—	1
36	Ketjapmakerij	5	4	—	—	1	1
37	Kroepoekmakerij	2	2	—	—	—	—
Transporteeren		177	133	4	15	10	30

No.	Aard der inrichting	Aantal behandelde verz.	Aantal verl. verg.	Aantal afgew. verz.	Overname	Uitbreiding	Ingetrokken
	Per transport	177	133	4	15	10	30
38	Kofferfabriek	1	1	—	—	—	—
39	Lettermakerij	1	1	—	—	—	—
40	Lasscherij	4	3	—	—	—	1
41	Leerlooierij	2	2	—	—	2	—
42	Ledikantenmakerij	5	3	—	—	—	2
43	Melkdistributielokaal	4	3	—	—	—	1
44	Meubelmakerij	45	34	4	1	1	4
45	Miekkokerij	3	3	—	—	—	—
46	Meelfabriek	1	—	—	—	—	1
47	Malerij	1	1	—	—	—	—
48	Messenslijperij	1	1	—	—	—	—
49	Mineraalwaterfabriek	2	—	—	—	—	2
50	Opslag v. houtskool	273	230	1	56	—	27
51	Opslag v. beenderen	1	—	1	—	—	—
52	Opslag v. kalk en bouwmaterialen	27	24	—	—	—	3
53	Opslag v. papier	2	2	—	—	—	—
54	Opslag v. steenpoeder	1	1	—	—	—	—
55	Opslag v. stroo	6	5	—	—	—	1
56	Opslag v. rottan	7	6	—	—	—	1
57	Opslag v. producten	1	1	—	—	—	—
58	Opslag v. trasi	1	1	—	—	—	—
59	Opslag v. kapok	6	5	—	—	—	1
60	Opslag v. goederen	13	10	—	—	—	3
61	Optisch bedrijf	3	2	—	—	—	1
62	Opstellen v. projectie-apparaten	1	1	—	—	—	—
63	Rust- en voederplaats	2	1	—	1	—	1
64	Rijwiel-reparatie-atelier	66	51	—	12	1	14
65	Rep. v. motorfietsen	10	7	—	—	—	2
66	Rep. v. schrijfmachines	1	1	—	—	—	—
67	Rep. v. radiotoestellen	7	3	—	—	—	1
68	Rep. v. radiatoren	3	2	—	—	—	1
69	Sigarettenfabriek	1	1	—	—	—	—
70	Schoenmakerij	1	1	—	—	—	—
71	Sloopen v. auto's	3	2	—	—	—	1
72	Smederij	5	4	—	—	—	1
Transporteeren		688	546	10	85	14	99

No.	Aard der inrichting	Aantal behandelde verz.	Aantal verl. verz.	Aantal afgew. verz.	Overname	Uitbreiding	Ingetrokken
	Per transport	688	546	10	85	14	99
73	Suikerwerkfabriek	6	4	—	—	2	2
74	Stroopkokerij	3	3	—	—	—	—
75	Stalhouderij	8	5	3	5	—	—
76	Taxiverhuurderij	30	20	3	2	2	5
77	Tahoekokerij	13	8	—	1	—	5
78	Timmerwerkplaats	3	3	—	—	—	—
79	Transportonderneming	17	13	—	—	—	4
80	Tabaksfabriek	1	1	—	—	—	—
81	Tegelfabriek	3	1	—	—	—	2
82	Textielfabriek	2	1	—	—	—	—
83	Varkenskraal	1	1	—	1	—	—
84	Vleeschhouwerij	45	28	—	8	—	16
85	Vervaardiging v. batterijen	2	1	—	—	—	1
86	Vervaardiging v. bedak	1	1	—	—	—	—
87	Vervaardiging v. kettingkasten	1	1	—	—	—	—
88	Vervaardiging v. lederwaren	1	1	—	—	—	—
89	Vervaardiging v. parfumeriën	2	2	—	—	—	—
90	Vervaardiging v. doozen	5	4	—	1	—	1
91	Vervaardiging v. schoensmeer	1	1	—	—	—	—
92	Vervaardiging v. creoline	2	2	—	—	—	—
93	Vervaardiging v. schrijffinkt	3	2	—	—	1	—
94	Verffabriek	1	1	—	—	—	—
95	Warongs	329	268	2	96	—	46
96	Wasscherij	25	21	—	—	—	4
97	Wattenfabriek	1	1	—	—	—	—
98	Zeepfabriek	9	7	—	—	1	2
Totaal		1203	947	18	199	20	187

Het aantal geconstateerde overtredingen met betrekking tot de plaatselijke verordening, etc. bedroegen in het afgelopen jaar 7466 tegen 7310 in 1938. Hiervan werden voor den Landrechter gebracht 2979 tegen 4727 in 1938.

Een gespecificeerde opgave volgt hieronder.

Aard der Verordening	Aantal zaken	Voorgebracht b/d Landrechter
Algem. Politieverordening	846	657
Bakkersverordening	1	—
Bevolkingsboekhoudingverordening	701	5
Bouwverordening	109	—
Hinderordonnantie	104	—
Hondenbelastingverordening	1477	34
Logement- en Drankverordening	22	7
Melkverordening	2	—
Passerverordening	32	16
Reclameverordening	40	2
Slachtverordening	23	20
Stalhoudersverordening	2	2
Vennootschappenbelastingverordening	1	—
Vermakelijkheidsbelastingverordening	5	1
Verordening o/h tijdelijk in gebruik afstaan van terreinen, enz.	27	3
Vervoermiddelenbelasting-verordening	4068	2232
Vuilnisverordening	6	—
Totaal	7466	2979

V. BRANDWEER.

JAARVERSLAG OVER HET JAAR 1939.

1. *Personeel.*

Ultimo 1939 bestond het personeel uit :

a). *Europeesch Personeel.*

- 1 Commandant in vasten dienst.
- 1 Hoofdbrandmeester in vasten dienst.
- 2 Brandspuitmeesters 1e klasse op toelage.
- 4 „ 2e „ „ „

b). *Inheemsch Personeel.*

1	Klerk.		
5	Mantri Brandweer.		
2	Hoofdchauffeurs.		
7	Chauffeurs.		
5	Spuitsgasten 1e klasse.		
21	„	2e	„
8	„	2e	„ op daggeld.
84	Spuitsgasttoekangs op daggeld.		
Totaal 141 man tegen 141 in 1938.			

2. *Mutaties.*

In den loop van het jaar werden 28 man op eigen verzoek, 4 man wegens lichamelijke ongeschiktheid en 3 man wegens gebrek aan dienstijver ontslagen. In totaal vloeiden dus 35 man af tegen 19 man in 1938.

3. *Materieel.*

Aan het eind van dit verslagjaar bestond het materieel uit :

M. I.	—	Motorspuit	cap. 3.000 liter p. minuut.
M. II.	—	„	2.000 „ „ „
M. III.	—	„	3.000 „ „ „
M. IV.	—	„	3.000 „ „ „

1 Gemotoriseerde electrische Ladderwagen.

1 Oakland personen-dienstauto.

1 Buick slangen- en gereedschapswagen.

Vanaf 10 Augustus t/m 10 Januari 1940 was M. I. in reparatie vanwege een gescheurde krukas.

4. *Oefeningen.*

In dit verslagjaar werden in totaal 105 oefeningen met het materieel gehouden tegen 89 in 1938.

Gehouden werden.

10 Oefeningen met M. I.

25 „ „ M. II.

27 „ „ M. III.

24 „ „ M. IV.

19 „ „ de Ladderwagen.

5. *Behandelde Aanvragen.*

In totaal werden 629 stuks aanvragen voor vergunningen ontvangen, krachtens de Hinderordonnantie, de Vuurwerkordonnantie, de Petroleumopslagordonnantie, de Veiligheidsverordening, Hinderverordening en Politieverordening, tegen 604 in 1938.

De betreffende inrichtingen werden uit een brandweerkundig oogpunt beschouwd en naar gelang van het brandgevaar, dat voor de directe omgeving aanwezig was, voorzorgsmaatregelen getroffen en eischen gesteld, waaraan de gebruikers van de inrichtingen hadden te voldoen.

6. *Gehouden Brandwachten.*

Door de Mantri's Brandweer werden bij tourbeurt de diverse theaters bewaakt. t.w. :

Kranggan Theater — Kranggan-Park — Capitol Theater —
Varia Bioscoop — Maxim Theater — Darmo Theater —
Luxor Theater — Princesse Theater — Sirene Park —
Flora Theater — Beatrix Theater — Mascotte Theater —
Sampoerna Theater — Nan King Theater — Tivoli Theater —
Universal Theater — Stadstuin Theater — Het kunstkring-
gebouw — City Theater — Gedong National Indonesia als-
mede enkele vliegende theaters en Passar Malams.

Tijdens de Jaarmarkt werd voor het Jaarmarktterrein een volledig bemande motorspuit gestationneerd, terwijl op het terrein zelve doorlopend 10 brandkraanposten door de Brandweer werden bezet en gedurende de avonduren bovendien door 1 Brandmeester werd gesurveilleerd.

7. *Reddingswerken.*

In totaal rukte de Brandweer 29 $\times$ uit, tegen 30 $\times$ in 1938 en 35 $\times$ in 1937. t.w. voor :

2	keer(en)	groote	uitslaande	brand.
2	„	kleine	„	„
13	„	begin	van	brand.
1	„	benzine	brand.	
3	„	auto	brand.	

2	keer(en)	kleine binnenbrand.
2	„	„ kampongbrand.
1	„	dadoekbrand.
1	„	vuilnisbrand.
2	„	loos allarm.

8. *Stadscontrole.*

Door de Mantri's Brandweer werd gerapporteerd, dat 214 inrichtingen, waarvoor een vergunning van Gemeentewege noodig is, niet daarvan in het bezit waren, tegen 206 in 1938. De betrokken eigenaren werden in de gelegenheid gesteld alsnog de vereischte vergunning aan te vragen.

De brandputten, brandkranen en reddingsboeien worden op gezette tijden gecontroleerd.

9. *Het vernietigen van goederen onder controle v/d Brandweer.*

In totaal werden op verzoek onder controle van de Brandweer 36 deelen bioscoop-films verbrand, tegen 183 deelen in 1938.

HOOFDSTUK VIII. SOCIALE ZORG.

I. Onderwijs.

§ 1. Schoolcommissies.

a. *Europeesche Schoolcommissie.*

In het begin van verslagjaar was deze commissie als volgt samengesteld:

Voorzitter: Mr. W. A. H. Fuchter (Burgemeester van Soerabaja).

Secretaris: J. H. W. Pfeiffer (Hoofd Sociale Zaken).

Leden: J. Förster, Mevrouw E. Peek geb. Breevoort, Ir. J. W. Halbisch, J. W. van Vliet, C. W. Heringa, W. J. van Duyn, Mr. W. van der Kraan, N. M. Buys, Mr. W. G. Koster, Pastoor A. IJlst, Mr. H. C. J. Bartstra, Mevrouw Tio Sie Liong, Mejuffrouw Tan Lien Nio, The Boen Liang, Gouw Hie Lie, R. M. T. Moesono Sosrodingrat, R. M. H. Soejono en Radjamin.

In verslagjaar werd wegens vertrek ontslag verleend aan de leden: J. Förster, J. W. van Vliet, W. J. van Duyn, Mr. W. van der Kraan en Mr. H. C. J. Hartstra, terwijl in hun plaats werden benoemd de heeren: G. Ruitenbeek, J. Eering, T. Hof, J. C. Besançon en J. Drukker.

In de in het laatste kwartaal 1938 door vertrek van het lid F. K. Küpper ontstane vacature werd in het begin van verslagjaar voorzien door benoeming van den heer C. W. Heringa. Op 1 Augustus 1939 vertrok in verband met zijn plaatsing bij de Inspectie van het Middelbaar- en Technisch Onderwijs te Batavia-Centrum het lid Ir. J. W. Halbisch (Directeur der K. E. S. alhier). In deze vacature werd in verslagjaar nog niet voorzien.

Door de commissie werd één maal vergaderd.

In verslagjaar vond met ingang van het schooljaar 1939/40 — 1 Augustus — uitbreiding plaats van het aantal onder toezicht der Europeesche Schoolcommissie staande Gouvernements onderwijsinrichtingen doordat een nieuwe (2e) Muloschool en een nieuwe (5e) Hollandsch Inlandsche School werden geopend en de particuliere Hollandsch Arabische School (Kampementstraat) uitgaande van de Vereeniging Hollandsch Arabisch Instituut door het Gouvernement per 1 Augustus was overgenomen.

Aan de 3e Europeesche Lagere School (Pasar Toeri) werd een voorklasse toegevoegd.

De nieuwe Muloschool werd ondergebracht in het oorspronkelijk door de 2e Europeesche Lagere School en 4e Hollandsch Inlandsche School geoccupeerde schoolgebouw aan den weg Karanggajam Bong. Laatstgenoemde scholen kregen elk een aparte behuizing t.w. de 2de Europeesche Lagere School in een nieuw schoolgebouw aan den Moendoeweg en de 4e Hollandsch Inlandsche School in het daartoe verbouwde voormalig SS-hotel aan de Derxstraat.

De nieuwe Hollandsch-Inlandsche School werd ondergebracht in de lokaliteiten, aan gang Butteweg, van een reeds in 1938 opgeheven Europeesche Lagere School.

Vanaf 1 Augustus 1939 bestond het aantal onder toezicht van de Europeesche Schoolcommissie staande Gouvernements scholen dus uit:

- 2 Muloscholen
- 9 Europeesche lagere scholen
- 5 Hollandsch-Inlandsche scholen
- 1 Hollandsch-Arabische school
- 4 Hollandsch-Chineesche scholen.

b. *College van Curatoren over het Lyceum te Soerabaja.*

Deze Commissie was op 1 Januari 1939 als volgt samengesteld:

Voorzitter tevens Secretaris : Mr. W. A. H. Fuchter,

Leden: Mr. H. Bekkering, C. J. H. Fuchter, Dr. N. M. Buys en Dr. E. R. A. Luyke Roskott.

In den loop van het verslagjaar traden de heeren Mr. H. Bekkering en C. J. H. Fuchter als lid van het College af wegens vertrek uit de Gemeente. In de daardoor opengevallen plaatsen werd voorzien door de benoeming van de heeren Mr. H. Toxopeüs en J. H. van Rinkhuizen.

In het verslagjaar werd door de Commissie vier maal in het Lyceum-gebouw vergaderd.

c. *Werkzaamheden.*

Met betrekking tot de Europeesche Schoolcommissie kan hierbij worden vermeld, dat terzake verzoeken om toelating van niet-Europeesche kinderen tot de Europeesche Lagere scholen genoem-

de Commissie alsmede de hoofden der betrokken scholen tot welke toelating wordt verzocht met ingang van het schooljaar 1937/1938 zijn ingeschakeld als adviseerende instanties van den Inspecteur van het Westersch Lager Onderwijs te Soerabaja, die terzake te beslissen heeft. Voordien toen het Hoofd van Plaatselijk Bestuur nog de beslissende instantie was, had de Europeesche Schoolcommissie met deze aangelegenheden hoegenaamd geen bemoeienis.

Voorts was meergenoemde Commissie, evenals in 1937 en 1938, belast met de distributie van examen-opgaven voor de te Soerabaja afgenomen toelatingsexamens tot de eerste klasse Lycea, Muloscholen en K. E. S. (Technische School), alsmede tot de voor-klasse der Muloscholen. In 1939 werden aan 37 onderwijsinrichtingen deze examens afgenomen. Had de Inspectie van het Westersch Lager Onderwijs alhier in 1937 de regeling van het toezicht gedurende de examens op zich genomen, vanaf 1938 geschiedde dit door de Europeesche Schoolcommissie.

§ 2. De aan de Stadsgemeente overgedragen Onderwijszorg.

In verband met de tot standkoming der regeling nopens de financieele verhouding tusschen het Land en de autonome gebieds-deelen op Java en Madoera (S. 1938 No. 170) is t.a.v. de financiering der op 1 Januari 1937 plaats gehad hebbende gedeeltelijke onderwijsdecentralisatie (S. 1936 No. 585) een ingrijpende verandering gekomen.

Door deze nieuwe regeling — waaraan terugwerkende kracht is verleend tot 1 Januari 1938 — is n.l. het stelsel van variabele landsuitkeeringen komen te vervallen en zullen de autonome ressor-ten de gelden benoodigd voor de verzorging van het overgedragen deel der Landszorg voor het onderwijs dienen te putten uit het hun bij die regeling toegemeten aandeel in de opbrengst der lands-middelen.

§ 3. Gemeentelijk Onderwijs.

a. Volksscholen.

Het aantal dier scholen is met 2 vermeerderd, zoodat er thans in totaal 24 zijn, t.w. 6 van Gemeentewege opgerichte-, 16 door het Land overgedragen - (waaronder 2 Meisjes Volksscholen)

en 2 per 1 Augustus 1939 volgens het driejarenplan 1939 - 1941 opgerichte Volksscholen.

Voorts zijn in verslagjaar aan de Volksscholen te Patjarkeling en Kedoengsari parallel - 1e en 2e klasse bijgekomen.

Het aantal leerkrachten bedroeg 48 t.w. 24 Schoolhoofden en 24 Volksonderwijzers. Gebleken is, dat het aantal kandidaten, dat in aanmerking wenscht te worden gebracht voor een eventueele benoeming tot Volksonderwijzer, uiterst gering is, zoodat bij aanstelling van deze categorie leerkrachten moeilijkheden zijn gerezen. De vacature bij de Gemeentelijke Volksschool te Kepoetran kon vanaf 1 Augustus — ultimo November 1939 niet worden vervuld. Bij gebrek aan kandidaten zijn aan de beide Meisjes-Volksscholen 3 gehuwde Volksonderwijzeressen tijdelijk aangesteld.

Naar aanleiding hiervan is in het 4e kwartaal 1939 begonnen met de voorbereiding inzake oprichting van een cursus tot opleiding van Volksonderwijzers.

De belangstelling voor het Volksonderwijs kwam gedurende verslagjaar tot uiting in de stijging van het leerlingental.

Vele aanvragen om plaatsing moesten wegens plaatsgebrek worden afgewezen.

Het aantal leerlingen der Volksscholen bedroeg in het begin van het schooljaar 1939/1940 3719 tegen 3332 in het voorafgaande schooljaar.

Voor een gedetailleerd overzicht terzake moge worden verwezen naar den bij dit onderwijsverslag behoorenden staat A.

De vacantieregeling voor het cursusjaar 1939/1940 is vastgesteld bij besluit van Burgemeester en Wethouders ddo. 29 September 1939 No. 1356/BW.

b. *Vervolgscholen.*

Overeenkomstig het driejarenplan is van de 16 Vervolgscholen, de Vervolgschool te Kedoengsari met ingang van 1 Augustus 1939 omgezet in een driejarige Vervolgschool met Nederlandsch als leervak.

Voorts is te Ngaglik een soortgelijke school opgericht.

Van de 36 mannelijke en vrouwelijke leerkrachten bezaten ultimo van het verslagjaar 9 Hoofden en 2 hulpkrachten de kweek-

schoolakte, 6 Hoofden en 7 hulpkrachten, het einddiploma eener Normaalschool en 2 Hoofden en 10 hulpkrachten, een verklaring het goeroe-bantoe-examen te hebben afgelegd.

Elke school heeft de beschikking over een schoolbediende.

Het aantal leerlingen der Vervolgscholen bedroeg in het begin van het schooljaar 1939/1940 1487 tegen 1380 in het voorafgaande schooljaar.

Weinig of geen kandidaten werden wegens plaatsgebrek afgewezen.

Slechts bij de Gemeentelijke Inlandsche Meisjes Vervolgschool te Boeboetan was het getal afgewezenen vrij belangrijk, waarom met ingang van 1 Augustus 1939 werd overgegaan tot oprichting van een parallel 1e klasse.

De vacantieregeling is dezelfde als die voor de Volksscholen.

Betreffende het verloop der leerlingen der Vervolgscholen moge worden verwezen naar de bij dit verslag gevoegden staat B.

c. *Klein Handelsschool.*

Tot deze school zijn bij den aanvang van het schooljaar 1939/1940 37 leerlingen tot de 1e klasse toegelaten. Er waren 169 aanvragen om toelating ontvangen. 28 leerlingen der vorige 1e klasse gingen over naar de 2e klasse, terwijl 3 leerlingen niet konden worden bevorderd.

Voorts werd een leerling der vorige 2e klasse tot deze klasse toegelaten.

Op 19 Juli 1939 beëindigde deze school haar 2e cursusjaar.

Aan alle 18 leerlingen der hoogste klasse kon een gunstige verklaring worden afgegeven.

Van deze eerste aflevering is bekend, dat 6 jongelui momenteel werkzaam zijn bij verschillende tokohouders, terwijl er 4 voor gezamenlijke rekening een kleine warong zijn begonnen.

Voorts kan worden medegedeeld, dat door toedoen van het schoolhoofd vele leerlingen gedurende hun studie practisch werkzaam zijn in kleine inheemsche toko's. Van de zijde van de tokohouders wordt in dezen medewerking betoond.

In het 4e kwartaal 1939 werd verder het volgende practische werk verricht:

1. Handeltje in versnaperingen door de leerlingen der 1e klasse.
Het oorspronkelijke stamkapitaaltje van f 0,40 was per ultimo December 1939 aangegroeid tot f 8,66.
2. Idem 2e klasse.
Het stamkapitaal ad f 1,05 bedroeg per ultimo December 1939 f 7,11⁵.
3. Opgericht werd een agentschap van het Kantoor voor de Volkslectuur (Balai Poestaka) door de leerlingen der 2e klasse:
In totaal werd aan boekwerken verkocht f 37,76.
Het ontvangen commissieloon bedroeg f 6,49.
4. De leerlingen der 2e klasse verkochten $\pm$ 300 mangga's, in commissie gekregen van de Kleinhandelsschool te Probolinggo.
5. Leerlingen der 2e klasse handelden in kains en sitsen, in commissie gekregen van verschillende toko's.
Er werd steeds contact gezocht en verkregen met handelaren en fabrikanten, ten einde goederen te verkrijgen.
6. Aan het eind van het schooljaar 1938/1939 maakten de leerlingen der 2e klasse een excursie naar Sidoardjo onder leiding van het Schoolhoofd en den beambte R. Koesmadi.
Bezocht werden:
 - a. de groote passar, waar speciaal aandacht werd geschonken aan den handel in garnalen, bandeng en ander visch.
 - b. een Chineesche kroepoek-oedang-fabriek.
 - c. de rijstpellerij van H. Mansoer.

Bij het begin van het schooljaar 1939/1940 bezochten de leerlingen der 2e klasse één keer Pasar Toerie en de Soerabajasche Jaarmarkt.

Op 7 Mei 1939 werd de eerste ouder-bijeenkomst gehouden.

De belangstelling was bevredigend; onder de 45 toehoorders bevonden zich 26 ouders en (of) voogden van de leerlingen.

Het z.g. „Handelsmuseum” telt thans reeds 4 uitstalkasten t.b.v. de schoolverzameling van het Departement van Economische Zaken en diverse monsters landbouw- en nijverheidsproducten, welke te Soerabaja worden verhandeld.

In verslagjaar bedroeg het aantal leerkrachten 2:

1 Schoolhoofd 1e categorie.

1 Inlandsch onderwijzer.

Bij het begin van het schooljaar 1939/1940 is het Hoofd van de Kleinhandelsschool R. Soerjadi á S. Hardjokoesoemo naar Pekalongan overgeplaatst, terwijl in diens plaats werd benoemd Mas Beter.

Bij besluit van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst ddo. 10 Juli 1939 No. 19106/B zijn de Inlandsche onderwijzers. Mas Soekisman á Tjokrodihardjo en Kalakoen á Tjokrowidjojo ter beschikking gesteld van deze Stadsgemeente en toegevoegd aan den Ambtenaar voor den Binnenlandschen Handel en Coöperatie te Soerabaja, teneinde hen in de gelegenheid te stellen na hun opleiding aan den cursus tot opleiding van Inlandsche leerkrachten voor de akte Kleinhandel te Batavia-Centrum praktische na-opleiding op te doen.

De school heeft de beschikking over een schoolbediende.

De vacantieregeling is dezelfde als die voor de Volks- en Vervolgscholen.

d. *Openbare Ambachtsleergang.*

In verband met de groote vraag naar goedgeschoolde metselaars werd met ingang van het schooljaar 1939/1940 — 1 Augustus — een vervolgcursus voor metselaars geopend.

Ultimo van dit verslagjaar bestond het onderwijzend personeel uit 21 leerkrachten tw:

1 Directeur (gedipl. vakonderwijzer).

1 Gedipl. vakonderwijzer.

1 Vakonderwijzer.

1 Inlandsch onderwijzer bij het ambachtsonderwijs.

2 Inlandsch Hoofd-ambachtsonderwijzers.

15 Inlandsch ambachtsonderwijzers.

Voorts zijn aan den leergang werkzaam een hulpkracht voor de administratie, 2 schoolbedienden en 1 mandoer.

Gedurende het verslagjaar bleef het aantal der onder toezicht van den Directeur van den leergang te Soerabaja gestelde filiaal-inrichtingen gehandhaafd op twee.

Deze zijn :

de Regentschapsambachtsleergang te Sidoardjo en die te Bodjonegoro. De heffing van het schoolgeld, de leermiddelenvergoeding en de gereedschapsfondsbijdrage geschiedt krachtens de bij het besluit van Burgemeester en Wethouders ddo. 8 December 1937 No. 1811/BW (Verbeterd) juncto dat van 13 Mei 1938 No. 568/BW en dat van 28 Februari 1939 No. 242/BW vastgestelde tarieven.

Schoolverzuim, leerlingen-verloop etc. gedurende het cursusjaar 1939/1940, eindigende ultimo Juli 1940, zullen in deel II van dit jaarverslag worden opgenomen.

e. *Gemeentelijke Burger Ambachtsschool.*

Op ultimo van verslagjaar bestond het onderwijzend personeel der B.A.S. uit 15 leerkrachten tw:

- 1 Directeur (Gediplomeerd vakonderwijzer).
- 9 Gediplomeerde vakonderwijzers, waarvan één met buitenlandsch verlof.
- 2 Vakonderwijzers.
- 1 Europeesch Hoofdonderwijzer.
- 2 Tijdelijke leerkrachten.

De schooladministratie wordt verricht door den Directeur bijgestaan door 1 klerk en 1 schrijver. Voorts beschikt de school nog over 2 oppassers en 1 koelie.

In verband met den grooten toeloop van leerlingen tot de afdeling Werktuigkunde, als gevolg van de groote vraag naar afgestudeerden dezer afdeling c.q. de gunstige plaatsingsmogelijkheden, werd besloten tot een geleidelijke klasseuitbreiding t.w. met ingang van 1 Augustus der cursusjaren 1939/1940, 1940/1941 en 1941/1942 onderscheidenlijk met één 1ste klasse, één 2de klasse en één derde klasse (Gemeentebblad 1939 No. 253).

Schoolverzuim, leerlingen-verloop enz. gedurende het cursusjaar 1939/1940, eindigende ultimo Juli 1940, zullen in deel II van het Jaarverslag worden opgenomen.

f. *Gemeentelijke Bureaucursus.*

In 1939 werd de Gemeentelijke Bureaucursus opgeheven. Aan het in 1939 voor het laatst gehouden eindexamen werd deelgenomen door 12 cursisten. Aan 10 van hen kon het einddiploma worden uitgereikt.

Voor verdere bijzonderheden wordt verwezen naar deel II van het Jaarverslag 1938.

g. *Onderwijscommissie.*

Voor de *samenstelling van de Onderwijscommissie en die van hare subcommissies gedurende verslagjaar wordt verwezen naar Hoofdstuk IV: „Bestuur der Gemeente”.

§ 4. *Studie beurzen.*

Studiebeurzen worden van Gemeentewege verleend volgens de door het College van Burgemeester en Wethouders bij besluit ddo. 13 October 1936 No. 1624/BW vastgestelde normen.

In den bij dit jaarverslag behoorenden staat C is een overzicht gegeven van het aantal beursleerlingen en mutaties gedurende het cursusjaar 1938/1939, alsmede de door de leerlingen aan het eind van dat cursusjaar behaalde resultaten.

§ 5. *Personeel.*

Gedurende verslagjaar werden de werkzaamheden verbonden aan het onderwijs met name aan:

- a. het Secretariaat der Europeesche Schoolcommissie.
- b. het Gemeentelijk onderwijs inclusief de overgedragen onderwijszorg.
- c. het Secretariaat der Onderwijscommissie.
- f. de studiebeursverleeningen,
onder leiding van het Hoofd Sociale Zaken verricht door:
 - 2 3e Commiezen - maandgelders
 - 2 daggelders.

Staat A.

1939.

BIJLAGE VOLKSSCHOLEN.

Ligging der scholen	Aanleerlingen												Aantal candi- daten, die per 1-8 '39 wegens plaatsgebrek niet kon wor- den toegelaten tot de			Resultaten op 1 Augustus 1939									Aanteel- leerlingen wien een diploma werd uitgereikt	Aanteeke- ningen
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	October	November	December				Toegela- ten tot de	Niet be- vorderd	Overge- gaan naar de	Toegela- ten tot de	Niet be- vorderd	Overge- gaan naar de	Toegela- ten tot de	Niet be- vorderd			
													1e kl.	2e kl.	3e kl.									1e klasse		
Gemeentelijke Volksscholen																										
Kepoetran	130	129	127	125	123	117	116	154	153	150	150	146	33	—	—	50	5 (1)	37	13	6 (1)	37	7	3 (2)	28	*) Per 1-8- '39 parallel 1e en 2e kl. opgericht.	
Kedoenganjar	148	147	147	145	143	143	142	157	157	154	151	147	77	4	1	47	9 (1)	44	4	9 (2)	41	3	3	36		
Dapoean baroe (Tambakgring- sing)	129	129	128	125	121	116	116	133	130	126	126	122	46	—	—	46	10 (3)	36	1	5 (2)	38	—	4 (2)	23		
Kedoengroekem	144	144	141	140	140	135	133	154	153	150	150	142	90	—	—	45	10	35	14	7 (2)	39	1	6 (1)	36		
Klimboengan	124	119	112	104	101	99	99	117	118	116	116	113	12	—	—	45	14 (2)	27	1	8 (1)	23	—	4 (2)	22		
Dinojo Sekolahan gg. II (Dinojo- tangsi)	122	122	116	114	113	114	113	137	130	120	114	113	28	—	—	47	9	35	1	9	32	—	4	24		
Kedoongsari Pregolan *)	162	159	158	156	152	151	148	277	276	275	275	268	116	—	—	105	5	45	60	9 (2)	45	6	5 (1)	41		
Tembaan	141	143	143	143	141	139	138	153	150	147	147	142	76	—	—	51	6 (2)	46	5	4 (1)	38	2	5 (1)	39		
Bentengmiring (Soekodono)	136	136	138	135	131	128	127	152	149	149	147	147	78	—	—	50	8 (3)	42	6	6 (1)	41	2	1	29		
Petjindilan gg. II (Kaliondo)	145	144	142	142	140	140	139	147	146	146	142	140	91	—	—	45	10	41	—	6	36	—	11 (2)	35		
Kpg. Srenggan (Tjantian)	142	141	144	141	141	136	134	161	157	153	153	149	35	1	—	54	10 (3)	43	8	11 (6)	39	3	5 (3)	26		
Genteng	144	145	143	141	141	137	136	159	155	153	153	150	45	—	—	45	11 (1)	39	8	8	38	11	2 (2)	38		
Dinojo Sekolahan gg. I (Groedo)	149	149	151	148	149	147	146	165	160	155	155	155	40	15	—	49	7	45	6	5	45	4	4	40		
Kembangkoening	149	150	152	150	148	147	145	165	160	159	158	158	50	8	2	48	7	42	4	11 (2)	41	7	8 (1)	36		
Patjarkeling **)	168	166	165	161	161	156	151	277	269	269	267	258	120	—	—	114	3	50	54	6 (2)	43	1	10 (2)	38		
Boeboetan	140	141	141	138	137	137	136	154	152	149	148	147	57	—	—	42	13	40	1	10	40	—	8	25		
Pasiran	143	139	135	132	134	129	126	145	142	138	135	134	53	—	—	43	11	36	3	15 (2)	33	5	4 (3)	26		
Sidotopo	148	149	145	146	145	144	136	169	168	163	163	162	76	—	—	51	8 (2)	42	8	7 (1)	40	13	4 (1)	35		
Tambaksari	142	140	143	143	141	141	140	154	153	150	150	148	55	—	—	44	13 (1)	44	2	10 (2)	35	1	10 (2)	28		
Rangkah	123	122	121	120	120	123	125	152	150	150	150	149	69	—	—	50	6	47	3	6 (1)	37	—	6 (2)	23		
Tempel Soekoredjo ***)	—	—	—	—	—	—	—	55	54	52	51	51	10	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—		
Wonokromo ***)	—	—	—	—	—	—	—	56	55	52	50	48	3	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gem. Meisjes Volksscholen																										
Boeboetan	161	160	159	160	160	160	158	166	168	167	167	166	74	—	—	51	7 (2)	42	3	10 (1)	45	5	7 (1)	47	***) Per 1-8- '39 opgericht.	
Petjindilan gg. II (Kaliondo)	148	147	145	143	138	137	136	160	157	149	144	145	35	—	—	45	11 (1)	39	6	9	38	6	8 (1)	31		
Totaal	3138	3121	3096	3052	3020	2976	2940	3719	3662	3592	3562	3500	1369	28	3	1278	193	897	211	177	844	77	122	706		

Bij besluit van Burgemeester en Wethouders ddo. 14 December 1938 No. 1450/BW zijn de scholen met ingang van het cursusjaar 1939/1940 aangeduid met de juiste namen der straten etc. waaraan de scholen zijn gelegen. De oude aanduiding is tusschen haakjes geplaatst.

1471 1285 1043

3799

80 afgeschreven

3719 begin schooljaar 1939/1940

3332 „ „ 1938/1939

3228 „ „ 1937/1938

(—) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan het aantal afgeschreven leerlingen.

Staat B.
1939.

BIJLAGE

Ligging der scholen	Aantal leerlingen								
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September
Gem. Inlandsche Vervolgscholen.									
Kpg. Srengganan (No. 1 Tjantian)	63	61	61	58	56	56	54	45	46
Petjindilan gg. II (No. 2 Kali-ondo)	87	86	86	85	84	83	83	94	94
Kedoengsari (No. 3 Pregolan) *)	132	130	127	123	121	119	119	50	50
Bentengmiring (No. 4 Soekodono)	71	71	71	71	69	67	66	78	77
Tembaän (No. 5 Tembaän)	94	94	93	92	92	92	92	107	107
Dinojo Sekolahan gg. I (No. 6 Groedo)	85	85	88	87	85	84	83	91	89
Genteng (No. 7 Genteng)	74	73	73	71	71	71	71	89	90
Patjarkeling (No. 8 Patjarkeling)	78	76	76	75	76	76	76	101	97
Kembangkoening (No. 9 Kembangkoening)	62	59	59	58	57	58	58	85	82
Pasiran (No. 10 Pasiran)	51	49	50	49	50	49	48	60	59
Boeboetan (No. 11 Boeboetan)	86	83	83	82	82	81	81	100	99
Tambaksari (No. 12 Tambaksari)	77	75	76	76	72	72	72	78	82
Sidotopo (No. 13 Sidotopo)	74	72	70	70	70	70	69	73	74
Rangkah (No. 14 Rangkah)	54	54	53	53	52	51	51	61	63
Gem. Inl. Meisjes Vervolgscholen									
Boeboetan (No. 1 Boeboetan)**)	122	122	118	117	116	113	112	182	179
Petjindilan gg. II (No. 2 Kali-ondo)	88	88	88	87	85	84	84	99	99
Gem. Inl. Vervolgscholen met Nederlandsch.									
Kedoengsari ***)	—	—	—	—	—	—	—	55	52
Ngaglik ****)	—	—	—	—	—	—	—	39	35
Totaal	1298	1278	1272	1254	1238	1226	1219	1487	1474

Bij besluit van Burgemeester en Wethouders ddo. 14 December 1938 No. 1450/BW zijn de scholen met ingang van het cursusjaar 1939/1940 aangeduid met de juiste namen der straten etc. waaraan de scholen zijn gelegen. De oude aanduiding is tusschen haakjes geplaatst.

VERVOLGSCHOLEN.

leerlingen			Aantal candi- daten, die per 1-8-'39 wegens plaatsgebrek niet kon wor- den toegelaten tot de:			Resultaten op 1 Augustus 1939									Aantal leerlingen wien een diploma werd uitgereikt	Aanteekeningen
October	November	December				Toegelaten tot de	Niet bevoorderd	Over gegaan naar de	Toegelaten tot de	Niet bevoorderd	Over gegaan naar de	Toegelaten tot de	Niet bevoorderd			
			4e kl.	5e kl.	6e kl.	4e klasse			5e klasse			6e klasse				
53	52	53	—	—	—	16	4(1)	20	2	7(3)	—	—	—	23	*) Per 1-8-'39 omgezet in een Vervolg- school met Nederlandsch als leervak	
94	93	93	8	—	—	40	10	36	2	6	—	—	—	31		
49	49	50	—	—	—	—	10 (10)	65 (22)	—	7	—	—	—	37		
75	75	72	—	—	—	35	5	30	6	3(1)	—	—	—	28		
106	106	105	—	—	—	49	6	43	3	6	—	—	—	37		
88	87	86	24	—	—	43	7 (4)	37	3	5	—	—	—	34		
89	89	89	6	—	—	47	6 (6)	31	8	3	—	—	—	31		
93	92	90	17	6	—	49	6	42	2	2	—	—	—	26		
75	72	69	18	—	—	42	9 (1)	26	8	2(1)	—	—	—	21		
57	57	52	—	—	—	25	11	20	—	6(2)	—	—	—	11		
96	96	95	1	—	—	54	4 (1)	41 (1)	3	1(1)	—	—	—	35		
79	79	80	—	—	—	31	1	39	4	3	—	—	—	29		
72	71	71	—	—	—	31	8	32	—	3(1)	—	—	—	26		
62	62	62	—	—	—	28	8 (1)	20	5	4(3)	—	—	—	19		
174	171	171	—	—	—	100	7 (1)	39	4	6(1)	27	—	2(1)	31	**) Per 1-8-'39 een parallel 1e kl. opgericht	
97	95	92	—	—	—	40	6	30(3)	5	6(6)	25(4)	—	3(3)	14		
47	47	42	—	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	***) Omzetting van een gewo- ne vervolg school ****) Per 1-8-	
33	33	27	—	—	—	39	—	—	—	—	—	—	—	—		
1439	1428	1399	74	6	—	724	108	551	55	70	52	—	5	433		
						832	676			57						

(—) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan het aantal afgeschreven leerlingen.

STAAT C.

OVERZICHT van gedurende het cursusjaar 1938/1939 verleende studiebeurzen, mutaties en behaalde resultaten.

1939

ONDERWIJSINRICHTING	Aantal beursleerlingen begin c. j. 1938/39		Bijgekomen gedurende de c. j. 1938/1939	AFGEVOERD								Totaal aantal ultimo c. j. 1938/39	AANTEKENINGEN
	Oude	Nieuwe		gedurende c. j. 1938/1939 wegens:			ultimo c. j. 1938/1939 wegens:						
				Verbetering in den fin. toestand	Slechte vorderingen	Andere redenen	Verbetering in den fin. toestand	Einddiploma NIET behaald	Einddiploma behaald	Andere redenen			
Gouvernements Lyceum	4	3	—	—	—	1*)	—	—	1	—	5	*) wegens stopzetten studie in verband met gezondheidstoestand.	
Gouvernements A.M.S.	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	4		
Gouvernements Mulo- school	2	1	2	—	—	—	—	—	2**)	—	5	**) studie wordt met in- gang van het cursus- jaar 1939/1940 voort- gezet aan respectieve- lijk de Gouvernements A.M.S. en de N.I.A.S.	
Gouvernements Tech- nische School (K.E.S.)	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1		
N.I.A.S.	—	2+)	—	—	1	—	—	—	—	—	1	+) leerlingen die voor hun studie aan de Gouvernements Mulo- school reeds een beurs genoten heb- ben.	
R.K. Muloschool „St. Joseph”	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Muloschool van het Alge- meen Onderwijs Instituut	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	++) wegens „zitten blijven”	
Zaalbergschool	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1++)	—		
Gouvernements Handels- cursus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
Totaal	11	10	4	—	1	1	—	—	4	1	18		

II. ARMENZORG EN MAATSCHAPPELIJKE STEUN.

Als gevolg van de inwerkingtreding op 1 Januari 1939 van de op 30 Maart 1938 door den Stadsgemeenteraad vastgestelde „Soerabajasche Armenzorg-verordening”, werd door acht instellingen, welke op het gebied van armenzorg werkzaam zijn, het verzoek gedaan om als instellingen van weldadigheid in den zin der verordening te worden erkend.

Een zestal instellingen werd als zoodanig geregistreerd, t.w.

1. het R. K. Kerk- en Armbestuur van de H. Hart Kerk, Coen Boulevard Soerabaja
2. het R. K. Armbestuur, Afd. benedenstad Soerabaja
3. Al Irsjad Afd. Armenzorg Soerabaja
4. de Perhimpoean Penolong Kemiskinan (Vereeniging Inheemsche Armenzorg) Soerabaja
5. de Stichting Soerabajasche Armenzorg
6. Armenzorg afdeeling van het Indo-Europeesch Verbond Afd. Soerabaja.

Op twee verzoeken moest afwijzend worden beschikt, aangezien bedoelde instellingen niet aan alle daarvoor gestelde vereischten voldeden.

Aan eerstgenoemde instellingen kan, met in achtneming van het bij bovenbedoelde verordening bepaalde, een deel van de voor steunverleening gedane uitgaven worden vergoed.

§ 1. *Commissie voor de Armenzorg.*

De ingevolge artikel 9 van meergenoemde verordening in te stellen Commissie voor de Armenzorg werd bij Raadsbesluit ddo. 1 Februari 1939 No. 41 samengesteld als volgt :

Voorzitter : Wethouder Mr. Jap Sin Fong.

Lid :	Tio Hian Sioe	Raadsleden
„	J. F. Tuwanakotta	
„	J. Vegter	
„	J. Hoeksema	

Lid :	Mevr. Ch. F. Buurman van Vreeden-Leenderts	} Vertegenwoordigers instellingen van weldadigheid.
„	Pastoor P. A. Bastiaensen	
„	„ A. J. C. IJlst	
„	Joesoef Hoebeis	
„	Raden Sanoesi	
„	J. K. Lengkong	

In de plaats van den heer J. Vegter, die wegens vertrek uit deze Gemeente voor het lidmaatschap der Commissie heeft moeten bedanken, werd aangewezen het Raadslid, de heer O. Dubbelman.

Op verzoek van de instellingen van weldadigheid om plaatsvervangende vertegenwoordigers aan te wijzen, werd de commissie bij Raadsbesluit ddo. 1 November 1939 No. 438 nader samengesteld als volgt :

Voorzitter : Wethouder Mr. Jap Sin Fong.

- Leden :
1. Tio Hian Sioe
 2. J. F. Tuwanakotta
 3. O. Dubbelman
 4. J. Hoeksema
 5. Mevr. Ch. F. Buurman van Vreeden-Leenderts
 6. Pastoor P. A. Bastiaensen
 7. Pastoor A. J. C. IJlst
 8. Joesoef Hoebeis
 9. Raden Sanoesie
 10. J. K. Lengkong

- Plv. Leden :
1. Sie Eng Giam	} Raadsleden
2. M. Pamoedji	
3. H. H. Bos	
4. A. A. A. van Eeckhoven	
5. J. M. Lemette	} Vertegenwoordigers instellingen van weldadigheid.
6. A. H. de Groot	
7. A. P. Blogg	
8. Ali Ba'sjin	
9. Soedarmo	
10. A. M. G. Schlundt Bodien	

§ 2. *Personeel.*

Het personeel van het Bureau voor Armenzorg bestond gedurende verslagjaar uit :

- 1 Kantoorhoofd
- 2 Enquêtrices
- 1 Ambtenaar voor Inheemsche Armenzorg
- 2 Klerken

Het geheel staat onder leiding van het Hoofd Sociale Zaken.

Door de Commissie voor de Armenzorg, welke tot taak heeft het College van Burgemeester en Wethouders bij de uitvoering van het in de Armenzorg-verordening bepaalde, bij te staan, werden gedurende verslagjaar behandeld de nieuwe normen voor het verleenen van steun aan armlastigen.

Mede als gevolg van het in werking treden van de Soerabajasche Armenzorg-verordening van 30 Maart 1938, waardoor het bedeelingswérk niet meer rechtstreeks van Gemeentewege geschiedt, werd bij Raadsbesluit ddo. 2 Augustus 1939 No. 207 besloten tot opheffing van het Gemeentelijke Armenzorgfonds.

Ten behoeve van uitkeeringen aan armlastigen en aan instellingen van Armenzorg werd door den Stadsgemeenteraad op de begrooting voor 1939 een bedrag van f 100.000,— beschikbaar gesteld, tegenover welke uitgaafpost werd begroot een Regeeringsbijdrage uit het Algemeen Armenzorgfonds van Nederlandsch-Indië en uit z.g. pro-mille gelden tot een totaal bedrag van f 28.000,—. Met uitzondering van de van Gemeentewege in het leven geroepen „Stichting Soerabajasche Armenzorg”, werd gedurende verslagjaar aan geen andere instelling van weldadigheid ter plaatse eenige vergoeding, als in de Soerabajasche Armenzorg-verordening bedoeld, toegekend.

Door de enquêtrices werden gedurende verslagjaar behandeld 627 nieuwe aanvragen om steun. Nagecontroleerd werden 419 gevallen, waarin te voren reeds steun was toegekend, dan wel om verlenging van verleenden steun werd verzocht.

In totaal werd aan bedoelde Stichting ten behoeve van de uitkeering aan armlastigen vergoed een bedrag van f 99.626,45, waarin begrepen f 1747,20 wegens betaalde huur van z.g. één-

Vereeniging Soerabajasche Planten- en Dierentuin	f	10000,—*)
Vereeniging Provinciaal en Stedelijk Museum	„	2000,—
Nijverheidsvereeniging Pertoekangan Afd. „Weef-school” te Soerabaja	„	750,—
Vereeniging Indo-Europeesch Verbond t.b.v. de Zaalbergschool	„	9000,—
Vereeniging „Perlindoengan Peladjar” (Jongensinternaat)	„	500,—
Schoolvereeniging „Hollandsch Arabisch Instituut”	„	700,—
Vroedvrouwen Cursus der Stichting „Indo Europeesche Sociale Zorg”	„	1000,—
Totaal	„	<u>42650,—</u>

Groep B. Weezeninrichtingen — Opvoedingsgestichten en Maatschappelijke Tehuizen.

Perkoempoelan Pemeliharaan Anak Jatim (P.P.A.J.) te Soerabaja	f	550,—
Weezengestichten der Protestantsche Gemeente te Soerabaja	„	4520,—
Vereeniging Jongens- en Meisjes weezeninrichting „Thay Tong Bong Yan” te Soerabaja	„	840,—
Het Hulpfonds van den H. Vincentius à Paulo t.b.v. het Tehuis „St. Ursula” te Soerabaja	„	2090,—
Vereeniging Vrouwentehuis te Soerabaja	„	1000,—
Totaal	f	<u>9000,—</u>

Groep C. Steun aan Werkloozen.

Pemberantas Penganggoeran Indonesia	f	5400,—
-------------------------------------	---	--------

Groep D. Diverse nuttige instellingen, niet thuis behorende onder één der andere groepen.

Anti Woeker Vereeniging	f	250,—
Vereeniging Soerabajasche Jaarmarkt	}	te dekking van het eventueel in 1939 te lijden exploitatieverlies
Vereeniging		
	„	3500,—

*) Overeenkomstig de bepaling, vastgesteld bij besluit van den Stads-gemeenteraad van Soerabaja ddo. 29 Juni 1933 No. 126 tot neven-genoemd maximum.

Het Provinciaal Comité voor Oost-Java
v/h Algemeen Steunfonds voor Inheem-
sche Behoeftigen (Asib) f 3300,—

T o t a a l f 7050,—

Groep E. Instellingen voor Ziekenzorg en die in het belang der Volksgezondheid.

Stichting Leger des Heils, t.b.v. de William Booth
Vrouwen- en Kinderkliniek f 2040,—
Wijkverpleging „Mardi Santosa” te Soerabaja . . . 3100,—
Vereeniging „Mohamadijah Bahagian P.K.O.” Afd.
Soerabaja, t.b.v. haar Poliklinieken, Kinder-
zorg en Consultatiebureau voor Zuigelingen . . . 1980,—
Stichting Perhimpoean boeat Mentjegah Kema-
tian Anak-anak jang loear biasa (Vereeniging
Kinderzorg) „ 980,—
St. Melania Vereeniging t.b.v. de polikliniek en
wijkverpleging „ 1340,—
Vereeniging „Soerabajasche Oogheelkundige kli-
niek” „ 1480,—
Vereeniging Badan Kesehatan Perhimpoean
Kaoem Verplegers(sters) Indonesia te Soera-
baja (P.K.V.I.) „ 430,—
Vereeniging Soe Swie Tiong Hwa Ie Wan t.b.v.
haar ziekeninrichting te Kapasari” „ 2770,—
Plaatselijke Organisatie Soerabaja van de Stichting
Centrale Vereeniging tot bestrijding der
T.B.C. in Ned.-Indië „ 2350,—
Provinciale Organisatie Oost-Java van de Stich-
ting Centrale Vereeniging tot bestrijding der
T.B.C. in Ned.-Indië „ 1710,—
Vereeniging Nederlandsch Indisch Kankerinstituut
te Bandoeng „ 200,—

T o t a a l f 18380,—

§ 5. *Stichting Soerabajasche Armenzorg.*

Overeenkomstig het in de Armenzorg-ordonnantie (Staatsblad 1934 No. 26) neergelegde Regeeringsbeginsel, dat Armenzorg zooveel mogelijk aan religieuze en maatschappelijke instellingen, m.a.w. het particuliere initiatief, moet worden overgelaten, werd van Gemeentewege bij acte ddo. 6 Januari 1939 No. 8, voor den notaris F. Eichholtz te Soerabaja verleden, in het leven geroepen de Stichting Soerabajasche Armenzorg, welke ten doel heeft:

- a. materiele hulp te verschaffen aan binnen de Stadsgemeente Soerabaja verblijfhoudende armen.
- b. bevordering van al die maatregelen, welke leiden kunnen tot beperking der armlastigheid binnen de Stadsgemeente Soerabaja.

Bestuur.

In het begin van verslagjaar bestond het Bestuur uit de volgende personen:

Voorzitter:

Mr. Jap Sin Fong — Wethouder Stadsgemeente
Soerabaja.

Secretaris-Penningmeester:

J. H. W. Pfeiffer — Hoofd Sociale Zaken Stadsge-
meente Soerabaja.

Leden:

Mr. W. Augustin — Advocaat en procureur
Lid Stadsgemeenteraad Soerabaja.

Ch. W. L. Baier — Geëmployeerde v/d Java Leaf To-
bacco Development Co. Limited.
Lid Stadsgemeenteraad Soerabaja.

Mr. A. van Gennep — Particulier
Lid Stadsgemeenteraad Soerabaja.

J. F. Tuwanakotta — Gepensionneerd Douane Ambtenaar
Lid Stadsgemeenteraad Soerabaja.

L. U. L. J. Dietvors — Secretaris v/d Middenstandsveree-
niging te Soerabaja.

J. K. Lengkong	— Gepensionneerd Douane Ambte- naar.
H. L. Liem	Particulier.
Raden Toemenggoeng Moesono	--- Regent van Soerabaja.
Mevr. C. M. Pasteur geb. van Swieten	— Bestuurslid van de Vereeniging van Huisvrouwen te Soerabaja.
A. M. G. Schlundt Bodien	— Geëmployeerde van de Bataafsche Petroleum Maatschappij.
Tio Hian Sioe	— Geëmployeerde van het Makelaars- kantoor Monod Diephuis en Co.
J. Vegter	— Administrateur van de Neder- landsch Indische Artsen School.
F. C. van der Vliet	— Procuratiehouder der Nederlandsch Indische Handelsbank te Soerabaja.

Dagelijksch Bestuur.

Het Dagelijksch Bestuur bestond uit de heeren : Mr. Jap Sin Fong en J. H. W. Pfeiffer.

Bestuurs-Mutaties.

Gedurende verslagjaar trad de heer J. Vegter, die naar elders vertrok, als lid af, in wiens plaats werd benoemd de heer O. Dubbelman.

De Regent van Soerabaja, de heer R. T. Moesono zag zich wegens drukke werkzaamheden genoodzaakt voor het lidmaatschap te bedanken, in welke vacature echter niet werd voorzien.

Administrateur.

De tot bijstand van het Bestuur door Burgemeester en Wet-houders van Soerabaja aangewezen administrateur, de heer E. C. Kneefel, bleef gedurende verslagjaar in die functie.

Personeel.

Van Gemeentewege werden ter beschikking van de Stichting gesteld :

- 2 enquêtrices
- 1 ambtenaar voor Inheemsche Armenzorg
- 2 klerken.

Werkzaamheden.

Gedurende verslagjaar werden behandeld 627 nieuwe aanvragen om steun. Nagecontrôleerd werden 491 gevallen, waarin voordien reeds steun was toegekend, dan wel om verlenging van den termijn van steun werd verzocht.

Uitkeeringen.

Steun werd maandelijks toegekend gemiddeld in 296 gevallen *) aan Europeanen en met hen gelijkgestelden, in 472 gevallen *) aan Chineezzen, in 526 gevallen *) aan Inheemschen en in 42 gevallen *) aan andere Vreemde Oosterlingen tot bedragen van respectievelijk f 39.606,33 — f 27.902,64 — f 24.016,50 en f 2.954,16 per jaar. Dooreengenomen werd per geval c.q. gezins-hoofd maandelijks een bedrag van $\pm$ f 6,— uitgekeerd.

Eenmanswoningen.

Van de N. V. Volkshuisvesting Soerabaja werden ten behoeve der bedeelden in de proefkampong te Sidodadi tegen den huurprijs van f 33,60 per week ingehuurd vier blokken, tezamen bevattende 112 kamers.

Extra Uitkeering.

Ter gelegenheid van de geboorte van H. K. H. Prinses Irene werd aan de armlastigen een extra uitkeering gegeven tot een totaal bedrag van f 3.399,62.

In totaal werd in 1939 aan steun uitgekeerd een bedrag van f 99,626,45.

Betaaldagen.

De uitbetaling der onderstanden aan de armlastigen had maandelijks plaats in de Theaterzaal van den Stadstuin te Waroengtoeri, welk gebouw voor dit doel door het Bestuur der Stadstuin-vereeniging belangeloos was afgestaan.

*) Hoofdzakelijk gezinnen.

Vergaderingen.

Gedurende verslagjaar werd door het Bestuur twee maalvergaderd. De voornaamste onderwerpen, welke in die vergaderingen werden behandeld zijn :

1. Samenstelling van een werk-commissie, welke tot taak heeft plannen uit te werken voor het houden van fancy-fairs, sportwedstrijden, etc. ter versterking der kasmiddelen.
2. Bespreking ontwerp nieuwe normen voor het verleenen van steun aan armlastigen.

Inkomsten.

Overeenkomstig de opzet der Stichting werd het exploitatie-tekort geheel door de Stadsgemeente Soerabaja gedekt. Hoewel de particuliere bijdragen, vergeleken bij de totaal uitgaven vrij onbeduidend waren, kan toch worden gezegd, dat de belangstelling voor deze instelling een stijgende lijn vertoont.

Wij kunnen dan ook niet nalaten aan hen, die in het afgelopen jaar de Stichting financieel hebben bijgestaan, of op andere wijze van dienst zijn geweest, hierbij onzen dank te betuigen en spreken daarbij gaarne den wensch uit, dat ook in de toekomst op hun steun gerekend moge worden.

EXPLOITATIE-BEGROOTING VOOR HET JAAR 1939.

U I T G A V E N	O N T V A N G S T E N
1. Bureau en schrijf-behoefden en verdere wisselvallige uitgaven f 150,—	1. Bijdragen van particulieren f 560,—
2. Begrafeniskosten van overleden armlastigen „ 1.400,—	2. Toevallige baten . „ P.M.
3. Uitkeeringen aan armlastigen . . . „ 100.000,—	3. Uitkeering van de Gemeente ter dekking van het nadeeling exploitatiesaldo „ 101.085,—
4. Telefoonkosten . . „ 95,—	
Totaal der uitgaven f 101.645,—	Totaal der ontvangsten f 101.645,—

EXPLOITATIEREKENING OVER 1939.

UITGAVEN		ONTVANGSTEN	
Omschrijving	Bedrag	Omschrijving	Bedrag
Bureau en schrijfbehoeften	f 228,91	Bijdragen van particulieren	f 972,99
Begrafeniskosten van overleden armlastigen	„ 1.262,50	Toevallige baten . . . „	33,05
Uitkeeringen aan armlastigen	„ 99.454,70*)	Uitkeering van de Stadsgemeente Soerabaja	„ 100.035,07
Telefoonkosten	„ 95,—		
	<u>f 101.041,11</u>		<u>f 101.041,11</u>

*) In dit bedrag zijn niet begrepen de volgende posten:
 f 37,35 uitkeeringen aan armlastigen in December 1939,
 „ 134,40 betaalde huur Armenzorgblok over December 1939,
 welke uitgaven werden geboekt ten laste van het jaar 1940.

Overzicht van het aantal steungevallen en steunbedragen verdeeld over de maanden en de bevolkingsgroepen.

Maand	Europeanen		Chineezzen		Inheemschen		Vr. Oosterlingen		Totaal		Huur Armenzorgblok. Sidodadi
	Aantal steungevallen	Uitgekeerd bedrag	Aantal steungevallen	Uitgekeerd bedrag	Aantal steungevallen	Uitgekeerd bedrag	Aantal steungevallen	Uitgekeerd bedrag	Aantal steungevallen	Uitgekeerd bedrag	
Januari 1939	297	3.230,65	428	2.171,49	497	1.968,92	42	282,36	1264	7.653,42	134,40
Februari "	300	3.293,64	436	2.163,79	516	1.917,60	42	251,94	1294	7.626,97	134,40
Maart "	296	3.258,54	448	2.176,51	518	1.913,33	43	250,14	1305	7.598,52	168,—
April "	302	3.279,03	454	2.203,05	522	1.924,46	44	253,39	1322	7.659,93	134,40
Mei "	300	3.260,71	459	2.238,19	525	1.934,82	44	255,89	1328	7.689,61	134,40
Juni "	297	3.281,96	459	2.235,29	522	1.953,95	44	258,19	1322	7.729,39	168,—
Juli "	290	3.245,90	476	2.308,27	533	2.043,15	43	246,47	1342	7.843,79	134,40
Augustus "	296	3.344,95	478	2.385,27	531	2.009,45	43	246,47	1348	7.986,14	168,—
September "	297	3.374,72	494	2.406,12	540	2.096,32	39	223,13	1370	8.100,29	134,40
October "	298	3.438,52	507	2.503,29	539	2.073,89	40	228,13	1384	8.243,83	134,40
November "	293	3.338,58	508	2.525,29	538	2.094,96	41	228,05	1380	8.186,88	168,—
December "	289	3.259,13	515	2.586,08	534	2.085,65	41	230,—	1379	8.160,86	134,40
Totaal	—	39.606,33	—	27.902,64	—	24.016,50	—	2.954,16	—	94.479,63	1.747,20
Gemiddeld per mnd	296	3.300,53	472	2.325,22	526	2.001,37	42	246,18	1336	7.873,30	145,60

Totaal uitgekeerd . f 94.479,63
 Huur Armenzorgblok „ 1.747,20
 Extra uitkeering
 (Oranje-feest) . . . „ 3.399,62

Totaal f 99.626,45

III. GEMEENTELIJK BUREAU VOOR ARBEIDSBEMIDDELING.

1. Verordeningen en reglementen.

De verordening tot instelling van een Gemeentelijk bureau voor Arbeidsbemiddeling en Beroepskeuze van 16 Januari 1925 (Jav. Crt. 6 Februari 1925 No. 11) is per 31 December 1935 komen te vervallen. In de plaats daarvan trad per 1 Januari 1936 in werking het reglement op dit bureau. Volgens dit reglement berust de leiding van het bureau bij Burgemeester en Wethouders, bijgestaan door een commissie van bijstand voor de arbeidsbemiddeling (op den voet van het bepaalde in art. 71 lid 2 S.G.O.).

Bij beschikking van het College van Burgemeester en Wethouders ddo. 15 Augustus 1938 zijn Uitvoerings-voorschriften vastgesteld, zijnde regelen van huishoudelijken aard betreffende de behandeling der aanvragen, de duur-, het verlengen, het vernieuwen- en het vervallen der inschrijvingen, de verplichtingen der ingeschrevenen, instructies voor den leider en het overige personeel, enz.

2. Commissie van Bijstand.

Op 31 December 1939 was de samenstelling dezer Commissie als volgt:

Mr. Jap Sin Fong (lid Voorzitter) Wethouder.

J. H. W. Preiffer (Secretaris) Hoofd Sociale Zaken.

A. A. A. van Eeckhoven	}	leden (Raadsleden)
Sie Khwan Ho		
Mr. M. Soewono		
J. A. Vermey		
L. Dietvors	}	„ (niet Raadsleden)
W. O. de Graaf		
H. L. Liem		
A. F. Ohlenschlager		
W. M. G. Surtel		

In den loop van het jaar 1939 trad als lid der Commissie af de heer P. Spies, terwijl in diens plaats tot lid werd benoemd de heer A. F. Ohlenschlager.

3. *Organisatie en personeel.*

Het Arbeidsbureau is gevestigd in het Raadhuis te Ketabang. Het is geopend op werkdagen vanaf 's morgens 8 uur tot 12.30 uur en 's middags van 2 uur tot 4.30 uur (des Zaterdags alleen van 's morgens 8 tot 12.30 uur).

Het omvat twee afdelingen:

- a. de z.g. Europeesche afdeling (voor geschoolden van alle landaarden).
- b. de z.g. Inheemsche afdeling (voor minder of ongeschoolden c.q. werkvolk).

De arbeidsbemiddeling van het bureau is geheel kosteloos en heeft ten doel de werkgevers en werkzoekenden bij het zoeken naar arbeidskrachten en arbeidsgelegenheid behulpzaam te zijn, waarbij het streven de werkgevers te voorzien van de voor hen meest geschikte arbeidskrachten en den werkzoekenden de voor hen meest geëigende werkgelegenheid aan te bieden op den voorgrond staat. Aanvragen van werkgevers kunnen zoowel mondeling, eventueel telefonisch als schriftelijk aan het bureau worden gedaan. Werkzoekenden, die zich bij het bureau wenschen te doen inschrijven, dienen zich daartoe persoonlijk aan te melden. Schriftelijke aanmelding is alleen toegestaan aan personen, die buiten de Gemeente verblijf houden of om bijzondere redenen niet in staat zijn persoonlijk te komen. Zij zijn verplicht het bureau alle inlichtingen en gegevens te verstrekken, welke ten behoeve van de inschrijving noodig worden geacht, terwijl verder van hen wordt verlangd, dat zij door overlegging van getuigschriften en andere bewijsstukken van de juistheid der verstrekte gegevens doen blijken. Na de inschrijving wordt den werkzoekende een te zijnen name gesteld bewijs van inschrijving uitgereikt, waarop de datum van inschrijving staat. Hij is gehouden om, indien hij zijn inschrijving wil bestendigen eens per kwartaal daartoe het verzoek te doen. Laat hij zulks na dan wordt de inschrijving als vervallen beschouwd. De werkzoekende, die voor plaatsing in aanmerking komt, wordt door het bureau voorzien van een introductie, welke hij den werkgever moet overhandigen. Bij aanwijzing van werkkrachten houdt het bureau zooveel mogelijk rekening met de wenschen der werk-

gevers. Overigens is het bureau vrij van de ingeschrevenen diegenen aan te wijzen, die voor de bestaande werkgelegenheid het meest geschikt wordt geacht.

Het personeel bestond in verslagjaar uit een ambtenaar voor Arbeidsbemiddeling, drie klerken, één steno-typiste en 2 oppassers. In Augustus heeft de Ambtenaar voor Arbeidsbemiddeling, de heer E. de Raadt, teruggekeerd van buitenlandsch verlof, zijn betrekking wederom aanvaard en werd de Commies-Redacteur van de Afdeeling Algemeene Zaken, de heer W. M. C. E. van Beem, tijdelijk belast met de waarneming, weder naar de Afdeeling Algemeene Zaken teruggeplaatst.

De Algemeene leiding van dit bureau berust bij het Hoofd Sociale Zaken.

4. *Vergaderingen en Algemeene werkzaamheden.*

De onder 2 van dit verslag genoemde commissie van bijstand heeft op 14 Maart een vergadering gehouden, waarin o.m. het jaarverslag 1938 en enkele bepalingen van de ddo 15 Augustus 1938 door het College van Burgemeester en Wethouders vastgestelde uitvoeringsvoorschriften voor het arbeidsbureau aan een bespreking werden onderworpen.

Meerdere vergaderingen zijn in verslagjaar niet gehouden, aangezien zich verder geen onderwerpen voordeden, welke in een vergadering dezer Commissie dienden te worden voorgebracht.

Ten aanzien der Arbeidsbemiddeling werd zoo goed mogelijk de hand gehouden aan de geldende uitvoerings-voorschriften.

Werkzoekenden, die verzuimd hadden tijdig de geldigheidsduur hunner inschrijving te doen verlengen, werden hierop schriftelijk attent gemaakt, waarbij het bureau in vele gevallen gewaar werd, dat de ingeschrevenen er reeds in geslaagd waren een betrekking te vinden en nalatig waren gebleven zulks het bureau mede te deelen.

Het ingevoerde kaartsysteem, met zijn overzichtelijke differentiatie der diverse beroepsgroepen en beroepen, heeft de waarde der Arbeidsbemiddeling aanmerkelijk verhoogd, daar het den bemiddelbaar in staat stelt snel, doeltreffend en betrouwbaar werk te kunnen leveren, terwijl vergeleken bij het oude systeem (registers

in boekvorm) het den bemiddelaar ontlast van een massa geheugenwerk en tijdroovend zoekwerk, waardoor tijd vrijkomt voor andere bezigheden.

Propaganda d.w.z. het meer bekendheid geven aan het bestaan en het nut der openbare arbeidsbemiddeling heeft ook dit jaar een onderwerp van voortdurende zorg uitgemaakt.

Het bureau heeft wederom gezorgd de beschikking te krijgen over gegevens omtrent loonen, oorzaak van werkloosheid en alle overige terzake dienende bijzonderheden. Het heeft zich geregeld in verbinding gesteld met werkgevers, die arbeidskrachten behoefden en heeft zooveel mogelijk bekendheid gegeven aan de aanvragen. Door samenwerking met arbeidsbureaux, gevestigd in andere plaatsen en de Centrale Arbeidsbeurs te Batavia heeft het de totstandkoming van plaatsingen bevorderd. Het bureau komt dan ook steeds meer in het centrum der belangstelling te staan, waartoe de propaganda door persoonlijk bezoek aan de werkgevers, de persberichten, drukwerken, folders, verslagen en andere reclame-middelen aanzienlijk medewerken.

Door het bureau werden folders gezonden aan vrijwel alle werkgevers, die middels advertenties werkkrachten opriepen, terwijl in een begeleidend schrijven werd verzocht het bureau bij de voorziening in te schakelen, hetwelk dikwijls gunstig gevolg had. De Directeuren en hoofden van onderwijs-inrichtingen werden wederom verzocht de afgestudeerden op het bestaan van het Arbeidsbureau en op de vele voordeelen van inschrijving bij dit bureau te willen wijzen.

Door een goede samenwerking met de Maatschappij Werkloosheidsbestrijding (M.W.B.) werd zorggedragen, dat alle werklozen c.q. gesteunden werden ingeschreven.

5. *Centrale Arbeidsbeurs te Batavia.*

Aan deze Centrale instelling, ressorteerende onder het Kantoor van Arbeid, werden in verslagjaar weder alle mogelijke inlichtingen en gegevens verschaft, benodigd voor de Centrale administratie en de op te maken statistieken betreffende den stand der arbeidsmarkt in Ned.-Indië.

6. *Loonstandaard.*

In 1399 bleef de loonstandaard vrijwel gelijk aan die van 1938, althans voor wat betreft de groote werkgevers.

Eenige der kleine particuliere bedrijven moesten evenwel onder den drang der allengs moeilijker geworden omstandigheden in het bedrijfsleven er toe overgaan de salarissen en loonen voor nieuw aan te stellen personeel te verlagen, waarbij zij opgemerkt, dat het peil echter doorgaans nog boven dat van gelijkwaardige betrekkingen in overheidsdiensten bleef. In de onderscheidende beroepsgroepen liep de waardeering van den arbeid nog al uiteen en werd vanzelfsprekend beheerscht door de vraag en het aanbod op de arbeidsmarkt. Zoo overtrof in het verslagjaar evenals in 1938 de vraag naar goed onderlegd technisch en landbouwkundig personeel, zoomede naar goed geschoolde vaklieden (de beroepsgroepen A, B, F.) meestal het aanbod, zoodat de salarissen en loonen voor die categorieën in verhouding tot de andere — (de groepen C, D en E, de administratieve-, handels-, winkel- en huishoudelijke beroepen) over het geheel genomen op beter peil zijn gebleven.

Klachten over vervanging van behoorlijk gesalarieerde krachten door jongere goedkoopere — z.g. uitstooting — deden zich hoegenaamd niet voor.

7. *Arbeidsbemiddeling.**Overzicht.*

Aangaande het verkeer op de arbeidsmarkt, dat door tusschenkomst van het Gemeentelijk bureau voor arbeidsbemiddeling plaats vond, mogen onderstaande cijfers dienen.

Aanbiedingen van werkzoekenden. *)

Gesplitst naar de bevolkingsgroepen:

Jaar	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
1939	1960	536	3003	5499

*) Hieronder mede begrepen **niet** werklozen, die om de een of andere reden van werkkring wenschen te veranderen.

De resultaten der voorgaande jaren vanaf 1932 waren:
Staat I.

Jaar	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
1932	1653	528	2282	4463
1933	1460	594	4168	6222
1934	1475	490	3370	5335
1935	1838	414	2606	4858
1936	1689	374	2607	4670
1937	1925	414	2457	4796
1938	1936	289	1959	4184

Het aantal ingeschreven werkzoekenden op ultimo 1939 gesplitst naar de bevolkingsgroepen bedroeg na de verplichte afvoeringen ingevolge de voor het bureau geldende uitvoeringsvoorschriften:

Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
957	293	1101	2261

Naar de beroepsgroepen wordt de indeeling per ulto 1939. *)
Staat II.

Groep :	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
A. Technische beroepen	101	3	30	134
B. Cultures en Landbouw	59	1	1	61
C. Administratie	345	94	282	721
D. Handels- en Winkelberoepen	160	78	20	258
E. Huishoudelijke beroepen	58	15	628	701
F. Geschoolde Handarbeiders	162	12	125	299
G. Diversen	72	—	15	87
Totaal	957	203	1101	2261

*) Indeling volgens Kantoor van Arbeid (Centrale Arbeidsbeurs te Batavia).

Naar de beroepsonderscheiding wordt de indeeling als volgt: *)

Staat III.

A. Technische beroepen	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal.
1. Ingenieur	2	—	2	4
2. Architect	—	—	—	—
3. Machinist	13 (4)	1	2	16 (4)
4. Analyst	—	—	—	—
5. Chemiker	4 (3)	1	2 (1)	7 (4)
6. Laborant	—	—	2	2
7. Stuurman	1 (2)	—	1 (1)	2 (3)
8. Boormeester	—	—	—	—
9. Techniker	15 (9)	—	3	18 (9)
10. Fabrieks-Employé	10 (2)	1	2	13 (2)
11. Bedrijfsleider	—	—	—	—
12. Aannemer	12	—	1	13
13. Werkbaas	—	—	3	3
14. Opzichter	41 (8)	—	8 (1)	49 (9)
15. Telegrafist	1 (1)	—	—	1 (1)
16. Boekdrukker	2	—	4	6
	101 (29)	3	30 (3)	134 (32)
B. Cultures en landbouw				
1. Administrateur en staf geëmployeerde cultuuronderneming	25 (1)	—	—	25 (1)
2. Suiker	23 (3)	1	1	25 (3)
3. Rubber	5 (6)	—	—	5 (6)
4. Kinine	—	—	—	—
5. Thee	— (3)	—	—	— (3)
6. Koffie	1 (4)	—	—	1 (4)
7. Tabak	1 (1)	—	—	1 (1)
8. Oliepalm	—	—	—	—
9. Overige Cultures	4 (2)	—	—	4 (2)
10. Houtvesters	—	—	—	—
11. Vezel	—	—	—	—
	59 (20)	1	1	61 (20)

*) Indeeeling volgens Kantoor van Arbeid (Centrale Arbeidsbeurs te Batavia).

C. Administratie	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal.
1. Jurist	7	1	1	9
2. Accountant	—	—	—	—
3. Boekhouder	25 (7)	8 (2)	6 (1)	39 (10)
4. Correspondent	2 (6)	— (1)	—	2 (7)
5. Boomklerk	—	—	—	—
6. Kantoor-Employé	74 (15)	23 (11)	158 (6)	255 (32)
7. Commies	—	—	—	—
8. Stenograaf(e)	94 (3)	5 (2)	10 (1)	109 (6)
9. Klerk, schrijver	103 (9)	48 (4)	83 (9)	234 (22)
10. Typist(e)	40 (14)	9	24 (4)	73 (18)
11. Telefonist(e)	—	—	—	—
12. Bibliothecaris	—	—	—	—
13. Archivaris	—	—	—	—
14. Dactyloscopist	—	—	—	—
	345 (54)	94 (20)	282 (21)	721 (95)
D. Handels- en winkel- beroepen				
1. Bank Employé	—	—	—	—
2. Handels Employé	39 (6)	2 (1)	—	41 (7)
3. Handelsreiziger	15 (9)	34 (4)	2	51 (13)
4. Makelaar	—	—	—	—
5. Kassier	3 (2)	13 (1)	1	17 (3)
6. Magazijnmeester	26 (8)	6	6	38 (8)
7. Rekeninglooper	—	21	4	25
8. Winkelpersoneel	71 (10)	2 (1)	7 (3)	80 (14)
9. Kapper	—	—	—	—
10. Hotel- en Café- personeel	6 (2)	—	—	6 (2)
11. Bakker	—	—	—	—
12. Slager	—	—	—	—
	160 (37)	78 (7)	20 (3)	258 (47)
E. Huishoudelijke beroepen				
1. Pensionhouder	—	—	—	—
2. Kok	1	2	1	4
3. Dame v/d huishouding	31 (7)	1	3 (2)	35 (9)
4. Kinderjuffrouw	26 (10)	—	6	32 (10)
5. Conciërge (mandoer)	—	7	94	101
6. Naaister (kleermaker)	—	1	5	6
7. Waker	—	—	22	22
8. Bediendenpersoneel (oppassers)	—	4	497	501
	58 (17)	15	628 (2)	701 (19)

F. Geschoolde hand- arbeiders	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
1. Bankwerker	59 (8)	2	20 (2)	81 (10)
2. Chauffeur	—	—	10	10
3. Electriciën	21 (6)	5 (2)	9 (3)	35 (11)
4. Metselaar	—	—	5	5
5. Meubelmaker	—	—	—	—
6. Timmerman	—	3	24	27
7. Monteur	72 (17)	—	5 (2)	77 (19)
8. Schilder	—	2	6	8
9. Teekenaar	8 (8)	— (2)	11 (3)	19 (13)
10. Mijnwerker	—	—	—	—
11. Smid-plaatwerker	1 (2)	—	11 (1)	12 (3)
12. Instrumentmaker	1	—	—	1
13. Werkman	—	—	15	15
14. Stoker	—	—	8	8
18. Electro-autogeen lasscher	—	—	1	1
19. Weefster	—	—	—	—
20. Klinker	—	—	—	—
21. Horlogemaker	—	—	—	—
	162 (41)	12 (4)	125 (11)	299 (56)
G. Diversen				
1. Onderwijskrachten	20 (2)	—	7 (3)	27 (5)
2. Journalist	—	—	—	—
3. Apotheker-assistent	4 (1)	—	—	4 (1)
4. Verpleger	6 (1)	—	5	11 (1)
5. Landmeter, Opnemer	6	—	—	6
6. Caféhouder	—	—	—	—
7. Opziener	—	—	—	—
8. Politie-agent	—	—	—	—
9. Trein-Buscontroleur	—	—	2	2
10. Musicus	—	—	—	—
11. Zonder bepaal beroep	36	—	1	37
12. Tandtechniker	—	—	—	—
13. Verloskundige	—	—	—	—
14. Apotheker	—	—	—	—
15. Opticiën	—	—	—	—
16. Officier	—	—	—	—
	72 (4)	—	15 (3)	87 (7)
Totaal generaal	957 (202)	203 (31)	1101 (43)	2261 (276)

Hierbij zij opgemerkt, dat de tusschen haakjes geplaatste getallen z.g. nevenberoepen betreffen, welke onderscheiding is gemaakt, in verband met de omstandigheid, dat werkzoekenden zich voor meerdere beroepen beschikbaar *) stelden.

Aanvragen van werkgevers.

Het aantal aanvragen gegroepeerd naar den landaard der werkgevers geeft het volgende beeld:

Europeesche werkgevers	Chineesche werkgevers	Inheemsche werkgevers	Totaal
1105	132	35	1272

Verdeeld over de maanden en afdelingen.

Staat IV.

Maanden	Europeesche werkgevers		Chineesche werkgevers		Inheemsche werkgevers		Totaal
	E.A.	I.A.	E.A.	I.A.	E.A.	I.A. **)	
Januari	41	60	1	9	4	4	119
Februari	30	32	2	12	—	1	77
Maart	49	32	1	13	—	2	97
April	44	55	3	21	1	4	128
Mei	51	28	1	5	—	—	85
Juni	48	35	—	7	—	3	93
Juli	44	43	3	9	1	4	104
Augustus	87	42	4	10	1	2	146
September	57	26	—	7	2	—	92
October	57	49	2	8	3	1	120
November	65	41	5	5	—	—	116
December	60	29	3	1	1	1	95
	633	472	25	107	13	22	1272

Plaatsingen van werknemers. ***)

De plaatsingen in 1939, waaronder niet begrepen die, welke een min of meer tijdelijk karakter droegen, laten zich als volgt groepeeren:

*) In het aangehouden kaartsysteem is de onderscheiding hoofd- en nevenberoep door kaarten van verschillende kleur tot uitdrukking gebracht.

**) E. A. = Europeesche afdeling. I. A. = Inheemsche afdeling.

***) Hieronder niet begrepen huisbedienden, als baboe, djongos, kokkie, enz., waarvan de plaatsing wordt overgelaten aan de alhier gevestigde vijf bedienden kantoren.

I. Naar de bevolkingsgroepen.

Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
456	63	515	1034

of verdeeld over de maanden:

Staat V.

Maanden	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
Januari	36	6	44	86
Februari	35	4	23	62
Maart	42	6	46	94
April	38	5	34	77
Mei	44	2	39	85
Juni	46	4	48	98
Juli	33	7	48	88
Augustus	43	5	54	102
September	31	5	27	63
October	30	2	49	81
November	44	12	43	99
December	34	5	60	99
	456	63	515	1034

Een vergelijkend overzicht van de resultaten der Arbeidsbemiddeling vanaf 1932 volgt hieronder:

Staat VI.

Jaren	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
1932	460	90	527	1077
1933	472	70	625	1167
1934	390	55	515	960
1935	490	45	405	1030
1936	436	33	392	861
1937	567	66	484	1117
1938	472	53	424	949
1939	456	63	515	1034

II. Naar de beroepen :

Staat VII.

Groepen	Europeanen	Chineezen	Inheemschen	Totaal
A. Technische	32	3	21	56
B. Cultures	5	—	1	6
C. Administratie	248	41	181	470
D. Handel- en Winkelberoepen	59	10	50	119
E. Huishoudelijke	35	3	109	147
F. Geschoolde Handarbeiders	59	3	107	169
G. Diversen	18	3	46	67
	456	63	515	1034

III. Naar de salarisgroepen.

Staat VIII.

Landaard	Beneden f 50 —	f 50.-/f 100.-	f 100.-/f 200.-	f 200.-/f 300.-	f 300.-/f 500.-
Europeanen	235	144	60	16	1
Chineezen	46	17	—	—	—
Inheemschen	503	12	—	—	—
	784	173	60	16	1

8. Arbeidsbemiddeling.

Algemeene opmerkingen.

Dat de onzekerheid over het verloop van den politieken toestand in Europa, het dreigende oorlogsgevaar en ten slotte het uitbreken van den oorlog in begin September niet zonder invloed op de arbeidsmarkt in het afgelopen jaar is geweest, behoeft zeker geen betoog.

In de eerste 8 maanden van het jaar viel met betrekking tot de personeelsuitbreiding in handel en industrie een groote voorzichtigheid te constateeren. De verwachting, dat na het uitbreken van den oorlog in verband met de mobilisatie een aanzienlijke stijging van werkgevers-aanvragen zou plaats vinden, is niet in vervulling gegaan. In September viel zelfs met betrekking tot administratieve beroepen een afnemende vraag waar te nemen en werden vele der loopende aanvragen in de maand Augustus doorgegeven, plotseling ingetrokken, daar een achteruitgang in het bedrijfsleven werd verwacht en vervanging van onder de wapenen geroepen personeel niet noodig werd geacht.

Wel hebben vele technici in de laatste maanden van het jaar emplooi gevonden bij de technische diensten der Marine, Luchtvaart, S.S. en andere bedrijven, terwijl werving voor het Leger, alsmede aanname voor de opleiding bij den militairen vliegdiens te Bandoeng wederom plaats vonden.

Momenteel bestaat er een tekort aan jong technisch personeel met een middelbaar technische schoolopleiding, terwijl het gemis aan goed geschoolde vaklieden nog steeds wordt gevoeld.

Bij enkele Deutsche firma's werd het personeel, in verband met de verminderde import, uit Europa, ontslagen en liet het zich bij het Arbeidsbureau inschrijven.

Indien wij de door het Arbeidsbureau bereikte resultaten over het afgelopen jaar in beschouwing nemen, dan bestaat er geen aanleiding tot ontevredenheid. Integendeel, vergeleken bij 1938 valt er zelfs een kleine vermeerdering van het aantal plaatsingen te constateeren.

Plaatsingen.

Voor een meer gedetailleerd overzicht, de plaatsingen betreffende moge worden verwezen naar den bij dit verslag behorende staten V t/m VIII. Er dient evenwel rekening mede gehouden te worden, dat in de cijfers niet zijn begrepen plaatsingen, welke een tijdelijk karakter dragen, waartoe o.a. behooren de plaatsingen bij de Jaarmarkt, de personeelsvoorziening ter gelegenheid van de Oranjefeesten, St. Nicolaas en Kerstmis en ten behoeve van verkeerstellingen, straatbelasting enz.

*Aanvragen van werkgevers. *)*

Betreffende de aanvragen kan nog worden vermeld, dat deze voor ongeveer 80% van particuliere werkgevers afkomstig zijn.

Het is een verheugend feit, dat ook de Japansche werkgevers steeds meer het nut en gemak van de Openbare Arbeidsbemiddeling inzien en hun werkkrachten via het Bureau betrekken.

Zulks valt nog niet te constateeren t.a.v. de Chineesche Handelswereld, — waarvoor bepaalde redenen bestaan, welke als bekend mogen worden verondersteld — terwijl het Bureau slechts wordt ingeschakeld door het Gouvernement en de Provincie, wanneer het betreft vacatures, waaraan kleine salarissen verbonden zijn.

Wij spreken dan ook de hoop uit, dat door de overheidsdiensten aan de uitnoodiging der Regeering om bij de personeelsvoorziening meer aandacht te schenken aan het bestaan der openbare gesubsidieerde arbeidsbeurzen, gevolg zal worden gegeven.

Ingeschreven werkzoekenden.

Ten aanzien van het aantal ingeschreven werkzoekenden, hetwelk na verplichte afvoering in 1939 aan het eind der kwartalen 2282 (eind Maart) 2224 (eind Juni) 2285 (eind September) en 2261 (eind December) bedroeg, dient te worden medegedeeld, dat in dit aantal begrepen zijn de verplichte inschrijvingen van de gesteunden door het Steunfonds en Sociale fonds en de gesteunden door de Gemeentelijke Armenzorg, die nog tot werken in staat zijn, terwijl daaronder tevens vallen de werkzoekenden, niet werkloozen, die om een of andere reden van werkkring wenschen te veranderen en de tijdelijk te werkgestelden, voornamelijk in de cultures.

Het vrij constant groot getal ingeschreven werkzoekenden **) geeft derhalve geen juist beeld van de werkloosheid in deze Stads-gemeente, terwijl van deze ingeschrevenen met betrekking tot de plaatsingsmogelijkheid gezegd kan worden, dat een niet onbelangrijk deel ervan in verband met den leeftijd en onvolwaardigheid geen redelijke kans meer heeft om voor plaatsing in aanmerking te komen.

*) Staat IV.

**) Staat II en III.

Jeugdwerkloosheid.

Door het Kantoor van Arbeid is met betrekking tot de bestrijding der jeugdwerkloosheid besloten cursussen te houden voor jongelui van tusschen 18 - 25 jaar.

Deze cursussen hebben ten doel aan jongelui, wier ouders de kosten, verbonden aan voldoende schoolopleiding niet kunnen dragen, in korten tijd en met minimum kosten zoodanig ambachts-onderwijs te geven, dat zij bruikbaar zijn voor de maatschappij.

Immigratiedienst.

Een goede samenwerking met den immigratiedienst stelt het Arbeidsbureau in staat op de hoogte te blijven van de nieuw toegelatenen en de verscherpte immigratie-bepalingen.

9. *Intercommunale arbeidsbemiddeling.*

Indien een plaatselijke beurs de gevraagde arbeidskrachten niet kan leveren, wordt door samenwerking met de Centrale Arbeidsbeurs of met andere plaatselijke beurzen getracht in de vacatures te voorzien. Ook in het afgelopen jaar heeft deze samenwerking niets te wenschen overgelaten en zijn bevredigende resultaten bereikt.

10. *Financieel overzicht.*

Ontvangsten.	Uitgaven.
Gouvernementssubsidie f 2.700.—	Salarissen en toelagen. f 8.167.50
Restitutie door 't	Telefoonkosten. . . „ 40.—
Gouvernement t/z porti en interlokale gesprekken . . „ 167.30	Porti, telegram en interlôcale gesprekken „ 316.97
Gouvernements-subsidie voor de plaatsingen . . . „ 1.004.—	Bureau en schrijfbhoeften „ 113.41
Gemeente „ 5.469.96	Drukwerken. . . . „ 188.—
	Diversen (w.o. transportkosten). . . . „ 515.38
Totaal f 9.341.26	Totaal f 9.341.26

In 1939 heeft de Stadsgemeente Soerabaja f 5.469,96 aan deze instelling gesuppleerd.

HOOFDSTUK IX. N. V. „VOLKSHUISVESTING TE SOERABAJA”

1. *Bestuur.*

In het bestuur der N. V. „Volkshuisvesting” hadden in het afgelopen jaar enkele mutaties plaats. Ter voorziening in de vacatures, in den Raad van Commissarissen der N. V., ontstaan door het aftreden ingevolge artikel 16 der Statuten, van de Heeren: The Boen Liang en J. K. Lengkong, werden respectievelijk benoemd de Heeren: Mr. Yap Sing Fong en Radjamin.

Wegens vertrek op 17 Juli 1939 met buitenlandsch verlof van Ir. F. M. Razoux Schultz (Regeeringscommissaris voor de Volkshuisvesting) werd als tijdelijk vervanger van genoemde functionaris bij besluit van den G. G. van Ned.-Indië ddo 21 Juni 1939 No. 24 benoemd Ir. F. Bleichrodt.

2. *Woningbezit.*

Ook in dit verslagjaar hadden geen uitbreidingen plaats door nieuw-bouw, zoodat het woningtoezicht der N. V. ongewijzigd gebleven is en wel 931 woningen, benevens 332 kamerwoningen en 2 warongs als volgt verdeeld:

Ketabang-Oost I en II.

486 woningen, waaronder 3 warongs met huurprijzen varieerende van f 6.50 t/m f 30. —per maand; prijzen warongs resp. f 27.50, f 27.50 en f 30.—.

Ketabang-Oost Randbebouwing.

61 woningen w.o. 1 warong, verhuurd tegen prijzen, wat de woningen aangaat, loopende van f 22.50 tot f 36.— per maand, terwijl de warong verhuurd is tegen f 37.50 per maand.

Oendaän II.

68 woningen, w.o. 1 toko, verhuurd als woonhuis met huurprijzen van f 24.50 tot f 62.50 per maand.

Simolawang I en II.

182 woningen, w.o. 1 toko, verhuurd als woning met huurprijzen van f 17.— tot f 42.50 per maand.

Viaductstraat.

26 woningen met huurprijzen van f 25.— tot f 42.50 per maand.

Sidodadi II.

74 woningen, waarvan 6 woningen verhuurd zijn à f 9.— per maand, terwijl de rest verhuurd wordt tegen f 4.— per maand.

Klein Kebalen.

34 woningen met huurprijzen van f 20.— tot f 26.— per maand.

Sidodadi I (éénkamer-woningen)

bestaande uit:

280 kamers	à f	0.40	per week
35	„ „ „	0.50	„ „
17	„ „ „	0.60	„ „
2 warongs	„ „	15.—	per maand.

3. Verhuur woningen.

Werd in het verslag over 1938 reeds opgemerkt, dat het aantal leegstaande woningen na April 1938 een dalende tendenz begon te vertoonen, ook van het jaar 1939 kan worden getuigd, dat deze daling zich voortgezet heeft. Bedroeg in December 1938 het aantal leegstaande woningen 25, in dezelfde maand van 1939 is dit aantal $2\frac{1}{2}$. (d.w.z. twee woningen stonden een geheele maand leeg, en één woning gedurende een halve maand). Een overzicht betreffende de diverse complexen met uitzondering van Sidodadi I (afzonderlijk te behandelen) volgt hieronder.

Overzicht aantal leegstaande woningen over 1939

Complexen	aantal won.	Jan.	Feb.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.
Ketabang-Oost I en II	486	12½	3½	8	4½	8	9	10	11	8½	6½	2	2½
K.O. Rand-bebouwing	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oendaän II	68	—	½	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—
Simolawang I en II	182	½	—	—	—	—	—	—	½	½	—	—	—
Viaductstraat	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sidodadi II	74	1	—	1½	1½	2	1	½	½	1	—	—	—
Kl. Kebalen	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	931	14	4	9½	6	10	10½	10½	12	10	6½	2	2½
Uitgedrukt in % van totaal aantal woningen		1.5 %	0.43 %	1.02 %	0.64 %	1.07 %	1.13 %	1.13 %	1.29 %	1.07 %	0.7 %	0.21 %	0.27 %

Voor 1939 bedraagt derhalve het gemiddelde aantal leegstaande woningen per maand $97\frac{1}{2} : 12 = 8\frac{1}{8}$, hetgeen uitkomt op een gemiddeld percentage van $\frac{8\frac{1}{8}}{931} \times 100\% = 0,87\%$.

Overzicht huurderiving in guldens wegens ledigstand gedurende 1939

Complex.	Totaal huur p. maand	Jan.	Feb.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Ket. O.I. en II	5052.50	111.75	28.50	71.—	31.50	72.12	64.—	80.—	92.75	82.50	78.12	19.—	33.50
K. O. Randb.	1601.50												
Oendaän II	2480.—		15.50				17.50						
Sim. I en II	4221.—	16.25							13.75	9.50			
Viaductstraat	690.—												
Sidodadi II	362.—	4.—		6.—	6.—	13.—	9.—	4.50	2.—	4.—			
Kebalen	724.—												
	15105.—	132.—	44.—	77.—	37.50	85.12	90.50	84.50	108.50	96.—	78.12	19.—	33.50
		0.87 %	0.29 %	0.51 %	0.25 %	0.56 %	0.6 %	0.56 %	0.72 %	0.64 %	0.52 %	0.13 %	0.22 %

Gemiddelde huurderiving per maand bedraagt f 73.81 of in procenten van de gemiddelde maandelijksche totaalhuur ad f 15.105.—: $\frac{73.81}{15105.—} \times 100\% = 0.49\%$.

Over het verslagjaar 1938 werd een gemiddelde huurderving wegens ledigstand van 5.72% gecalculerd. Wanneer hiertegenover het cijfer van 1939 ad. 0.49% wordt gesteld, dan blijkt hieruit reeds meer dan voldoende, dat er wel veel ten goede veranderd is.

Sidodadi I.

Ten aanzien hiervan is niets nieuws te vermelden. Nog steeds zijn 112 kamers verhuurd aan de Stichting Soerabajasche Armenzorg, terwijl doorgestaan wordt met geregelde en scherpe contrôle met behulp van het Passerbedrijf, teneinde aldus te trachten de achterstand tot zoo klein mogelijke proporties te beperken.

Overzicht leegstaande kamers gedurende 1939.

Soorte n kamers	Aant.	Jan.	Feb.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.
à f 0.40 p.w.	280	47	46 $\frac{1}{4}$	45	42 $\frac{1}{2}$	44 $\frac{3}{4}$	37.2	27	25.2	29	19 $\frac{3}{4}$	16.2	17 $\frac{1}{2}$
à „ 0.50 p.w.	35	8	6 $\frac{3}{4}$	7	6 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	4.2	$\frac{3}{4}$	5.8	4 $\frac{1}{4}$	3	2	1 $\frac{1}{2}$
à „ 0.60 p.w.	17	2 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	1.2	$\frac{1}{4}$	—	0.6	1 $\frac{1}{2}$	2.2	$\frac{1}{4}$	—	0.6	1
2 warongs	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	334	58 $\frac{1}{2}$	55 $\frac{1}{2}$	54.2	50 $\frac{1}{4}$	51 $\frac{1}{4}$	43	30 $\frac{1}{4}$	34.2	34 $\frac{1}{2}$	23 $\frac{3}{4}$	19.8	21
verslagjaar 1938		27 $\frac{3}{4}$	33 $\frac{3}{4}$	39.4	52 $\frac{1}{2}$	51 $\frac{3}{4}$	54.2	51 $\frac{3}{4}$	54	49	44 $\frac{1}{4}$	47.2	54

Liep het aantal leegstaande kamers in 1938 regelmatig op, in 1939 is het juist andersom. In December 1938 bedroeg het aantal leegstaande kamers 54, doch voor December 1939 is dit cijfer 21.

Overzicht huurderving in guldens wegens ledigstand gedurende 1939

Soorten kamers	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
à 40 c. } per week	75.20	74.—	90.—	68.—	71.60	74.40	43.20	50.40	46.40	31.60	32.40	28.—
à 50 c. }	16.—	13.50	17.50	12.50	11.—	10.50	1.50	14.50	8.50	6.—	5.—	3.—
à 60 c. }	6.—	3.60	3.60	0.60	—	1.80	3.60	6.60	0.60	—	1.80	2.40
2 war. à f 15.- p. m.	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—
	112.20	106.10	126.10	96.10	97.60	101.70	63.30	86.50	70.50	52.60	54.20	48.40
1938	48.30	58.70	83.40	88.10	91.90	126.40	89.50	126.40	95.10	86.70	113.—	105.—

Bij vergelijking van de getallen resp. van 1938 en 1939 is ook hier een zelfde tendenz op te merken als boven reeds gezegd.

4. *Nieuwbouw.*

Geen.

5. *Herstellingen en Bijbouwingen.*

In dit verslagjaar hadden alleen normale herstellingen plaats, inhaerent aan onderhoud en reparatie.

Wel werden in dit verslagjaar 143 woningen van Simolawang, 27 van Oendaan II en 10 van Viaductstraat in totaal dus 180 woningen overgeverfd. Dit oververven vindt regelmatig om de 5 jaar plaats.

HOOFDSTUK X. BEDRIJVEN.

I. Waterleiding.

§ 1. *Personeel.*

Met ingang van 11 Januari 1939 werd aan het Onderhoofd der Waterleiding J. J. Th. Renaud buitenlandsch-verlof wegens langdurigen dienst verleend voor den duur van 8 maanden en werd hij vervangen door den Hoofdopzichter E. van Krieken. Op 4 September 1939 werd de dienst hervat, terwijl hij vanaf 5 September d.a.v. met de leiding van het Bedrijf werd belast in verband met de overplaatsing van het Hoofd Ir. P. A. Arnold Bik naar den dienst van Bouw- en Woningtoezicht.

Langdurig verlof wegens ziekte werd verleend aan de volgende ambtenaren:

1e. Klerk	O. P. Hondius	vanaf 30-10-'39 t/m	1-12-'39
1e. schrijver	Pagimat	„ 12- 4-'39 „	5 -4-'40
2e. schrijver	Dermoredjo	„ 8- 6-'39 „	24- 7-'39
Hulppopper	Oesman	„ 9- 6-'39 „	24- 8-'39,

die op 31 Augustus '39 is overleden.

Aan den 3e. Commies P. M. Leiwakabessy, wien langdurig ziekte-verlof was verleend met ingang van 12 October 1938, werd verlenging van dat ziekte-verlof toegestaan.

Overgeplaatst werden de leerling-opzieners:

P. F. Möller per 1-2-'39 naar den Dienst van Publieke Werken.
S. O. Bachet per 19-7-'39 naar den Veterinair Dienst en de Techn. Commies 2e. klasse C. F. Burk per 1-7-'39 naar het Grond- en Woningbedrijf, in wiens plaats bij het Waterleidingbedrijf tewerkgesteld werd de Opziener 1e. klasse A. F. H. Samson van het Inkoopkantoor.

Ontslagen werden de maandgelder-leerling-opziener K. J. Fassbender per 1 December '39, terwijl op dien datum geschorst werd de Klerk 1e. klasse (oud) C. R. F. Bechler.

§ 2. *Waterwinning.*a. *Bronnen.*

In verslagjaar kwamen de werkzaamheden ter verbetering van de irrigatieleidingen gereed, waardoor vanaf 1940 de Gemeente geen schadeloosstellingen meer behoeft te betalen voor braakliggende gronden wegens wateronttrekking aan de Kasibronnen.

Buiten het jaarlijksche onderhoud valt van de bronnen niets bijzonders te vermelden.

b. *Pompstations.**Oemboelan.*

Behalve de perioden, noodig voor het verrichten van werkzaamheden aan de aanvoerleiding en van kabelmetingen door de N. I. W. E. Mij., en die, waarin de stroomlevering onderbroken werd, hebben de pompaggregaten in het pompstation Oemboelan zonder storing gedurende 7095 uren gewerkt tegen 6244 u. 15 min. in 1938.

Op 29 April, 1 en 19 Augustus en 24 en 26 September kon geen chloortoevoeging plaats vinden door defecten aan het dosseeringsapparaat.

Aan chloor werd verbruikt 573,3 K. G.

Gempol.

De inhoud van het reservoir werd hoofdzakelijk ververscht met Oemboelanwater onder eigen verval; enkele malen had versching plaats met overloop water uit Tamanan.

Behalve gedurende de maanden April, Juni en Juli is het pompstation gedurende de overige maanden in bedrijf geweest. Echter moest op 24 Augustus '39 worden gestopt in verband met het uitschakelen van de stroom voor het maken van een nieuwe verbinding in het hoogspanningstation te Porrong.

Het aantal pompuren bedroeg in totaal 3346 uren tegen 1370,75 uur in 1938.

c. Hoofdaanvoerleidingen.

Behalve het jaarlijksche onderhoud aan de rivierovergangen werden diverse luchtventielen gerepareerd en verwisseld en werd op 10 December '39 een lek tengevolge van een barst in de buis van het kunstwerk Gelam in de aanvoerleiding Tamanan-Wonokitri tijdelijk verholpen.

Loodaangietingen werden meerdere malen uitgedrukt, enkele zelfs zoo, dat het leidingvak Oemboelan-Gempol buiten bedrijf gesteld moest worden.

Eveneens hadden buisbreuken plaats in de aanvoerleiding Gempol-Wonokitri t.w. op 5 Maart 2 × achter elkaar respectievelijk ter hoogte van dessa Tebel en in Sidoardjo, en één op 4 December wederom in Sidoardjo.

Op 8 Juni 1939 werd begonnen met de omlegging van de leidingen Tamanan-Gempol diam: 200 m/m en Gempol-Wonokitri diam: 600 m/m ten behoeve van het nieuw te bouwen S. S. viaduct te Gempol. De omlegging kwam gereed op 26 Juni d.a.v. en de leiding werd om 2 u. 45 min. wederom in bedrijf gesteld.

Op 16 Mei 1939 werd een aansluiting op de hoofdleiding bij Tanggoelangan tot stand gebracht ten behoeve van de Provincie.

§ 3. Rivierwaterzuiveringsinstallatie Ngagel.

Voor de werkzaamheden noodig voor het herstellen der plaats gehad hebbende buisbreuken, evenals voor de omleggingen der leidingen te Gempol moesten leidingvakken worden afgesloten, waardoor de aanvoer verminderde. Teneinde de verstrekking op de normale wijze te doen plaats vinden werd de rivierwaterzuiveringsinstallatie in bedrijf gesteld.

Ook moest de installatie gedurende de maanden October, November en December suppleeren doordat het waterverbruik enorm toenam.

Gedurende de in bedrijfstelling werd aan de stad geleverd een totale hoeveelheid van 34.791 M³, terwijl aan chemicaliën werd verwerkt:

5152	Kg.	aluminiumsulfaat
228,7	„	chloor
355,—	„	natriumbisulfiet.

§ 4. *Wateronderzoek.*

Zoowel het water van Oemboelan als van Gempol stond onder geregelde bacteriologische contrôle van het Gewestelijk Laboratorium.

Bij de 2 maandelijksche contrôle werden geen abnormaliteiten waargenomen.

Evenwel hebben in verslagjaar extra-onderzoekingen plaats gehad in verband met omlegging der leiding bij het viaduct te Gempol.

§ 5. *Hoogreservoir.*

Behalve het jaarlijksche onderhoud moest in verslagjaar de afsluiter van 450 m/m in de schuivenkamer opnieuw worden verpakt.

§ 6. *Distributie.*a. *Stadsnet.*

Evenals in 1938 werd ook in dit jaar het distributienet belangrijk uitgebreid.

Nieuwe leidingen werden gelegd te weten:

1. een leiding van 150 m/m in de B. A. S. straat, lang 185 M.
2. „ „ „ 100 en 80 m/m rondom het sportpark Pakis-Wonokitri, lang resp. 1010 en 365 M.
3. 2 parallel-leidingen van 2" in de Palmenlaan, lang resp. 1800 en 80 M.
4. een leiding van 100 m/m in het woningcomplex Krembangan, lang 170 M en van 1" lang 790 M.
5. 3 leidingen van 100, 150 m/m en 1½" in de van Sandickstraat-Ambenganweg, lang resp. 100, 225 en 750 M.
6. een leiding van 1½" in de Belawanstraat, lang 145 M.
7. „ „ „ 80 m/m „ „ Floresstraat, „ 177 „
8. „ „ „ 125 „ „ „ O.J.S. laan vanaf de Goenoengsariweg tot aan de Schutstal v. Woudenbergstraat, lang 225 M.
9. een leiding van 80 m/m in de Lombokstraat, lang 430 M.
10. „ „ „ 100 „ „ „ Baritostraat, „ 156 „
11. „ „ „ 1½" „ „ „ Loudonstraat, „ 75 „
12. „ „ „ 1½" „ „ „ Kamp. Oro-oro, „ 163 „
13. „ „ „ 1½" „ „ „ Potroagoeng, „ 257 „

14.	een leiding van 100 m/m	„ „	Alexander- en Floresstraat,	lang 274 M.
15.	„ „ „ 1½"	„ „	Rangkah gang 7,	„ 288 „
16.	„ „ „ 1½"	„ „	Tg. Poeraweg,	„ 100 „
17.	„ „ „ 1½"	„ „	Belawanstraat,	„ 119 „
18.	„ „ „ 1½"	„ „	Palembangstraat,	„ 23 „
19.	„ „ „ 1½"	„ „	Colomboweg,	„ 127 „
20.	„ „ „ 60 m/m vanaf de Schutstal v. Woudenbergstr.			
			tot aan de Waringinstraat,	lang 284 M.
21.	2 parallel-leidingen van 150 m/m in Embong Malang,			lang 200 M.
22.	een leiding van 1½" in de Tg. Perak Boul. West,			lang 113 M.
23.	„ „ „ 1¼"	„ „	Patjarkembang,	„ 445 „
24.	„ „ „ 100 m/m in de Tjipoenegarastraat,			„ 450 „
25.	„ „ „ 100	„ „ „	Tjisedanéstraat,	„ 429 „
26.	„ „ „ 100	„ „ „	Djambistraat Noord	„ 274 „
27.	„ „ „ 2"	„ „	Gondosoeliweg,	„ 77 „
28.	„ „ „ 2"	„ „	Petjindilan Trate gang I -	
			Gembong Tebasan,	lang 317 „
29.	„ „ „ 2"	„ „	verl. Djimertoweg,	„ 177 „
30.	„ „ „ 100 m/m	„ „	Tjisedanéstr. Noord,	„ 340 „
31.	„ „ „ 1"	„ „	Simolawang gang I,	„ 50 „
32.	„ „ „ 1½"	„ „	Rangkah gang II,	„ 258 „
33.	„ „ „ 1½"	„ „	Altingstraat,	„ 40 „
34.	„ „ „ 100 m/m	„ „	Palmenlaan Zuid,	„ 25 „
	en van 2"			„ 381 „
35.	„ „ „ 150 m/m	„ „	Kerkstraat,	„ 52 „
36.	„ „ „ 1½"	„ „	Tpl. Soekoredjo g. I,	„ 80 „
37.	„ „ „ 80 m/m	„ „	Martapoerastraat,	„ 256 „
38.	„ „ „ 80	„ „ „	Indragiriweg,	„ 361 „
39.	„ „ „ 80	„ „ „	Opakstraat,	„ 100 „
40.	„ „ „ 80	„ „ „	Kamparstraat,	„ 210 „
41.	„ „ „ 80	„ „ „	Karangmendjangan,	„ 200 „

Overigens had in verslagjaar plaats het normale onderhoud inclusief herstellingen van buisbreuken in de stad, het verleggen van diverse leidingen in de kampongs en het opnemen van de druk op diverse plaatsen.

Het totaal bekende lekverlies en spuiwater bedroeg 9660 M³.

b. *Spruitleidingen.*

Gedurende verslagjaar werden 595 nieuwe leidingen aangelegd, waarvan 173 door de Gemeente Waterleiding en 422 door particuliere ondernemers. Over hetzelfde tijdvak werden 325 spruitleidingen uitgebreid en 203 nieuwe muntmeterleidingen aangelegd. Bovendien hadden 82 omzettingen plaats van muntmeters in gewone meters.

Het aantal in bedrijf zijnde spruitleidingen bedroeg:

	Gewone meters	Muntmeters incl. bad- en waschinrichtingen en hydranten.
1 Januari	12974	13809
1 Februari	13224	13708
1 Maart	13285	13705
1 April	13334	13627
1 Mei	13362	13477
1 Juni	13408	13535
1 Juli	13449	13376
1 Augustus	13513	13338
1 September	13568	13342
1 October	13577	13396
1 November	13544	13468
1 December	13565	13525

c. *Gewone meters.*

Het aantal geplaatste en uitgehaalde meters bedroeg :

	1939	1938
geplaatst	9061	6969
uitgehaald	8647	6720

d. *Openstellingen en afsluitingen.*

Het aantal openstellingen en afsluitingen bedroeg :

	1939	1938
openstellingen	4796	4771
afsluitingen	4273	4492

§ 7. *Diversen.*a. *Telefoonstoringen.*

Gedurende verslagjaar werd de telefoonverbinding ettelijke malen gestoord, echter zonder ernstige gevolgen.

b. *Zegelverbrekingen.*

Bij 110 abonne's werden zegelverbrekingen aan meters geconstateerd, terwijl aan 100 vrijstelling van herzegelingskosten werd verleend.

In 1938 geconstateerd bij 218 abonné's en vrijstelling verleend aan 181.

c. *Herziening waterverbruik.*

Bij 185 abonné's werden de verbruiken herzien in verband met ondergrondsche lekkages e.d.

d. *Verbruikers.*

In verslagjaar werden 120 abonné's reglementair afgesloten tegen 187 in 1938.

e. *Bad- en Waschinrichtingen.*

Het aantal inrichtingen bleef hetzelfde als voor 1938 n.l. 93.

Het aantal in bedrijf zijnde muntmeters bedroeg echter 829.

§ 8. *Bijzonderheden.*

De pompstations en de bronnen en hoogreservoirs evenals de voornaamste kunstwerken werden door militairen en politie bewaakt.

§ 9. *Gemeente werkplaats.*I. *Personeel.*

In dit jaar hebben geen personeelsformaties plaats gehad.

II. *Algemeene Werkplaats.*

Gedurende 1939 werden uitgevoerd 489 werkorders tegen 464 in 1938.

a. Eigen onderhoud	6
b. Onderhoud rollend materieel	8
c. Diverse Gemeente diensten	400
d. Particulieren	75

Ten aanzien van bovenstaande orders wordt het volgende vermeld:

- a. Betreft uitsluitend onderhoud van de Werkplaats en de daarin opgestelde werktuigen.
- b. Het rollend materieel, dat administratief is ondergebracht bij de diverse diensten, is in beheer en onderhoud bij de werkplaats. (Garagebedrijf).

Per 31 December waren aanwezig:

- 3 G.M.C.-asfaltauto's;
- 1 G.M.C.-latrineauto Reinigingsdienst;
- 2 Brockway-auto's onderhoud P.W.;
- 1 Brockway-auto met aanhangwagen v/d Waterleiding;
- 1 Federal-latrineauto met aanhangwagen;
- 1 Graham-latrineauto met aanhangwagen;
- 1 Ford-kadaverauto;
- 1 Ford-reparatieauto;
- 1 Ford onderhoud P.W.;
- 12 Stoomwalsen;
- 1 Motorwals.

Verder heeft de Gemeente nog 6 ziekenauto's voor de P.G.D., waarvan de reparatie's ook in de Werkplaats plaats hebben.

c. Van deze orders zijn er enkele, waaraan de Werkplaats vrij geregeld werk heeft. Ingedeeld naar de verschillende diensten en naar de grootte van de orders zijn daaraan te noemen:

Waterleiding.

Het aanmaken van:

- centenbakken;
- meterkasten;
- koppelingen voor watermeters;
- dichtingsringen voor watermeters;
- spindelsleutels;
- spindelkoppen;
- plombeerloodjes;

Reparatie van:

gereedschappen (als kroonboren, beitels, tangen, snijgereedschappen, enz.);
 onderdeelen van gewone watermeters en muntmeters voor zoover de outillage van de betrokken werkplaats daar niet op is ingericht (o.a. aanmaak van connectings, meenemers voor watermeters, en het ponsen van verschillende soorten onderdeelen voor muntmeters.)

Publieke Werken.

aanmaak en reparatie ijzerwerk voor tijkars;
 reparatie van onderdeelen voor de pompstations;
 aanmaak hekwerken;
 reparatie en vernieuwingen v/d asphaltplant;
 aanmaak van betonvormen;

Abattoir.

reparatie transporthaken;
 reparatie van darmwagens;
 reparatie van vleeschstempels en brandmerken;
 reparaties ten behoeve van de kadaverinrichting.

Brandweer.

reparaties van motorspuiten;
 aanbrengen van koppelingen voor brandslangen;

d. De orders voor particulieren bestonden uit reparaties van dienstauto's van Gemeente Ambtenaren en herstellen en controleren van watermeters en muntmeters voor verschillende firma's.

De opslag op de loonen voor aandeel in de algemeene kosten bedroeg 100%.

De vaste bijdragen voor het aandeel in de algemeene kosten bedroegen voor het toezicht op de technische installatie van de:

a. Kadaverinstallatie	f 600,—
b. Abattoir	f 600,—

Voor garagehuur en schoonmaken der auto's en stoomwalsen werd f 20,— per maand per auto en f 11,— per wals in rekening gebracht.

In dit jaar werd in de werkplaats een excenterpers in bedrijf gesteld waardoor het maken van muntmeterkasten en centenbakken veel vereenvoudigd werd. Zoo werden hiermede 2000 muntmeterkasten gemaakt en 4500 centenbakken. Ook worden nu met deze pers de spruitleidingplaatjes voor de gewone watermeters en de muntmeters vervaardigd.

II. GROND- EN WONINGBEDRIJF.

§ 1. *Personeel.*

De Technisch-Commies bij het Woningbedrijf werd in verslagjaar overgeplaatst naar het Inkoopkantoor. In de vacature is voorzien door overplaatsing van de Technisch-Commies van de Waterleiding.

Onder het dessa-bestuur hadden eenige mutaties plaats.

§ 2. *Grondbedrijf. Algemeen.*

De vraag naar Gemeenteperceelen vooral van het land Darmo was in verslagjaar groot.

Van de beheersgronden te Soerabaja Oost is in het afgelopen jaar rond 12450 M². tegen boekwaarde aan het Bouwtoezicht overgedragen t.b.v. ruiling met Inheemschen.

Aankopen hebben niet plaatsgehad. De onderhandelingen met het B. B. inzake een algemeene grondruil hebben ook dit jaar nog niet tot een definitief resultaat geleid.

A. *Eigendomsgronden.*

I. *Goebeng.*

Verkoopen hadden in verslagjaar niet plaats. Met den aanleg van een sportterrein aan de Viaductstraat werd een aanvang gemaakt. Dit sportveld zal worden verhuurd aan het Dep. van O. en E. en bestemd worden voor sportbeoefening der schooljeugd.

II. *Ketabang.*

In verslagjaar werd van het land Ketabang-Oost nog een perceel ter grootte van 233 M². verkocht.

De aanleg van het tweede voetbalveld en de verbeteringen aan het eerste veld kwamen in 1939 gereed en zijn de velden met

ingang van 1 Januari 1940 aan de Sportvereniging H.B.S. in huur gegeven.

Het terrein groot 2824 M²., bestemd voor den bouw van een Lagere School, gelegen ten westen van de Aloon-aloon Tambaksarie, werd in verslagjaar overgedragen aan het Gouvernement in ruil voor twee perceelen aan de H.B.S.-straat ter gezamenlijke grootte van 2020 M².

Per ultimo verslagjaar is op het land Ketabang West beschikbaar voor verkoop de perceelen

hoek Dijkermanstraat en Odomoheweg	4870 M ² .
hoek H.B.S.-straat en Odomoheweg	1932 „
twee perceelen H.B.S.-straat	2020 „

Totaal 8822 M².

III. Ngagel.

Van het land Ngagel werden geen perceelen verkocht dan wel in erfpacht uitgegeven. De erfpachtsovereenkomst met den heer C. G. Carapiet moest wegens groote achterstand in de betaling van den canon ontbonden worden, waarbij de opstallen in eigendom zijn overgegaan aan de Gemeente.

Door de B.P.M. is voor eigen rekening een gedeelte van de kampong Ngagelredjo vrijgemaakt van rechten t.b.v. proefboringen. Aan deze opgezetenen werden door de Gemeente andere perceelen te Kalibogor in huur gegeven.

Ook in 1939 moest nog tegen eenige opgezetenen, die weigerachtig bleven om de in 1938 in overleg met het B. B. ingevoerde verlaagde grondhuren te betalen een rechtszaak worden begonnen.

IV. Darmo.

De vraag naar bouwperceelen op het land Darmo was ook in 1939 groot. Verkocht werd $\pm$ 47860 M²., terwijl 29200 M². in huur werd gegeven. Huurder zal binnen een vastgestelden termijn moeten beslissen of door hem de perceelen zullen worden gekocht dan wel in erfpacht genomen.

De grondruil met de Genie en de O. J. S. kon in verslagjaar nog niet worden afgedaan. Van het in 1929 aan Korverit verkochte terrein aan de Koeteistraat moest de verkoop van één perceelsge-deelte worden geannuleerd, terwijl het op het perceel staande woon-huis door de Gemeente is aangekocht. Met de twee woningen, welke door annuleering van de koopovereenkomst van den grond in 1938 in eigendom van de Gemeente zijn gekomen, is het woningbezit thans tot drie gestegen. Deze woningen zijn overgedragen aan het Woningbedrijf.

V. *Kepoetran-kidoel.*

De ruiltransactie met den eigenaar van het eigendomsperceel, gelegen tusschen Palmenlaan Zuid en Kepoetran, betreffende de ruil van voor den aanleg van den tweeden weg Palmenlaan Zuid benoodigde strook grond kon in verslagjaar worden afgedaan.

Aan een der kamponggangen werd voor de bevolking een nieuwe Missigit gebouwd en kon het oude bedehuis t.b.v. de aanleg van den tweeden weg worden afgebroken.

De vrijmaking van de strook langs de Oostzijde van den Palmenlaan Zuid heeft in verslagjaar vrijwel haar beslag gekregen, zoodat begonnen kon worden met den aanleg van den tweeden weg.

Overigens werden geen perceelen verkocht.

VI. *Overige landerijen.*

(Blaoeran, Boejoekan, Westerbuitenweg, Boeboetan, Oendaän, Karangtembok, Kapaskrampoeng, Kedonganjar, Sidodadi II en v. Deventerlaan).

Van de overige landerijen werden geen perceelen verkocht of in erfpacht uitgegeven.

B. *Beheersgronden.*

Van de beheersgronden te Soerabaja Oost werd in verslagjaar 12452 M². aan het Bouwtoezicht overgedragen ten behoeve van ruiling met Inheemschen in verband met rooilijnverbetering.

Het overgrootste deel van de beheersgronden is aan Inheemschen verhuurd voor klein-landbouwdoeleinden.

C. Erfpachten.

De erfpachtsovereenkomst met C. G. Carapiet werd in verlagjaar in verband met de groote achterstand in de betaling van de canon geannuleerd. De op het perceel voorkomende opstallen zijn in eigendom aan de Gemeente overgegaan en verhuurd aan de oorspronkelijke onderhuurders van Carapiet.

Van het land Ketabang zijn twee perceelsgedeelten, welke tezamen vormden een oude brandgang in erfpacht uitgegeven aan de firma Soungkar. Overigens zijn geen nieuwe erfpachters bijgekomen.

Op 1 Januari 1940 zijn in erfpacht uitgegeven de onder volgende perceelen.

Ligging	Naam van den Erfpachter	Oppervl. in M²	Prijs p/M²		Pachtsom.	
			1940 ct.	1939 ct.	1940	1939
Goebeng Oost	C. Provoost	1480	20	20	296,—	296,—
Ketabang West	W. A. Noz	664	—	35	—	232,40
	Jap. Association	10654	—	—	4794,30	4794,30
	Soer. Jaarmarkt Vereeniging	86800	—	—	12000,—	12000,—
	Sajid Salim b. Awab Soengkar	2851	60	60	1710,60	1710,60
	Sajid Salim b. Awab Soengkar	82	60	—	492,—	—
Ngagel-West	N.V. Rubber Import Mij.	4705	20	20	941,—	941,—
	N.V. Parf. en Toil. Zeepfabr. G. Dralle	25035	20	20	5007,—	5007,—
	N. V. Carl. Schlieper Handel Mij.	5835	20	20	1167,—	1167,—
	Electra (C. G. Carapiet)	—	—	—	—	1359,—
	N.V. Oliefabriek Ngagel	26560	20	20	5312,—	5312,—

Ligging	Naam van den Erfpachter	Oppervl. in M²	Prijs p/M²		Pachtsom	
			1940 ct.	1939 ct.	1940	1939
Ngagel-West	N.V. Hoek's Zuur- stoffabriek	4435	20	20	887,—	887,—
	N.V. B.P.M. (W. H. Hill)	11000	19,8	18	2178,—	1980,—
	Sitzen en Louzada (Eckenhausen)	3700	17	17	629,—	629,—
	N.V. Constr. Werk- plaats Eiffel	3380	17	17	574,60	574,60
	N.V. Handel Mij. Noord Moeria	1230	19,8	18	243,54	221,40
	N.V. de Vulkaan (de Jong)	4060	20	20	812,—	812,—
	Plogstert en Co.	10551	20	20	2110,20	2110,20
	N.V. Ver. Ijsfabr.	{ 15480 5915	20	20	4279,—	4279,—
	J. C. Schell	2580	20	20	516,—	516,—
	J. N. Beck	2090	20	20	480,70	480,70
Boeboetan	N.V. Ijs- en Handel Mij.	3130	23	23	719,90	719,90

D. Verhuur.

Op 1 Januari 1940 zijn in huur gegeven de ondervolgende perceelen.

Letter	Ligging	Naam v/d Huurder	Oppervl. in M²	Totaal huurprijs per jaar	Opm.
G.	Goebeng Oost	Armenian Sport Club	378000	2.380,—	
		Voor Sportterrein	7000	80,—	
P.	Ketabang West	Tuinbouwdoeleinden	1500	1,—	
Q.	Ketabang Oost	Terrein voor padvinderij	15000	31,50	
	idem	Voor landbouwdoeleinden	7000	15,—	
B.	Ketabang Oost	Sportvereniging H.B.S.	47000	1.380,—	
E.	Ngagel West	Hartman (bioscoopterrein)	640	300,—	
	idem	Hereman (landbouw)	2300	2,—	
	idem	Klaus (landbouw)	3000	2,50	
	idem	B.P.M. (grondboring)	105	12,—	
	idem	Kienecker	2630	920,50	
	idem	Bat	60	30,—	
	idem	Bat	180	90,—	
	idem	Bierbrouwerij	200	100,—	
	idem	Gouv. Djabatbedrijf	4600	276,—	
	idem	Fischer qq. Ind. Mij. Kent.	1000	360,—	
	idem	Firma S. L. Manson & Co.	7000	3.000,—	
	idem	Kol. Petr. Mij.	120	720,—	
	idem	Hoolhorst	3600	1.200,—	

Letter	Ligging	Naam v/d huurder	Oppervlak in M ²	Totaal huurprijs per jaar	Opm.
	Ngagel Oost	B.P.M.	500	12,—	
	idem	idem	5000	105,—	
	idem	idem	2910	61,25	
	idem	idem	1400	144,—	
	idem	idem	3915	82,80	
	idem	idem	2500	52,80	
	idem	idem	565	12,—	
	idem	idem	190740	4.012,50	
	idem	B.P.M. Servituut	63224	860,—	
	idem	J. v. Olderen	151940	753,—	
	idem	Ir. A. E. Klay	21300	337,50	
	idem	N.V. Melk Centrale (H. P. Klay)	139000	743,—	
	idem	Kwee Ping Yoe	127800	700,—	
	idem	J. Quintemeijer	127800	604,—	
	idem	A. F. Logeman	142000	582,—	
	idem	Djeoakhan	106500	225,—	
	idem	Khing Lan Njoo	42600	150,—	
	idem	A. F. Schussler	177500	464,—	
	idem	Inheemschen (landbouw)	2032270	2.643,40	
F.	Darmo III	Dieren-asyl	3200	160,—	
	idem	Dierentuin (bescherming van dieren)	53260	250,—	
	idem	Dierentuin	21940	100,—	
	idem	Landbouwdoeleinden	3550	1,50	
M.	Boejoekan	Landbouwdoeleinden	70000	71,30	
N.	Westerbuitenweg	Sportveld „Selo”	19200	120,—	
H.	Asemadjadjar en Temb. Doekoeh II)	Landbouwdoeleinden	92300	195,—	
A.	Soerabaja-Oost kleine perceelen }	Landbouwdoeleinden	94800	468,75	
	S.K.V.B.	Sportveld	16180	240,—	
D.	Ploso gedé	Landbouwdoeleinden	250844	799,99	
C.	Ngaglik	Landbouwdoeleinden	10380	18,26	
I.	Sidotopo	Landbouwdoeleinden	22700	38,—	
J.	Sidotopo-Kerto- paten e.a.	Landbouwdoeleinden	14000	20,—	
K.	Sidodadie II	Landbouwdoeleinden	1050	18,—	
L.	Wonosarie	Landbouwdoeleinden	16400	48,—	
O.	Kedonganjar	Landbouwdoeleinden	8800	18,75	
R.	Darmo II	Padvinderij	6500	65,—	
		Sportveld (Thor)	25400	720,—	

OVERZICHT DER BESCHIKBARE WONINGEN IN 1939.

	Ketabang West.		Oendaän		Kp. Ambengan/Djimmerto		Sidodadi IV		Dijker-manstr.		Goebeng		Ambengan Batoe		Verspr. woningen & toko's		Totaal bezit	
Aantal woningen	141		64		163		92		4		36		13		19		532	
Maand	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Januari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Februari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maart	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
April	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juni	—	—	—	—	—	—	1	1.09	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1.09
Juli	—	—	—	—	1	0.61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1.61
Augustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
September	—	—	—	—	—	—	3	3.26	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3.26
October	—	—	—	—	—	—	2	2.17	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2.17
November	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
December	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

STAND PER ULTIMO DECEMBER 1939

Verhuurd aan :

Huurprijzen	Woningen		Europeanen			Chineezen			Inheemschen			Onverhuurd		
	To- taal	% totaal	Aan- tal	% cate- gorie	% totaal	Aan- tal	% cate- gorie	% totaal	Aan- tal	% cate- gorie	% totaal	Aan- tal	% cate- gorie	% totaal
Exploitatie woningen.														
Boven f 100,—	3	0.56	3	100.—	0.56	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f 50,— — f 100,—	27	5.08	27	100.—	5.09	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 25,— — „ 50,—	167	31.39	159	95.21	29.89	4	2.40	0.76	4	2.40	0.76	—	—	—
„ 12,50 — „ 25,—	71	13.25	61	85.91	11.47	6	8.45	1.13	4	5.62	0.76	—	—	—
„ 1,— — „ 12,50	264	49.62	49	18.56	9.21	83	31.43	15.50	132	50.—	24.87	—	—	—
	532	100.—	299		56.22	93		17.39	140		26.39			
Opstallen in admini- stratie b/h Woning- bedrijf (Beheers wo- ningen).														
Boven f 100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f 50,— — „ 100,—	1	0.80	—	—	—	—	—	—	1	100.—	0.80	—	—	—
„ 25,— — „ 50,—	6	4.80	—	—	—	5	83.83	4.—	1	16.67	0.80	—	—	—
„ 12,50 — „ 25,—	12	9.60	—	—	—	5	41.66	4.—	7	58.33	5.60	—	—	—
„ 1,— — „ 12,50	106	84.80	—	—	—	14	13.21	11.20	92	86.79	73.60	—	—	—
	125	100.—	—		—	24		19.20	101		80.80			
Recapitulatie:														
Exploitatie woningen	532	80.98	299	56.20	45.51	93	17.48	14.16	140	26.31	21.33	—	—	—
Opstallen	125	19.02	—	—	—	24	19.20	3.65	101	8.80	15.37	—	—	—
	657	100.—	299		45.51	117	36.68	17.81	241		36.67			

IV. PASSERBEDRIJF.

Konden in de jaren 1937 — 1938 niettegenstaande belangrijke tariefsverlagingen, welke in 1936 — 1937 werden ingevoerd, de opbrengsten stabiel gehouden worden, uit bijgaande specificatie blijkt, dat de opbrengsten van de passers over 1939, vergeleken met die over 1938 met ruim 10 mille zijn gestegen.

Langdurige onderhandelingen met de Aniem hebben er toe geleid; dat aan het eind van verslagjaar de stroomlevering op eenige passers volgens een voordeelig tarief kon plaats hebben.

Begin 1940 zal de definitieve overeenkomst met de Aniem i.z.stroomlevering aan het Passerbedrijf volgens speciaal tarief worden gesloten, waardoor het mogelijk wordt om zonder belangrijke vermeerdering van kosten niet alleen de passers beter te verlichten, doch ook de standhouders door verlaging der tarieven, van het nieuwe contract mede te doen profiteeren.

Pasar Pabean.

In December van verslagjaar werd het 4e tevens laatste gedeelte van den passer aan het Passerbedrijf overgegeven, waarmede de nieuwe passer Pabean in zijn geheel in gebruik werd genomen. De verbouwing van dezen passer heeft de inkomsten achteruit doen loopen, doch deze achteruitgang is gedeeltelijk opgevangen door de passers Pegirian en Kapassan (zie bijg. specificatie).

Bij den nieuwen passer werd een z.g. centrale lichtschakeling toegepast, waarbij tevens een proef werd genomen met het z.g. gemengd licht, welke proef als geslaagd mag worden beschouwd.

Pasar Kalianjar.

In verband met den nieuwbouw van dezen passer, welke in 1940 zal plaatshebben, werd één van de tijdelijke loodsen van Pasar Pabean naar Kalianjar overgebracht en opgezet op de uiterwaarden vlak voor den ouden passer.

Pasar Pegirian.

Bij dezen passer bestaat gebrek aan overkapte plaatsruimte (zie ook stijging inkomsten). Mocht deze stijging doorzetten dan zal voor meerdere overdekte plaatsruimte moeten worden gezorgd.

Pasar Petjindilan.

Pasar Petjindilan wordt steeds drukker, waardoor ook hier gebrek aan overkapte ruimte is ontstaan. Dit euvel is voor een groot gedeelte overwonnen door tusschen de loodsen een luchtkap aan te brengen, waardoor zonder bezwaar meerdere verkoopers aan overdekte verkoopplaatsen konden worden geholpen.

Pasar Toerie.

Voor het personeel en voor het meer gegoede passerpubliek, dat voordien op de openbare privaten waren aangewezen, werd hier een W.C. gebouwd.

Pasar Genteng.

De vernieuwing der electriche installatie van dezen passer kwam begin 1939 gereed.

Pasar Wonokromo.

Aan de Zuidzijde van de passer werden de open ruimten tusschen de loodsen evenals op Passer Petjindilan overdekt, waardoor meerdere overdekte plaatsruimte werd verkregen.

Hier werd evenals op Passer Toerie ook een W.C. gebouwd. De electriche installatie werd geheel vernieuwd en uitgebreid. Daar de nieuwe Aniem-tarieven dusdanig zijn gesteld, dat de uitgaven aan petroleum ongeveer gelijk zijn aan die voor electricch licht, kon op dezen passer met volkomen instemming van de verkoopers tot algeheele electriche verlichting worden overgegaan.

Pasar Wonokitri.

Deze buurtpasser voorziet — in verband met de ligging nabij de nieuwe Militaire Kazerne — aan een bepaalde behoefte. Waar verwacht wordt, dat ook nog in 1940 op het land Darmo belangrijk zal worden bijgebouwd, zal in 1941 op den bouw van een definitieve passer worden gerekend.

Pasar Kepoetran.

Op deze passer is evenals op de passers Toerie en Wonokromo een W.C. gebouwd.

Pasar Patjarkeling.

Ook bij Passer Patjarkling kan een stijging der opbrengsten worden geconstateerd. De in 1938 door uitbreiding verkregen meerdere verkoopruimte kon dan ook geheel worden verhuurd.

De elektrische installatie van dezen passer werd in verslagjaar geheel vernieuwd, waarbij rekening gehouden werd met de nieuwe voordeelige Aniem-tarieven.

De totaal-opbrengsten der passers gedurende de laatste drie jaren waren als volgt :

No.	P A S S E R S	1937	1938	1939
1	Genteng	40.062,15	39.348,01	40.319,22
2	Toerie	54.131,32	54.859,11	56.880,88
3	Bong	2.942,38	2.878,61	2.166,66
4	Pabean	97.989,42	92.967,20	90.650,72
5	Peneleh	1.672,64	1.659,82	1.371,48
6	Kalianjar	5.260,24	4.809,06	4.303,74
7	Ampel	987,87	984,12	914,79
8	Pegirian	8.740,31	10.150,71	12.195,73
9	Kepoetran	33.423,33	35.220,87	35.702,64
10	Babaän	10.269,54	9.955,81	10.479,90
11	Kapassan	33.559,74	33.544,90	36.244,57
12	Kalimati	5.792,62	6.047,24	6.014,59
13	Pasiran	1.360,21	1.616,69	1.723,91
14	Wonokromo	39.516,36	39.622,45	40.220,34
15	Krembangan	2.230,27	2.182,54	2.030,13
16	Kembang	15.969,16	14.713,22	16.015,43
17	Petjindilan	5.229,29	6.198,43	8.744,80
18	Patjarkling	24.479,80	25.394,16	26.698,27
19	Kaliasin	1.499,29	1.273,30	1.300,69
20	Kepatian	398,16	361,48	359,56
21	Tambaksarie	2.933,33	2.897,41	2.935,37
22	Maspati	3.588,56	3.499,77	3.433,66
23	Tembokdoekoeh	7.970,27	7.795,47	7.286,06
24	Dinojo Tangsi	1.536,57	1.536,57	1.249,06
25	Blaieran	12.884,73	13.547,64	14.124,53
26	Pesapen	3.987,74	4.523,90	5.091,54
27	Kembodja	538,32	541,11	486,11
28	Ambengan	456,69	442,12	598,28
29	Bibis	1.669,72	1.818,22	1.788,72
30	Kertopaten	541,56	921,19	962,71
31	Sidodadi	191,11	199,56	216,12
32	Soekodono	778,02	936,—	892,94
33	Rangkah	1.671,34	1.728,09	1.468,37
34	Djagalan	3.009,18	2.656,11	2.394,75
35	Goebengkoehoeran	2.321,43	2.283,01	2.153,11
36	Wonokitri	215,98	911,40	1.163,12
37	Dapoean	—,—	393,84	566,56
		429.798,65	430.164,69	441.145,06

